

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששי

היכל
שביעי

בשעה שהקדימו - תער"ב

מו. ד"ה כי תצא

מז. ד"ה את הוי' האמרת

מח. ד"ה תקעו בחודש שופר

מט. ד"ה שיר המעלות ממעמקים

•

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שלום דובער

זצוקלה"ה נכנ"ם זי"ע מליובאוויטש

- הוצאה חדשה עם תיקונים והוספות -

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

מפתח כללי

עמוד	זמן אמירתו	תוכן התחלת המאמר	דבור המתחיל
תקיב	תצא	לרומם את סדר ההשתלשלות – (קפג־קפו)	מו. כי תצא כו'
תכג	תבוא	כי עשית פלא – (קפז־קצא)	מז. את הוי' האמרת כו'
תרד"ע			
תקלו	ליל ב' דר"ה	כתר ממוצע בין המאציל אל הנאצלים – (קצב־קצה)	מח. תקעו כו'
תקמו	יום ב' דר"ה	בחכ' כח ההפלאה וכח הירידה – (קצו־קצט)	מט. ש"ה ממעמקים כו'

B'SHAAH SHEHIKDIMU 5672

DISCOURSES 46-49

Copyright © 2014

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

ORDER DEPARTMENT

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

ISBN 978-0-8266-6092-3

Printed in the United States of America

ב"ה

פתח דבר

הננו מוציאים לאור חוברת י"ג של ההוצאה החדשה והמתוקנת של המשך־המאמרים „בשעה שהקדימו – תער"ב" אשר לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, הכוללת את המאמרים: כי תצא דש"פ כי תצא; את הוי' האמרת דש"פ תבוא – תער"ג. תקעו בחודש שופר דליל ב' דר"ה; שיר המעלות ממעמקים דיום ב' דר"ה – תרד"ע.

ט' אדר שני, ה'תשנ"ד
ברוקלין, נ.י.

בס"ד. ש"פ תצא, תער"ג

כ"י תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שבו כו'.² וצ"ל דמתחלה אומר כי תצא למלחמה, ה"ז בכח עצמו, ואח"כ ונתנו ה' אלקיך, הרי שנותנים מלמע' כו'. וגם מ"ש אח"כ ושבת שבו, אחרי שנתנו ה' אלקיך כו', מהו"ע השבי, שהרי שבי זהו שבא בדרך הכרח, ומאחר דונתנו ה' אלקיך, מהו"ע השבי כו'. גם צ"ל אומרו ושבת שבו, דהול"ל שבי, וכמ"ש אח"כ וראית בשבי כו',⁴ דשבו משמע שבו של אויב, וצ"ל מהו"ע ושבת שבו של אויב כו'. גם מהו"ע וראית בשבי אשת יפת תואר כו'.⁴ ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל⁵ לתו"ך ב' מאה"ז⁶, דלפעמים אי"ז תלת קשרין מתקשראין דא בדא קוב"ה אורייתא וישאל, דהתקשרות שייך בדבר הנבדל דוקא, דדבר א', כמו אור ומאור, אינו שייך התקשרות, כ"א בדבר הנבדל כו', הרי דתו' היא בבחי' נבדל, והיא בבחי' התקשרות כו', ופעמים אי"ז⁸ אורייתא וקוב"ה כו"ח⁹, ה"ה בבחי' חד ממש, לא רק בבחי' התקשרות כו'. דזהו ההפרש בין תו' למצות, דהיחוד שע"י המצות הוא ע"ד איהו וגרמוהי חד¹⁰, שהן ב' דברים המתייחדים כו', והיחוד דתו' הוא כמו איהו וחיוהי¹⁰, שזהו בבחי' יחוד ממש כו'. ונת"ל⁵ שזהו ההפרש בכלל בין בחי' חיצוני' התו' ופנימי' התו'. דחיצוני' התו' ה"ה אותי' התו', שהאותי' ה"ה דבר בפ"ע כו', ועוד, שהרי כל התו' נתלכשה בענינים גשמי', שהן דברים נפרדים, וממילא גם חכ' התו' שבזה הוא דבר נבדל כו', וגם התו' כמו שהיא ברוחני' בג"ע, הרי מדברת בעניני הנבראים כו', וגם התו' כמו שהיא באצי', הרי מדברת בעניני השתל' כו', ובכל מקום התו' היא בבחי' השגה, דגם תו' דאצי' ה"ה בהשגה באצי' כו', וע"כ כ"ז בכלל בחי' חיצוני' התו', שהיא רק נובלות חכ' שלמע' כו'¹¹, וע"כ שייך בזה ענין ההתקשרות כו'. ועיקר פנימי' התו' הוא בחי' העונג שבתו', ובמדרי' זו שבתו' אמרו אורייתא וקוב"ה כולא חד כו'. ובזה מיושב ג"כ מה שבמא' דתלת קשרין אמרו וכולהו כו' סתים וגליא, הרי גם סתים דתו' היא בבחי' התקשרות כו', הענין הוא, דהן בחיצוני' התו' והן בפנימי' התו' יש סתים וגליא כו', ופנימי' התו' שבאה בהשגה בג"ע ובאצי', ה"ז בחי' הנגלה שע"פ הסוד (והיא בכלל בחי' חיצוני' התו', והיינו בחי' החיצוני' שבפנימי' כו'), ובזה שייך ג"כ התקשרות, לפי שכ"ז מבחי' נובלות חשמ"ע¹² כו',

---

(4) תצא שם, י.א.

(5) פקע"ט (ע' תקא ואילך).

(6) = מאמרי הזוהר.

(7) זח"ג ע"ג, א. וראה לעיל פקע"ה (ע' תפז) הערה 32.

(8) תניא פ"ד ורפכ"ג – בשם הזוהר. וראה זחר ח"א כד, א.

ח"ב ס, א. תקו"ז תיקון ו בתחילתו. לקו"ת נצבים מו, א. ועוד.

(9) = כולא חד.

(10) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב).

(11) ב"ר פי"ז, ה.

(12) = חכמה שלמעלה.

---

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה פתח ר' אליעזר ה' אלקי בניאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' תקיג ואילך* – כנסמן לקמן בהערות.

תלקים מדה זה היום – והמאמרים שלאחריו – תשל"א, מיוסדים, כנראה, על מאמר זה.

(2) תצא כא, י.

(3) ראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי תצא ע' תפא ואילך.

(* והוא ד"ה זה במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' רצא ואילך – עם הגהות כו'.

ש"פ תצא, ה'תער"ג

תקיג

ועיקר הפנימי' הוא בחי' הסתים שלמע' מהשגה, והיינו בחי' העונג שבתורה כו', ובמדרי' זו התורה היא בבחי' חד ממש כו'.

שעד (פג) **אמנם** כאמת גם על חיצוניות התורה אמרו אורייתא וקוב"ה כולא חד⁸, דהרי בסש"ב פכ"ג¹³ אומר על האדם העוסק בתורה, שנעשה בבחי' יחוד ע"ד אורייתא וקוב"ה כולא חד, והכוונה היא גם על העסק בחיצוניות התורה כו', דא"א לומר דהכוונה היא על העוסק בפנימיות התורה דוקא, שהרי מחלק שם רק בין המצות לתורה, שע"י עסק המצות היחוד הוא כמו יחוד האברים כו', וע"י התורה היחוד הוא בבחי' חד ממש כו', הרי שהכוונה על עסק התורה בכלל, גם בחי' חיצוניות התורה כו'. ויותר מובן כן בפ' דו"ה¹⁴, דמבו' שם איך שע"י השגת התו' ה"ה מתייחד ותופס בבחי' עצמות א"ס, דלית מתב"כ¹⁵, כ"א כאשר איהו תפיסא באורייתא ומצותי' כו'. ושם הכוונה בבחי' השגה דוקא, שע"י נעשה מקיף ומוקף כו'. וכ' שם בפ"ד¹⁶, דאורייתא היא חכמתו כו' וקוב"ה בכבודו ובעצמו כו"ח כו'. הרי שמש"כ בזהר⁸ אורייתא וקוב"ה כולא חד הוא גם בתורה כמו שבאה בבחי' חכ' והשגה, דהיינו בד"כ בחי' חיצוניות התורה כו'. ואין זה סותר למש"א⁷ דאורייתא מתקשראה בקוב"ה, שנת"ל פקע"ה¹⁷ דהיינו כמו דבר הנבדל שמתקשר כו', דהתורה גם כמו שהיא בבחי' דבר הנבדל, הרי היא כולא חד ממש כו'. וזהו משום ב' דברים, הא', להיות שהתורה כמו שהיא בבחי' שעשועים העצמי, נמשך הארת בחי' התענוג בכל המדרי' דתורה, גם כמו שירדה למטה כו', וכמשי"ת, והארה זו היא ג"כ בחי' עצמי' כו' (ולא כמו הארה שבעולמות, שאינה העצם, כידוע, והארת התענוג שבתו', גם ההארה היא עצמי' כו'), ומתייחדת היא עם הידיעת¹⁸ והשגת התורה כו'. והב', שגם עצם החכמה דתורה שהיא הידיעה וההשגה, ה"ה ג"כ בחי' עצמות א"ס ב"ה כו'.

והענין הוא, דהנה כתי'¹⁹ ואהי' אצלו אמון כו', וחשיב בפסוק זה ה' ענינים בתורה²⁰, א' ואהי' אצלו אמון, ב' ואהי' שעשועים יום יום¹⁹, ג' משחקת לפניו בכל עת¹⁹, ד' משחקת בתבל ארצו²¹, ה' ושעשועי את בנ"א²¹. וכל הה' מדרי', הכל הוא בבחי' העונג כו', ומדבר בה' מדרי' שהתורה ירדה ונמשכה כו', והיינו התו' כמו שהיא בשרשה ומקורה, בחי' הכתר כו', ואח"כ כמו שירדה בחו"ב, ואח"כ בז"א ובמל' ובעולמות בי"ע כו', והכל הוא בהמשכת העונג בכל המדרי' האלו. ובחי' הכתר הכוונה הוא על בחי' פנימי' הכתר, שהרי העונג הוא בחי' פנימי' הכתר כידוע²². ונודע דבכלל כתר נכלל כל המדרי' שלמעלה מאצי', גם בחי' א"ק (הגם שנת"ל פקס"ה וקס"ו²³ דא"ק מובדל מכל המדרי' בזה שהוא בחי' כלל על הכל בשוה כו', מ"מ, ה"ז נכלל בכלל כתר, שהרי או' במ"ח²⁴ שהוא

תריס"ט ע' עג ואילך. ד"ה ואהי' אצלו אמון תרדע' (לקמן ע' ותסא). ד"ה אלפיים שנה תשי"א (סה"מ תשי"א ע' צד ואילך).

ד"ה ואהי' אצלו אמון דיום ב' דחג השבועות תשמ"ג.

(21) משלי שם, לא.

(22) ראה לקו"ת במדבר יט, ג. סהמ"צ להצ"צ לת, ב ואילך.

ובכ"מ.

(23) ע' תנד ואילך.

(24) = במשנת חסידים (מסכת כללות העולמות רפ"ב.

הובא בלקו"ת מסעי צה, ב).

(13) כת, ב. וראה קיצורים והערות לתניא שם (ס"ע קה).

(14) = ב[תניא] פרק ד' וה'.

(15) = מחשבה תפיסא ב"י כלל (תקו"ז בהקדמה יז, א)).

(16) ח, סע"א.

(17) ע' תפו ואילך.

(18) הידיעת: אוצ'ל: ידיעת.

(19) משלי ח, ל.

(20) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תקו ואילך.

ועם הוספות וכו' – אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תשו ואילך. סה"מ

כדוגמת אריך כו, ומכ"ש דבחי פנימי א"ק נכלל בכלל בחי' הכתר כו). והתורה כמו שהיא בכתר זהו התורה כמו שהיא בבחי' שעשועים העצמי' כו, ואח"כ הוא המשכת בחי' העונג בחו"ב כו. ועל התורה כמו שהיא בבחי' שעשועים העצמי', א' באגה"ק ד"ה דוד זמירות כו²⁵, שעז"א א"ת אמון אלא אמון כו²⁶.

והנה על המדרי' א' אומר ואהי' אצלו אמון, ואי' בת"ז תי' מ"ב²⁷, אמון מופלא ומכוסה דאיהו אין כו, והיינו דמופלא ומכוסה שניהם בכתר, רק דמופלא הוא פנימי' הכתר, ומכוסה הוא חיצוני' הכתר כו' (ובמ"א²⁸ אי' להיפך, ושרש הדבר במ"ש²⁹ לא נפלאות היא ולא רחוקה, שיש בזה ב' פי"ס³⁰), וכמ"ש במ"א³¹ בענין שכל מופלא ושכל נעלם, דשכל נעלם הוא בחי' מו"ס, שהוא בחי' העלם של הגילוי, והי"ז בבחי' שייכות לחכ' דאצי' כו, ושכל מופלא הוא שמופלא ומובדל בערך, שזהו בחי' חכ' דא"ק כו'. ובמא"א אות א' סצ"ה³² אי' אמון מופלא נק' מו"ס כו. וי"ל, דכל בחי' חכ' בבחי' הפנימי' שבה נק' מופלא, וע"כ נק' חכ' דעתיק בשם מופלא, דבעתיק הכל בבחי' פנימי' כו, וכן חכ' שבכתר וגם חכ' דאצי', בחי' הפנימי' הוא בחי' מופלא כו, ומכ"ש דחכ' דא"ק הוא בבחי' מופלא כו. ואפשר י"ל, דחכ' דא"ק הוא בבחי' אמון סתם שלמע' גם מבחי' מופלא כו, וזהו מ"ש בפסוק סתם ואהי' אצלו אמון כו.

שעה

קיצור. ובאמת גם חיצוניות התורה שהיא בהשגה ובבחי' נבדל, היא כולא חד, הא', מפני שהארת עונג העצמי (שהיא ג"כ עצמי) יש בכל המדרי' שבתו, והב', מפני שחכ' תורה היא עצמי. והענין, דבפסוק ואהי' אצלו אמון חשיב ה' דברים, והן הה' מדרי' שירדה בהם התורה, חו"ב זו"נ בי"ע, והכל מדבר בהמשכת פנימיות הכתר, בחי' עונג, שהמדרי' הא' היא ואהי' אצלו אמון, אמון מופלא ומכוסה, שכל מופלא, עתיק. וי"ל דכל פנימיות חכ' נק' מופלא. וי"ל דחכ' דא"ק נק' אמון סתם.

קפד) וביאור הענין, ילה"ק מ"ש (ישעי' ר"ה³³) הוי' אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן, ואי' בזהר בלק קצ"ג ע"ב, הוי', רזא עילאה שירותא דנקודה עילאה כו, ומבו' במ"א³⁴ (ע"פ מא' הזהר הנ"ל) דבג' תיבות הוי' אלקי אתה, נכללים הג' פרצופים דאו"א וז"א, וכנודע דהוי' הוא בחכ'³⁵, וזהו היו"ד דש' הוי', שמורה על בחי' החכ' בפרט, והוא עיקר ש' הוי' כו, והקוצו ש"י³⁶ רומז על הכתר³⁷, מקור החכ', וכמ"ש³⁸ והחכ' מאין דכתר כו. ואח"כ אלקי, הוא בחי' הבינה, שנק'

31) ראה אוה"ת סידור ע' מו ואילך. ועם הוספות כו' -
 סה"מ תרס"ט ע' מו ואילך. לעיל פצ"ח (ע' רנד).
 32) הובא באוה"ת שה"ש שם.
 33) פסוק א.
 34) ביאורי הזהר לאדמו"ר הצ"צ שבהערה 1.
 35) ע"פ משלי ג, יט. וראה עין חיים שער הכללים פ"ב.
 36) - של יו"ד.
 37) ראה לקו"ת תצא לת, ג. מאמרי אדמו"ר האמצעי תצא ע' תרמד. ע' תרמו ואילך. וראה לקו"ש חל"ט ע' 143 ואילך.
 38) איוב כה, יב.

25) קסא, א.
 26) ב"ר בתחילתו.
 27) פא, ב. הובא באוה"ת שה"ש שם.
 28) ראה סה"מ עת"ר ע' ב ואילך.
 29) נצבים ל, יא (בדילוג).
 30) פירוש א' ש"נפלאות" למעלה מ"רחוקה" - ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תתקמו ואילך. סה"מ תרל"ח ע' שכד ואילך. פירוש ב' ש"רחוקה" למעלה מ"נפלאות" - ראה לקו"ת נצבים מו, א. מאמרי אדמו"ר האמצעי נצבים ע' תשעה ואילך.

אלקים חיים כו'³⁹. ומ"ש אלקי, משום דהכוונה כאן על בחי' התבונה, מקור המדות כו'. ואתה, הוא בחי' חסד דז"א כו', והן בחי' החסדים שמתגלים למטה מהחזה, בבחי' מל', וכמ"ש⁴⁰ אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, אתה כהן לעולם היינו בחי' החסד, דכהן איש החסד כו'⁴¹, ועל דברתי מלכי צדק הוא המשכת החסד בבחי' המל' כו', וכמ"ש במ"א⁴². ונמצא דג' תי' הוי' אלקי אתה כולל כללות ההשתל' כו'. ועז"א ארוממך, והיינו לרומם ג' מדרי'⁴³ בבחי' הכתר. וכדאיתא בזהר בשלח דנ"ה ע"ב ע"פ⁴⁴ אלקי אבי וארוממנהו⁴⁵, כמד"א⁴⁶ אלקי אברהם, היינו בחי' חכ' שנק' אלקי אברהם כו', אר"י⁴⁷ אי הכי מאי וארוממנהו, דהא אלקי אברהם לעילא הוא, והיינו דבחי' חכ' הוא מדרי' גבוה כו'⁴⁸ (וי"ל מפני שהיא למע' מהעולמות כו', דמקור העולמות הוא מבחי' המדות, וכמ"ש⁴⁹ זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם המה, אבל חכ' היא למע' ממקור לעולמות כו'), א"ל, אפי' הכי אצטריך כו', דגם בחי' חכ' צריכה הרמה להעלותה בבחי' הכתר. דעיקר הרוממות הוא בחי' הכתר, וכמ"ש⁵⁰ המלך המרומם לבדו, דקאי על בחי' פנימי' הכתר, וכמשנת"ל פ"ל⁵¹. ובחי' חכ', הגם שהיא למע' מבחי' מקור לעולמות כו', מ"מ ה"ה ראשית ההשתל', ונק' חכ' ידיעא כו', וכמשנת"ל (ד"ה נשא הב'⁵²) דמש"א⁵³ חכים ולא בחכ' ידיעא היינו בחי' החכ' שלמע' מאצי'⁵⁴, אבל חכ' דאצי' הוא בחי' חכ' ידיעא כו', וכתר שנק' רם⁵⁵, היינו שלמעלה מגדר השגה וידיעה כו'. וז"ע⁵⁶ יד רמה⁵⁷, היינו מה שלמע' מהשגה כו', דיד הגדולה⁵⁸ ויד החזקה⁵⁹ נא' בה' הידיעה, לפי שהן בבחי' השגה כו', ויד רמה נא' בלא ה', לפי שזהו למע' מהשגה כו'. וע"כ צריכים לרומם בחי' החכ' ברוממות הכתר כו'. דהנה כתי'⁶⁰ ויקרא הוי' הוי', שיש ב' שמות הוי', הא', ש' הוי' דאצי', והוא בחי' החכ', והב', ש' הוי' דעתיק, וזהו הוי' אלקי אתה ארוממך⁶¹, לרומם ש' הוי' דאצי' לש' הוי' דעתיק כו'. והוא בכדי להמשיך אור חדש מבחי' פנימי' הכתר, כי כל העלאה גורמת המשכה כו'⁶¹, וע"י שמרומם בחי' ההשתל' בבחי' הרוממות דכתר, שזהו בד"כ עליית בחי' אדם בבחי' כי לא אדם הוא כו'⁶², ממשיכים עי"ז מבחי' רוממות הכתר גילוי אור חדש כו'. וכמ"ש

שעו

- (39) ואתחנן ה', כג. ירמ' י, י. ראה זח"ב סח, ב ובהגהות הרחי"ו שם. אוה"ת יתרו ס"ע תשצח ואילך. לעיל פקל"ז (ע' שסב).
- (40) תהלים קי, ד.
- (41) ראה זח"ג קמה, ב. תניא רפ"ג.
- (42) ראה ביאורי הזהר שבהערה 1 (ע' תקכב ואילך).
- (43) ג' מדרי': = הוי' – חכמה. אלקי – בינה (תבונה). אתה – חסד שמאיר במלכות.
- (44) בשלח טו, ב.
- (45) ראה אוה"ת לך לך ח"ג תרצה, ב. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תסו. תר"ם ח"א ע' ת. ד"ה ויאמר יהושע תש"כ (סה"מ תש"כ ע' קלב).
- (46) שמות ג, טו.
- (47) = אמר ר' יוסי.
- (48) ראה מקדש מלך לזהר שם. מקומות שצויינו בהערה 45.
- (49) תהלים כה, ו (ושם: רחמיך הוי' וחסדיך. ראה סה"מ
- הש"ת ע' 82. וש"נ).
- (50) נוסח ברכת יוצר.
- (51) ע' סד ואילך.
- (52) ד"ה נשא הב': ענין זה הובא לעיל בד"ה אנכי תרע"ג – רפקל"א (ע' שדמ).
- (53) תקר"ז בהקדמה (יז, ב).
- (54) ראה תו"א נח י, ג. לקו"ת נשא כב, ד. אוה"ת וירא ח"ד תשמב, א.
- (55) ראה פרסם שער כג (שער ערכי הכינויים) פרק כ (מערכת רם). מאמרי אדמו"ר הזקן תק"ע ע' קלא.
- (56) ראה תו"א מגילת אסתר צה, ג ואילך.
- (57) בשלח יד, ח (ובני ישראל יוצאים ביד רמה).
- (58) שם, לא.
- (59) עקב ז, יט. ברכה לד, יב.
- (60) תשא לד, ו. וראה זח"ג קלת, רע"א (באד"ר).
- (61) ראה תו"א בשלח סא, סע"ד ואילך.
- (62) שמואל"א טו, כט.

במ"א⁶³ בפי' ארוממך אלקי המלך⁶⁴, שיש בזה ב' פי' (ועמשית"ל⁶⁵), א' מלמטלמ"ע, והב' מלמעלמ"ט, והוא ע"י שמרוממים בחי' אלקי המלך מלמטלמ"ע, עי"ז ממשיכים בחי' הרוממות דא"ס מלמעלמ"ט כו'. וכן בענין תרומה יש ב' פי'⁶⁶, הא', ל' רוממות⁶⁷, והוא מלמטלמ"ע, והב', ל' הפרשה⁶⁸, שזה בבחי' המשכה מלמעלמ"ט כו'. וז"ע⁶⁶ ב' פרשיות דק"ש שמע⁶⁹ והא"ש⁷⁰, דפ' ראשונה היא ש' מ"ב⁷¹, בבחי' העלאה מלמטלמ"ע כו', דש' מ"ב עולה ואינו יורד כו'⁷², והיינו העלי' במדרי' גבוה ונעלית ביותר, ע"ד עד ולא עד בכלל כו'⁷³, והוא בפ"ר⁷⁴ דק"ש, בה' אחד⁶⁹, שהוא למס"נ⁷⁵ באחד⁷⁶, דמס"נ הוא ביטול כל הרצונות, והיינו גם הרצון בהגילויים כו'⁷⁷, והיינו, שאין הכוונה רק בביטול רצונות הגוף, שהן הרצונות החומרי' בעניני העולם, שזהו חיצוני' העולם כו', אלא ביטול הרצונות גם בהגילויים שבעולמות (שזהו בבחי' הרגש עצמו כו'), שאין רצונו בהגילויים, כ"א בבחי' עצמו' אוא"ס כו', וכמ"ש⁷⁸ מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'. ועי"ז ההעלאה בכלל'ו' ההשתל', דהיינו הגילויים כו', דע"י שפועל בעצמו הביטול שאינו רוצה בהגילויים, כ"א בבחי' עצמות כו', נעשה עי"ז העלאה כל הגילויים בבחי' עצמו' אוא"ס כו', וכן באה' דבכל מאדך⁷⁹, שהיא בלתי מוגבלת, והוא בחי' הרצוא בעצמו' אוא"ס כו'. וזהו ג"כ ענין יד רמה⁸⁰, דכתי'⁵⁷ ובנ"י יוצאים ביד רמה, פי' יוצאים בבחי' יציאה מגדר כלים, וכמ"ש⁸¹ אליך ה' נפשי אשא, אליך ה', בחי' הוי' שבעצמו' כו', וכמא'⁸² מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו, אליו ולא למדותיו⁸³, היינו לבחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מבחי' האור המתלבש בכלים, שזהו בחי' מדותיו כו'⁸⁴. ועי"ז אח"כ ההמשכה בפ' שני' דק"ש, שנא' בה'⁷⁰ והא"ש תשמעו אל מצותי, דמצות הן בחי' המשכות, והן גילוי הרצון כו', אך ע"י הקדמת האה' דבכל מאדך⁷⁹, אז המצות הן בבחי' ערש"מ⁸⁵, שממשיכים בחי' הרצון, היינו בחי' פנימי' הרצון כו'. וזהו ג"כ מש"א ה' אלקי אתה ארוממך, לרומם בחי' ההשתל' עד גם בחי' המל', שזהו מ"ש אתה, דהיינו התגלות החסדים עד בחי' המל', כנ"ל, וגם ידוע דהמל' נק' אתה,

- 63 ראה תו"א מקץ מ, ג. מא, סע"א ואילך. אוה"ת שבועות ע' קנב.
- 64 תהלים קמה, א.
- 65 פש"ה ואילך (ע' תרכא ואילך). ח"ב פשל"ט ואילך (ע' תרצו ואילך). פשמ"ז (ע' ותשיב ואילך). פשע"ח (ע' ותשעו ואילך).
- 66 ראה אוה"ת שם ע' קלח ואילך. תרומה ע' אשנה ואילך. ואתחנן ע' בירמג ואילך.
- 67 ראה זהר ח"ב קמו, א. קצח, רע"א. ח"ג קפח, ב.
- 68 ראה תרגום אונקלוס ופרש"י תרומה כה, ב.
- 69 ואתחנן ו, ד ואילך.
- 70 = והי' אם שמוע (עקב יא, יג ואילך).
- 71 ראה פרי עץ חיים שער הק"ש פי"ח. לקו"ת ואתחנן יב, ד. סידור עם דא"ח עג, ג ואילך. סהמ"צ להצ"צ קכ, א ואילך. אוה"ת שבעהערה 66.
- 72 ראה זח"ב קלב, ב. הובא בלקו"ת מסעי צה, ד.
- 73 ברכות כו, ב. וראה לקו"ת פקודי ה, א. ז, ג. תורת חיים שם תנו, א ואילך. המשך תרס"ו ע' כה ואילך. סה"מ תרצ"א ע' רנז.
- 74 = בפרשה ראשונה.
- 75 = למסור נפשו.
- 76 ראה זהר ח"ב קיט, א. ח"ג לג, א. שו"ת הרשב"א ח"ה סנ"ה. פרי עץ חיים שער הק"ש פי"ב. ב"ח לטווא"ח ר"ס סא.
- 77 ראה לקו"ת שה"ש א, א. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' קסו.
- 78 תהלים עג, כה. וראה לקו"ת תזריע כ, א ואילך. סהמ"צ להצ"צ קלח, א ואילך.
- 79 ואתחנן ו, ה.
- 80 ראה תו"א תצוה שבעהערה 56. וראה גם לקו"ת שה"ש כג, ב.
- 81 תהלים כה, א.
- 82 ואתחנן ד, ז (בדילוג).
- 83 ספרי – הובא בפרדס שער לב (שער הכוונה) פ"ב. בחיי ואתחנן ז, ז. עקב יא, יג.
- 84 ראה לקו"ת הוספות לויקרא נא, ג ואילך. סידור עם דא"ח פה, ב. אוה"ת ואתחנן ע' שעו ואילך. סהמ"צ להצ"צ קיז, א ואילך.
- 85 = עושיין רצונו של מקום (ראה ברכות לה, ב ובחדא"ג מהרש"א שם. אור תורה להרב המגיד סימן קסו. לקו"ת שלח מב, ג).

וכמ"ש בסי' בפי' ברוך שאמר⁸⁶, דתי' אתה הוא בג' מדרי' כו', וע"י הרצוא במס"ג, מרוממים בחי' המל' וכללות ההשתל' בבחי' עצמו/אוא"ס כו', ועי"ז נמשך בחי' רוממות העצמות, בחי' גילוי אור חדש כו'.

קיצור. ויקדים מ"ש ה' אלקי אתה ארוממך, ה' חכ', אלקי תבונה, אתה חסד למטה מהחזה שמאיר במל' שנק' ג"כ אתה. ארוממך, לרומם כללות ההשתל' בכתר, בחי' יד רמה, שגם חכ' צריכים לרומם, בכדי שיומשך גילוי אור חדש, וכמו תרומה, הרמה והפרשה, והן ב"פ⁸⁷ דק"ש, שע"י מס"ג להכלל בעצמות למעלה מכל הגילויים, נעשה עליית כל הגילויים, ונמשך או"ח ע"י המצות.

קפה) והענין הוא⁸⁸, דהנה פ' זה א' ישעי' הנביא בנבואה כעין הקדמה על הנבואה שאח"ז, שמנבא על מפלת בחי' מל' דק"ג, וכמ"ש בפסוק שאח"ז⁸⁹ כי שמת מעיר לגל כו', עיר הוא בחי' מל' דנוגה, והבחי' בענין ואלה המלכים כו'⁹⁰ כ"י⁹¹, מעיר אותי' מיער, והו"ע יכרסמנה חזיר מיער כו'⁹², ומ"ש ושמת מעיר לגל הוא ביטול מל' דנוגה כו'⁹³. וכאשר יתבטל ק"ג, אז יבא משיח, שהוא בחי' המל' שתתעלה בבחי' אור הכתר (והיינו שבמל' יהי' גילוי אור הכתר ממש, ותהי' במדרי' הכתר כו'), וכמ"ש ועת"י⁹⁴ יתיב מלכותי' מלכות עלם, דכאשר יאיר אור הכתר בחי' עתיק במל', אז תהי' מלכותי' מלכות עלם, בבחי' נצחי', וכמ"ש⁹⁵ ה' ימלוך לעולם ועד, בבחי' נצחי' דא"ס כו'. דהרי ע"פ סדר השתל', הנה המל' היא בבחי' חסרון אור, שזהו"ע מיעוט הירח כו'⁹⁶, וגם כאשר ממשיכים הגילויים דסדר השתל' בבחי' מל', שע"י נעשה המילוי בבחי' מל'⁹⁷, שז"ע די מחסורו כו'⁹⁸, הרי אין מילוי לגמרי כו' (שהרי אי אתה מחוייב לעשרו כו'⁹⁸, וכמשנת"ל פקנ"ז⁹⁹), כ"א כאשר הגילוי הוא מבחי' רוממות הא"ס, דהיינו בחי' פנימיות¹⁰⁰, עי"ז נעשה רוממות המל' להיות בבחי' נצחי' דא"ס כו'. ובכדי שיהי' גילוי בחי' פנימי' הכתר, ה"ז דוקא בהקדם תחלה מפלת מל' דק"ג, דכל זמן שלא נתבער רוח הטומאה, א"א שיהי' המשכת בחי' הפנימי' כו'. דמבחי' חיצוני' אוא"ס, יכול להיות הגילוי גם כשלא נתבטל ק"ג לגמרי, מפני שהגילוי הוא בבחי' מקיף לבד כו', אבל להיות גילוי בחי' הפנימי' דאוא"ס (שצריך כלי דוקא כו', וכמ"ש במ"א¹⁰¹), והגילוי הוא בבחי' פנימי' בנש"י כו', צ"ל קודם ביטול דק"ג כו'. וכמ"ש באריכות בלק"ת ד"ה למנצח על השמינית¹⁰², שלבחי' חיצוני' א"ק, להיות שהוא בבחי' מקיף לבד, אין לזה שום דבר המונע כו', אבל להיות

86) סידור עם דא"ח לט, ג.

87) = ב' פרשיות.

88) בהבא לקמן – ביאורי הזהר לאדמו"ר הצ"צ שבהערה

1.

89) ישעי' כה, ב.

90) וישלח לו, לא.

91) שם, לט.

92) תהלים פ, יד.

93) ראה סה"מ תרע"ח ע' רסח (ושם: ומ"ש מזה באורך

בדרוש בשעה שהקדימו, תער"ב).

94) ועתיק יומין יתיב (דניאל ז, ט) מלכותה מלכות עלם

(שם, כז).

95) בשלח טו, יח.

96) ראה לעיל פקמ"ג (ע' שעו ואילך).

97) מל': כ"ה בהעתקה שעם הגהות רבינו. בכי"ק: המל'.

98) פ' ראה טו, ח ובפרש"י. כתובות סז, ב.

99) ס"ע תיט ואילך.

100) פנימיות: אוצ"ל: פנימיות הכתר. או: פנימיות דא"ס.

101) ראה לקו"ת נשא כג, ד ואילך. מאמרי אדמו"ר

האמצעי נשא ע' קפג ואילך. המשך תרס"ו ע' חסד ואילך.

102) תזריע כ, ד ואילך.

גילויי בחי' פנימי' א"ק, שזהו גילויי בבחי' פנימי' דוקא, צ"ל הסרת הדברים המסתירים כו', וז"ע מצות מילה, להסיר ההעלמות וההסתרים בכדי שיהי' גילויי בחי' פנימי' א"ק כו'. וזהו הטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא¹⁰³, דשכר מצוה הוא עצמות האור של המצוה, ושיאיר בבחי' גילויי ממש בבחי' פנימי' כו', וזה יהי' דוקא לעתיד, שיהי' וחד חרוב¹⁰⁴, דהיינו¹⁰⁵ שתתבטל ההנהגה דעכשיו שמק"נ, ויהי' שמם מזה, אז יהי' גילויי אור עצם המצות כו'. ועמ"ש בסש"ב פל"ז¹⁰⁶. ועוד זאת, שהרי כתי'¹⁰⁷ ולאום מלאום יאמץ, וכתוב¹⁰⁸ אמלאה החרבה, לא נתמלאה צור אלא כו'¹⁰⁹, וכמו"כ הוא להיפך, דמילויי הקדושה הוא ע"י חורבנה של צור כו', והו"ע יתרון האור שמתוך החשך¹¹⁰, שע"י דאתכפי' ואתהפכא חשוכא לנהורא¹¹¹, עי"ז דוקא נעשה יתרון האור כו'.

והנה בכדי שתתבטל ק"נ לגמרי, זהו דוקא ע"י המשכת אור חדש מעצמות אוא"ס ב"ה כו'. והענין, דהנה כתי'¹¹² והסירותי מחלה מקרבך, ופי' מחלה הוא מקור החולי¹¹³, וכמא'¹¹⁴ מחלה זו מרה, והוא בחי' ק"נ כו'¹¹⁵, וכמ"ש במ"א¹¹⁶, ובכדי להסיר המחלה, או' והסירותי בעצמי כו'¹¹⁷. דקודם לזה א'¹¹² ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך כו', שנא' בל' נסתר, והוא כמו שלישי המדבר¹¹⁸, ונת"ל ספקס"ט¹¹⁹, דשלישי המדבר והמספר זהו בחי' עצמות אוא"ס המספר איך וידבר הוי' אל משה כו'¹²⁰, וענין¹²¹ הסיפור הוא ההמשכה מבחי' אוא"ס לש' הוי', וכמו אנכי ה' אלקיך¹²², שמאנכי נמשך להיות הוי' באצי', ומהוי' דאצי' נמשך למשה כו' (ועמ"ש לעיל פק"ע¹²³). וזהו ג"כ ענין ועבדתם את ה' אלקיכם, שזהו ההמשכה מבחי' שלישי המדבר, בחי' אוא"ס שלמע' משם הוי', להיות הוי', והוא כדי להיות אלקיכם¹²⁴, אלק' שלכם כו'¹²⁵. ועי"ז וברך את לחמך כו', קאי על ש' הוי', כי הברכה נמשך מש' הוי', וכידוע דברוך בחכ' כו'¹²⁶, והוא ההמשכה מהעלם אל הגילויי כו', והיינו, דלאחר שנמשך מעצמו' אוא"ס בש' הוי', אזי נמשך הברכה מש' הוי', מבחי' החכ', מהעלם אל הגילויי כו'. אבל אין בזה התחדשו' ושינוי דבר, רק מה שהוא

103 קידושין לט, ב. וש"נ.

104 ר"ה לא, א. סנהדרין צז, א.

105 ראה אוה"ת תצוה ע' א'תקעא. סה"מ תרל"ח ע' לב ואילך. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א ס"ע ככה ואילך. ע' קלז ואילך. לעיל פק"ג (ע' רטז).

106 באוה"ת וסה"מ שם: שאז יתברר ק"נ לגמרי כמ"ש בסש"ב פל"ז.

107 תולדות כה, כג.

108 יחזקאל כו, ב. וראה לקו"ת צו יא, ב ואילך.

109 פסחים מב, ב. מגילה ו, א. פרש"י תולדות שם.

110 ע"פ קהלת ב, יג. וראה לקמן ח"ג ע' וא'שו ואילך.

111 ספר הערכים ח"ב ע"ב ערך אור ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.

112 זח"א ד, א.

112 משפטים כג, כה.

113 ראה אוה"ת משפטים ע' איריד. ע' ארמוז. קונטרס עץ

החיים פ"ג (ס"ע 21).

114 ב"ק צב, ב. ב"מ קז, ב.

115 זח"ב רג, ב. הובא באוה"ת בשלח ס"ע תקפג ואילך.

משפטים ע' ארמוז. קונטרס עץ החיים שם.

116 ראה אוה"ת משפטים ע' איריט ואילך.

117 ראה אוה"ת שם. וראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' תיג.

118 ראה רמב"ן בהקדמתו לפירושו עה"ת.

119 ע' תסו ואילך.

120 ראה אוה"ת שם (ע' איריט ואילך. ע' אירלט).

121 הבא לקמן עד סוף הקטע הוא לשון אוה"ת שם (ע' אירלט) – עם הוספות כו'.

122 יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

123 ע' תסט.

124 באוה"ת שם: ועבדתם את הוי' אלקיכם, היינו

להמשיך מבחי' אנכי שיהי' נמשך להיות הוי', כדי להיות

אלקיכם, ועמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום

בלק"ת פ' נצבים [מה, סע"א ואילך].

125 ראה תו"א משפטים עט, רע"א.

126 ראה לקו"ת תזריע כב, ג. הובא באוה"ת שם.

בשרשו ומקורו יומשך בהתגלות כו', וכמ"ש הבחיי¹²⁷ גבי אסוך שמן דאלישע¹²⁸, שז"ע הברכה מיש ליש להגדיל הברכה (והיינו שתהי' ההמשכה כמו שהיא בשרשה כו'), וזה ביכולת הנביאים כו', וכך הברכה שיהי' וברך את לחמך, זהו נמשך מבחי' חכ' כו'. ואח"כ והסירותי, כמדבר בעד עצמו, והיינו גילויי בחי' עצמו' אוא"ס ממש, דמתחלה או' כשלישי המדבר, שא"ז גילויי בחי' העצמו', כ"א מה שנמשך בש' הוי', ואח"כ ההמשכה היא מהעלם אל הגילוי, שז"ע הברכה, שא"ז בבחי' התחדשות ממש כו'. אבל להיות והסירותי מחלה, שיעקר המחלה לגמרי מעיקרה, שזהו כעין שינוי יש מאין, זהו דוקא ע"י ההמשכה מבחי' עצמות אוא"ס ממש כו'.

דהנה⁸⁸, כל בחי' התחדשו' מעיקרו, וכמו הנס שהוא היפך הטבע, להפוך כל הציורפים שנבראו בהם כל העולמות, צריך שיבא האור מבחי' עצמו' אוא"ס דוקא, וכמ"ש במ"א¹²⁹ בענין קשה לזוגם כקרי"ס¹³⁰, דקי"ס הוא קשה כבי', להיות שזהו שינוי הטבע כו' (ובמ"א נת'¹³¹ דהקושי דקי"ס הוא מה שהי' חבור עדאת"כ עם עדאת"ג, והיינו שהיו במציאותם כמו שהן בבחי' עדאת"ג, והי' בהם הביטול דעדאת"כ כו'. וי"ל דכמו"כ הביטול דק"נ הוא, לא שתבטל לגמרי ממציותה, כ"א שתצא מטומאתה ומחולאתה¹³², ותתהפך לקדושה, והוא הענין שלעתיד יתהפך הגוף ויהי' אלקו' כו'¹³³, שזהו למע' הרבה במדרי' מחבור עדאת"ג ועדאת"כ כו'), וכתי' גבי קי"ס מה תצעק אלי¹³⁴, בעתיקא תלי' מלתא¹³⁵, דבכדי שיהי' הפך ים ליבשה¹³⁶, זהו מבחי' עתיק, שזהו גילוי אור חדש שאינו בגדר העולמו', ומזה דוקא יהי' ההתחדשו' כו'. ועמ"ש הרמ"ז פ' בשלח דנ"ד ע"א, שב' מיני זוגים יש למע' ¹³⁷, א', מסוד החיצוני, שאינו פוסק כו', ובו מתנהג הטבע המוטבע בארץ כו', והב' הוא זוג הפנימי כו', והיותר מובחר הוא בהמשכה מעתיק, ואז תתחדש בעולם הנהגה מחודשת, והיא עשיית הנסים השולטים על הטבע כו'¹³⁸. וכמו"כ הוא בכדי להסיר מקור החולי, שהוא בחי' ק"נ, עז"א והסירותי בעצמי כו' (ולפעמים כתי'¹³⁹ והסיר ה' ממך כל חולי, י"ל, דחולי הוא בחי' התפשטו' לבד, וכמארז"ל¹⁴⁰ זה הרעיון כו'). והנה ידוע דלחמך זו תו'¹⁴¹, שעז"א ג"כ וברך כו', י"ל שזהו הבריורים בכח התו'¹⁴², שהוא

הוספות כו' – סה"מ תרנ"ט ע' ק ואילך). סה"מ תרל"ז ח"א ע' סג ואילך. ח"ב ע' תרכא ואילך. סה"מ תרס"ט ע' רנא. לקמן ח"ג ע' וארט. סה"מ תרח"ץ ס"ע ריח ואילך.

(134) בשלח יד, טו.
(135) זח"ב ח"ב מה, א.
(136) תהלים סו, ו.
(137) ראה עץ חיים שער כט (שער הנסירה) רפ"ב. פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ה. לקו"ת נצבים מז, א. שה"ש כב, ג.
(138) עכ"ל הרמ"ז בשינויים קלים.
(139) עקב ז, טו.
(140) ירושלמי שבת פ"ד ה"ג.
(141) ראה אוה"ת משפטים שם (ע' ארכה ואילך. ע' ארלה).
(142) ראה אוה"ת שם ריש ע' אריט.

(127) תרומה כה, כג. ראה גם אוה"ת תרומה ע' א'תעו. תשא ס"ע א'תתכט ואילך. נ"ך ח"א ע' פג.
(128) מלכים"ב ד, ב.
(129) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן מארז"ל ע' צ ואילך.
ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי קטו, ג. ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ס"ע תקנב. סה"מ תרנ"ד ע' קלג.
(130) סוטה ב, א.
(131) ראה ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' תקמט. אוה"ת בשלח ח"ח ע' ב'תתקעב. אחרי ע' תקסד. סה"מ תרל"ז ח"א ע' קצה. תרנ"ד ע' קמו.
(132) לשון תניא פל"ז (מז, סע"ב).
(133) ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 122. וראה גם לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, סע"ד ואילך. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תתקיא ואילך. תקס"ט ע' מב ואילך (ועם

הרחבת מקום הקדושה כו', וכמ"ש במ"א¹⁴³ בענין ואלה מוסיף על הראשונים כו'¹⁴⁴. ובכדי להיות ביטול הק"נ לגמרי, זהו בכח עצמו' ופנימי' התו' דוקא כו'.

קיצור. וזהו הקדמה למ"ש אח"כ ושמת מעיר לגל, מל' דק"נ, שמסתיר על גילוי הפנימיות דוקא, וכשתבטל, יבא משיח, גילוי עתיק, ויהי מלכותו מלכות עלם. וגם דלאום מלאום יאמץ, יתרון האור מהחשך. ובכדי שיתבטל מל' דק"נ, צ"ל גילוי או"ח. ועבדתם את ה' אלקיכם, שלישי המדבר, שיהי' גילוי ש' הוי', וברך הוי' את לחמך, מהעלם אל הגילוי. גם לחמך הבירורים שע"י התו', שזהו רק שמרחיב מקום הקדושה. והסירותי מחלה, ק"נ, שיעקר לגמרי, זהו והסירותי בעצמי.

(קפו) **ועד"ז** יובן כאן⁸⁸, דבכדי לעשות נס בהיפך הטבע, כמו להפיל שר דק"נ, הי' צריך להמשיך אור חדש כו'. ועז"א בנבואתו פסוק³³ דה' אלקי אתה ארוממך, להעלות הכל לעצמו' אוא"ס ב"ה, להמשיך משם אור חדש זה כו'.

ובאמת המשכת אור חדש זה הוא הגבה למע' מאד על כל המשכת אורות שנמשכו גם ביצי"מ כו'. וכמ"ש הרמ"ז ס"פ בא ד"מ ע"ב, ההפרש בין משה למשיח, דמשה המשיך מבחי' פנימי' אריך, שהוא חיצוני' עתיק, ומשיח ימשיך בחי' פנימי' עתיק ממש. וי"ל דזהו מה שע"י משה נתגלה בחי' מטר דתו', שזהו בחי' ז"ת דעתיק, וכידוע בענין גשם, שזהו אור¹⁴⁵ שבעת הימים כו'¹⁴⁶. והגם דבאמת במ"ת ניתן הכל, שהרי לא יהי' מ"ת עוד הפעם כו'¹⁴⁷, ולכן פעל משה בנשמו' הגבוהות עכ"פ להיות תורתן אומנתן¹⁴⁸, דהיינו המשכת התורה כמו שהיא בשרשה ומקורה בעצם התענוג הפשוט העצמי כו', וכמ"ש במ"א¹⁴⁹, מ"מ, מה שבא בהתגלו' הוא בחי' מטר דתו', דהיינו בחי' חיצוני' התו'¹⁴⁶, מה שבא בהשגה כו'. ומשיח יגלה בחי' פנימי' התו'¹⁵⁰, בחי' טל תו', שזהו בחי' ג"ר דעתיק כו'¹⁵¹, והיינו כמו שהתו' היא בבחי' חכה"ק דא"ק, תענוג העצמי כו' (וי"ל ג"כ שזהו בחי' קוב"ה דאסתכל באורייתא¹⁵², דהיינו בחי' א"ס המתלבש בחכ' דא"ק ובפנימי' התו' כו'). ואופן הגילוי יהי' בבחי' ראי' ממש¹⁵³, והוא בחי' ראיית המהות, כמו ראיית העין כו'¹⁵⁴, ויהי' בשוה בכאו"א מישראל כו', והיינו מפני שיהי' הגילוי מבחי' עצמו' א"ס ממש כו'. והמשכה זו היא ע"י ה' אלקי אתה ארוממך, ואזי יומשך מפנימי' עתיק כו'.

שעמ

וזוהו שאומר אח"כ אודה שמך, פי' להמשיך האור החדש הזה גם בבחי' המל' דאצילות, שנק' שמך¹⁵⁵, בכדי שיהי' הגילוי בני"ע כו'. ומש"א אודה הכוונה היא בבחי'

ס"ע תכה ואילך.
 149) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי יום כיפור ע' א'קכב ואילך. המשך תרס"ו ע' קלג ואילך.
 150) לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.
 151) ראה סה"מ תרל"ג ועת"ר שבהערה 146.
 152) זח"ב קסא, סע"א ואילך. וראה גם ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ס"ע רסא ואילך. לעיל פק"ע (ע' תסח ואילך).
 153) ראה לקו"ת שם, ב. ובכ"מ.
 154) ראה שער האמונה לאדמו"ר האמצעי פכ"ה ואילך (מה, א ואילך). פנ"ט (צד, א).
 155) ראה גם לקו"ת פקודי ז', ג. ובכ"מ.

143) ראה מאור עינים (להרה"ק ר' מנחם נחום מטשערנאביל) ר"פ תולדות. הובא באוה"ת תולדות ח"ד תשצט, ב. וראה גם לעיל פק"ג (ס"ע רסז). לקמן ח"ג ע' ואשיד ואילך. סה"מ תרמ"ח ע' קצו. ד"ה ויאמר לו יהונתן דש"פ תולדות תשל"ד.
 144) שמו"ר פ"ל, ג. פרש"י משפטים כא, א.
 145) ישע"י ל, כו.
 146) ראה סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקנו. תרל"ז ח"ב ע' תקנו ואילך. עת"ר ע' תנו ואילך. לעיל פקע"ד (ע' תפב).
 147) ראה לעיל פקע"ט (ע' תקא). וש"נ.
 148) ראה אוה"ת ואתחנן ע' עח ואילך. סה"מ תרל"ג ח"ב

המשכה, לא לענין העלאה, כי אחר שאמר ארוממך בהעלאה כו', אמר אודה שמך למטה ג"כ כו'. ואומר אודה, להיות כי הודאה הוא בבחי' עצמות כו', כידוע בענין ברכה והודאה כו'¹⁵⁶, רק שבכ"מ הודאה היא בבחי' העלאה, וכאן הכוונה על ההמשכה כו'¹⁵⁷. ועו"ל מ"ש אודה שמך, להיות דהמשכת אור חדש אינו מאיר עדיין בבחי' פנימי' כו', דההמשכה בפנימי' יהי' כאשר יתבטל מל' דק"ג לגמרי כו', וכאן ההמשכה הוא בכדי לפעול הביטול כו', וכידוע דבכל המשכה שע"י עבודה בהסרת ההעלמות, הנה בכדי להסיר ההעלמות, ההמשכה היא ממדרי' זו גופא כו', וכמו"כ כאן המשכת האור חדש הוא בכדי לבטל ק"נ כו', הרי ההמשכה אינו עדיין בבחי' פנימי', ע"כ או' ע"ז אודה כו'. וההמשכה היא בבחי' מל' דוקא, שז"ע אודה שמך כו', והוא בחי' המשכת אור חדש זה גם בכי"ע, להיות נס בפו"מ כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש כי תצא למלחמה על אויביך¹⁵⁸, אויביך הוא הנה"ב, והיציאה למלחמה הו"ע בירור הנה"ב כו'. דהנה ידוע שיש ב' אופני בירור, והן הבירור דתפלה ובירור דתו' כו'¹⁵⁹, דהבירור דתפלה הוא בדרך מלמטלמ"ע, דתפלה נגד קרבנות תקנו¹⁶⁰, וענין הקרבנות הוא שמקריבין בהמה גשמי' ע"ג המזבח, ונכללת באש שלמע', שז"ע אש אוכלה אש כו'¹⁶¹, דהנה, החי הוא בחי' אש, וכידוע¹⁶² דד' מדרי' דצח"מ הן כנגד ד' בחי' ארמ"ע, והחי הוא בחי' אש כו'¹⁶³, וכשנכלל החי באש שלמע', הו"ע אש אוכלה אש כו'. וכמו"כ הנה"ב הוא בחי' אש, והו"ע חמימות התאוה ורתיחת הדמים בענינים הגשמי' כו', וע"י שמתבונן בהתבוננו' אלקי ומתעורר באה' ברשפי אש כו', כ"ז שורף ומכלה את האש דנה"ב כו', וכמ"ש במ"א¹⁶⁴. אך כ"ז הוא בדרך מלחמה, להיות שבנה"א מה שבא לברר את הנה"ב, ה"ז מדרי' התחתונות דנה"א, שהן בבחי' שייכות אל הנה"ב כו', ואופן הבירור הוא בבחי' התלבשות, שמתלבש ונתפס בהנה"ב לבררו כו', כנודע¹⁶⁵, וע"כ הוא בדרך מלחמה כו'. ועז"א כי תצא למלחמה על אויבך כו'. ואח"כ או' ונתנו ה"א בידך, שזהו הבירור דתו', שהוא בדרך מלמעלמ"ט כו'. וענין הוי' אלקיך הו"ע תומ"צ, דהוי' הו"ע התו', דאורייתא מחכ' נפקת¹⁶⁶, והוי' בחכ' כו'¹⁶⁷, ואלקיך הו"ע המצות, דרמ"ח פקודין הן רמ"ח אברי' דז"א כו'¹⁶⁷. ועז"א ונתנו ה' אלקיך כו', שהבירור הוא בדרך מלמעלמ"ט כו' (שגם הבירור דמצות הוא בדרך מלמעלמ"ט, וכמשנת"ל ד"ה שופטים¹⁶⁸), להיות שזהו ע"י התגלו' הנה"א כו'. הגם שזהו ג"כ במדרי' נר"ן כו', מ"מ, ה"ז במדרי' גבוהות, שהכחות דנה"א הן בהתגלות כו'. וגם, שזהו ע"י התורה כו', ע"כ הוא בדרך

(164) ראה מקומות שצויינו בהערה הקודמת. לקו"ת דרושים ליום הכיפורים סח, ריש ע"ג. קונטרס העבודה פ"ד (ע' 25 ע' 27).

(165) ראה סה"מ שבהערה 159. לעיל פקע"ו (ע' תצ ואילך). ושי"ב.

(166) זרה ח"ב סב, א. פה, א. קכא, א. ח"ג פא, א. קפב, א. רסא, א.

(167) ראה תקו"ז תיקון ל (עד, א). תניא רפכ"ג. לקו"ת במדבר יז, א. שם, ג.

(168) פקע"ט (ע' תקב ואילך).

(156) ראה סידור עם דא"ח שה, ד ואילך. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתקנט ואילך.

(157) ראה ביאורי זוהר שבהערה 1 (ע' תקלד).

(158) בהבא לקמן – ראה לקו"ת תצא לד, ג ואילך.

(159) ראה סה"מ תרנ"ט ע' קעג ואילך. תש"ד ע' 106 ואילך.

(160) ראה ברכות כו, א"ב.

(161) יומא כא, ב.

(162) ראה עץ חיים שער נ (שער קיצור אבי"ע) פ"י.

(163) לקו"ת תצא שם. שלח מ, ב. פינחס עה, סע"ד. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שפ ואילך. ושי"ב.

מלמעלמ"ט כו'. ועז"א ושבית שביו, שביו של אויב כו', דע"י ב' הבריורים דתפלה ותורה, הוא רק שלוקחים שביו של אויב, היינו מה שבא בדרך שבי' בהנה"ב מהכחות דנה"א כו'. דהנה ידוע¹⁶⁹ דהחיות דישאל הוא מנה"א דוקא, וכאשר משתמש בכחותיו בעניני' הגשמיים ובדבר תאוה, עי"ז נשבאים הכחות דנה"א בנה"ב כו', דכשם שהוא בהטוב, דכאשר משתמש בכחותיו בקדושה ברצון ובחשק, ה"ז עילוי דנה"א, ולהיות שיש בזה השתתפות הכחות הטבעיים, הרי גם הכחות דנה"ב נכללי' בנה"א ומתעלים בקדושה כו', כמו"כ הוא להיפך, שע"י העסק בהענינים החומרים, גם הכחות דנה"א הן בבחי' שבי' בזה כו'. וז"ע שביו של אויב כו'. וע"י התו' ותפלה, לוקחין שביו של אויב כו', שמבררים הכחות דקדושה כו'. אבל הנה"ב עצמו אינו מתהפך בזה לקדושה כו'. ואח"כ או' וראית בשבי' אשת יפ"ת⁴, שזהו¹⁷⁰ כדאי' בת"ז¹⁷¹ דמאן דקטל לחויא יהבין לי' ברתא דמלכא כו', פי' דקטיל לחויא היינו שהנה"ב נהפך לטוב, שזהו ביטול דמל' דנוגה לגמרי כו', שע"י נעשה רוממות המל' דקדושה, שהיא הנה"א כו'. דעיקר זה יהי' לעתיד, שז"ע ועת"י יתיב מלכותי' מלכות עלם כו'⁹⁴, וכמו"כ גם עכשיו, בנשמות הגבוהות דקטילי לחויא כו'. וזהו כי תצא למלחמה על אויבך, דהיינו בתפלה, דשעת צלותא שעת קרבא כו'¹⁷², ונתנו ה' אלקיך בידך, ע"י הבריור דתומ"צ, שהוא מלמעלמ"ט כו'. ובכ"ז ושבית שביו, רק שביו של אויב, שהוא הרחבת מקום הקדושה לכד כו'. ואח"כ וראית בשבי' אשת יפת תואר, היינו מאן דקטיל לחויא בבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא, עי"ז יהבין לי' ברתא דמלכא, דהו"ע מלכותי' מלכות עלם כו'.

קיצור. וכמו"כ לבטל מל' דק"נ הוא ע"י המשכה מעצמות, למעלה גם מההמשכה דיצי"מ, דמשה המשיך פנימיות אריך, ולכן ע"י נתגלה רק חיצוניות התורה, ובהעלם גם הפנימיות, והו"ע תו"א¹⁷³, ומשיח יגלה פנימיות התורה, ג"ר דעתיק, ויהי' בבחי' ראי' בכאו"א. וזהו אודה שמך, גילוי הפנימיות במל'. ונא' אודה, דבעצמות הוא בחי' הודאה. גם י"ל, שנמשך בבחי' מקיף להיות ביטול ק"נ, ואח"כ יהי' בבחי' פנימיות. וזהו כי תצא למלחמה, הבריור מלמטלמ"ע, ונתנו ה"א בידך, הבריור מלמעלמ"ט, ומאן דקטיל לחויא, מל' דק"נ, יהבין לי' ברתא דמלכא, ממ"ע¹⁷⁴.

(172) זהר – הובא בלקו"ת שם (לד, ג. לה, ג). בלק עב, א.

וראה רע"מ בזח"ג רמג, א.

(173) – תורתן אומנתן.

(174) – מלכותי' מלכות עלם.

(169) ראה לעיל פ"ב (ע' ה). וש"נ.

(170) ראה לקו"ת תצא לה, ג. לו, א. מאמרי אדמו"ר

האמצעי שבהערה 3.

(171) – בתיקוני זהר (ראה שם תיקון יג (כט, ב). תיקון כא

(מג, א). זהר חדש תיקונים (צט, ד).

בס"ד. ש"פ תבוא, תער"ג

את ¹ ה' האמרת היום להיות לך לאלקים כו' ולשמור חוקיו ומצותיו כו' וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה ולשמור כל מצותיו כו'. ² הנה ³ האמרת והאמירך הן ל' שבח⁴, והוא שבח נש"י להקב"ה ושבח הקב"ה לנש"י כו'. והקשה באוה"ח⁵, מהו אומרו לשמור כל מצותיו בשבח הקב"ה לישראל כו', דהנה, בשבח ישראל להקב"ה ניחא או' ולשמור חוקיו ומצותיו, דהיינו שמקבלים עליהם עומ"ש ותומ"צ כו', אבל בשבח הקב"ה לישראל מהו"ע ולשמור כו'. והנה רז"ל בגמ' דברכות⁶ אמרו, אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, אף אני אעשה אתכם חטיבה א' בעולם, אתם עשיתוני חטיבה כו', שמע ישראל כו' ה' אחד⁷, אף אני אעשה חטיבה כו', ומי כעמך כישראל גוי אחד כו'⁸, וצ"ל שייכות הענינים דה' אחד וגוי אחד זל"ז כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת⁹ במ"ש¹⁰ ה' אלקי אתה ארוממך, דג' תי' ה' אלקי אתה, כולל כל ההשתל' דע"ס דאצי"י¹¹. ה' הוא חכ', דהוי' בחכ'¹², אלקי בינה, אתה חסד ומל'. ופי' ארוממך לרומם כללו' ההשתל' בבחי' רוממות הכתר, ע"י המס"נ דק"ש למסור נפשו באחד¹³ ואה' דבכל מאדך כו'¹⁴, ועי"ז נמשך גילוי אור חדש מבחי' רוממות הכתר, בכדי לבטל בחי' מל' דנוגה, שעז"א¹⁵ ושמת מעיר לגל כו', דבכדי שתהי' ההמשכה, זהו ע"י העלאה בתחלה, שמרומם בחי' ההשתל' ברוממות הכתר, עי"ז נמשך גילוי האור חדש כו'. וזהו אודה שמך, שהוא בחי' המשכת האור בבחי' שמך, בחי' המל', בכדי שיהי' הגילוי בבי"ע להיות הנס בפו"מ בבחי' ביטול הנוגה כו'.

קפו) ואחר זה או' כי עשית פלא עצות מרחוק כו'¹⁶, ופי' בזהר¹⁷, כסוייא ולבושא לאתלבשא נהורא סתימא עמיקא¹⁸ וטמירא בכסוייא דנהורא אחרא כו', והיינו דפלא הוא בחי' כיסוי ולבוש לנהורא סתימא כו', וזהו כמ"ש בזהר בלק דר"ד ע"ב,

(8) שמואל"ב ז, כג. הובא בכמדב"ר שם. בברכות שם הובא הכתוב (דברי הימים"א יז, כא) „ומי כעמך ישראל“. וראה אוה"ת שם ע' תתרטח.

(9) פקפ"ד ואילך (ע' תקיד ואילך).

(10) ישע"י כה, א.

(11) ראה ביאורו"ז שבהערה 1 (ע' תקכ ואילך).

(12) משלי ג, יט. וראה עץ חיים שער הכללים פ"ב.

(13) ראה זהר ח"ב קיט, א. ח"ג לג, א. שו"ת הרשב"א ח"ה סנ"ה. פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ב. ב"ח לטווא"ר ר"ס סא.

(14) ואתחנן שם, ה.

(15) ישע"י שם, ב (ושם: כי שמת).

(16) בהבא לקמן – ראה ביאורי הזהר שבהערה 1.

(17) ח"ג קצג, ב.

(18) עמיקא: כ"ה במאמרי אדמו"ר הזקן וביאורי הזהר

שבהערה 1. בזהר שלפנינו: עתיקא. וכ"ה במאמרי אדמו"ר הזקן שם (ע' שיב), וביאורי הזהר שם (ע' תקל). לקמן ע' ותסב.

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה פתח ר' אליעזר ה' אלקי וביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' תקכז ואילך* – כנסמן לקמן בהערות.

חלקים מד"ה כי המצוה הזאת דש"פ נצו"י תשל' והמאמרים שלאחריו – מיוסדים, כנראה, על מאמר זה.

(2) תבוא כו, יז"ח.

(3) ראה אוה"ת תבוא ע' תתרטו ואילך. ע' תתרטח ואילך.

(4) ברכות ו, סע"א (ובפרש"י שם). במדב"ר פי"ד, ד.

(5) = באור החיים (שם, יח). וראה ד"ה את ה' האמרת תרל"ב. תרל"ט (סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תעו. תרל"ט ח"ב ע' תקי).

(6) שם.

(7) ואתחנן ו, ד.

(* והוא ד"ה זה במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' שי ואילך – עם הגהות כו'.

גבי נהורא קדמאה כו', דלא הוה יכלין עלמא למסבלי, מה עביד קוב"ה, עבד נהורא לנהורי' לאתלבשא דא בדא כו'.

והענין הוא, כמ"ש הפרד"ס שער ס' האצי' פ"ד, בענין השתל' הספי' מהכתר אל החכ' ומחכ' לבינה כו', שכ"ז הוא בכדי שיתגלם האור בכדי שיהי' בבחי' מציאו' כו', דהאורות כמו שהן ה"ה בבחי' פשיטו', ואין העולמות יכולים לקבל אור כזה כו', וע"י ס' ההשתל' מהכתר אל החכ' ומחכ' לבינה כו', מתגלם האור, שנעשה בבחי' מציאו' אור שביכולת העולמו' לקבלו כו'¹⁹. ובשער טעם האצי' פ"ו כ', שבסדר האצי' מתרחק האור משרשו ומקורו, ועי"ז הוא שנעשה מדרי' פרטיות כו', וכן כל מדרי' מתחלקת לפרטים כו'. דהאור כמו שהוא כלול במקורו, אינו ניכר המדרי' פרטיות שבו (וכמשנת"ל פ"ט ופכ"א²⁰ בענין ע"ס הגנוזות), וכל מדרי' הוא בבחי' כללית כו', וע"י שנתרחק האור ממקורו (דגם התגלות הראשונה היא ריחוק ממקורו, והיינו מפני שכל התגלות הוא ע"י הצמצום, דקודם הצמצום הי' הכל כלול בעצמותו ית', וע"י הצמצום הוא היציאה והתגלות חוץ לעצמותו כבי', וזהו דגילוי הקו בראשית המשכתו הוא בבחי' ריחוק ממקורו (הגם שנוגע ודבוק במקורו, ה"ז ע"י הפסק הצמצום כו'). ולכד זאת, הנה כל התגלות, אפי' בחי' גילוי מההעלם, ה"ז בחי' ריחוק ממקורו, וכמו בענין אצי', דהתגלות האור מאוא"ס המאציל ה"ז בחי' ירידה, וכמ"ש בתו"א ד"ה פתח אלי'²¹ בענין וירדתי ואצלתי מהרוח אשר עליך²², אוריד ואמשיך בחי' שלך למטה ממדריגתך, הרי"ט דאצי' רוחו של משה הוא בחי' ירידה בהאור לגבי שהי' כלול ברוחו של משה כו', דכמו"כ הוא בענין האצי', דהאור כמו שכלול במקורו באוא"ס המאציל הוא במעלה עליונה יותר, וההתגלות הוא בחי' ירידה בהאור, והוא, דבעצם מעלתו אינו כמו במקורו, וגם שנעשה בבחי' מציאות אור כו' (ועמשנת"ל פכ"ט²⁴). והנה בע"ח שער הנקודים²⁵ פ"ב, דהצמצום הוא בשביל האצי'²⁶, והיינו, דאור האצי' הוא שבא ע"י הצמצום כו', וכ"ה בתו"א ד"ה הנ"ל²⁷. ומ"מ, במדרי' פרטיות, הרי אצי' הוא בחי' גילוי ההעלם²⁸, וכן הקו בכלל הוא בבחי' גילוי ההעלם ממקורו, וכמשנת"ל פ"ח²⁹, דבשרשי האורות הצמצום הוא בבחי' מיעוט לכד כו', וההתגלות היא בחי' ירידה לגבי מקורו כו', וכל מה שיורד ונמשך, ה"ה מתרחק יותר ממקורו, ועמ"ש בסי' בד"ה להבין ענין כד אנת תסתלקו³⁰, עי"ז ניכר כל מדרי' פרטי' שבאור, וכל מדרי' בא בבחי' התחלקו' כו'. וה"ז כמ"ש בע"ח³¹, שע"י הקו נעשה מעומ"ט³² כו', דלהיות שבקצהו העליון נוגע ודבוק באוא"ס, ובקצהו התחתון אינו נוגע ודבוק כו', לכן, כל מה שמתרחק ממקורו ה"ז בבחי' מטה לגבי המעלה כו', ועי"ז נעשה ההתחלקות למדרי' פרטי' כו' (ועמש"ל פל"א³³ דהקו הוא בבחי' נקודות פרטי' כו').

שפב

בדפוסים שלפנינו: שער דרושי נקודות.
 26 ראה גם לקמן ח"ג ע' ואשצג.
 27 תו"א שם, ב.
 28 ראה לעיל פ"ז ואילך (ע' יד ואילך). וש"נ.
 29 ע' לו ואילך.
 30 סידור עם דא"ח קסה, א ואילך.
 31 שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.
 32 - מעלה ומטה.
 33 ע' טו ואילך.

19 וז"ל הפרדס שם: בהעלמות האור החזק .. הוא מתגלה. והנה האור מתעלם, ולפי האמת הוא מתגלה, שאם לא הי' מתעלם לא הי' מתגלה.
 20 ע' לט ואילך. ע' מד ואילך.
 21 וירא יד, א.
 22 בהעלותך יא, יז (בשינוי).
 23 ראה גם סה"מ תר"ס ע' קיב. אעת"ר ע' לד.
 24 ע' סב ואילך.
 25 שנר הנקודים: כ"ה בעץ חיים דפוס שקלאוו, תק"ס.

וע"כ, כל מדרי' כשמלבשת המדרי' העליונה ממנה, ה"ז נעשה לבוש והעלם לאור העליון כו'. ואין הכוונה בבחי' לבוש המעלים ח"ו, כ"א מה שנא האור באופן אחר מכמו שהוא במדרי' העליונה כו', דז"ע ההתלבשו', דכאשר המדרי' העליונה מתלבשת בהמדרי' התחתונה, ה"ה נעשית כמהות המדרי' התחתונה כו', וכמ"ש בע"ח³⁴ בענין מעבר והתלבשו' כו'. והגם דבהתלבשו' הוא שהמדרי' המתלבשת באה בהתגלו' בהמדרי' התחתונה כו', הנה אדרבא, דוקא ע"י שבאה בהתגלות בהתלבשות, ע"ז דוקא היא נעשית כמהות המדרי' התחתונה כו'. וגם זאת הוא בהתלבשו', שהמדרי' תחתונה מתעלה במדרי' ע"י שמתלבש בה המדרי' העליונה כו', ומ"מ, המדרי' העליונה היא כמהות המדרי' התחתונה כו', וכמ"ש במ"א³⁵. דכמו"כ הוא גם בענין השתל' הכתרים זמ"ז³⁶, דעם היות דשם אינו שייך בחי' התלבשות (אדרבא, שם הוא בבחי' התכללות, שהעליון מעולה כו', והעיגול תחתון כלול בהעליון, שהוא מה שנכלל ובטל להעליון כו'), מ"מ, ע"י שמתרחק ממקורו, מתמעט האור. וז"ע הכתרים הפרטים, כמו כתר דאצי' וכתר דברי' כו' (ובאצי' גופא, כתר דז"א וכתר דנוק'), דע"ה שכ"ז הוא בחי' כתר (היינו שאין בזה התחלקו' בעצם המהות, כמו המעומ"ט דבחי' או"פ שהוא שמחולקים בעצם מהותן כו', משא"כ בהאו"מ, דהמעומ"ט הוא בבחי' מיעוט לבד כו', וכמשנת"ל פרק פ'³⁷), מ"מ, הם במדרי' פרטי' כו', וכמשנת"ל מפס"ד עד פע"ח³⁸ בענין המקיפים פרטי' דאבי"ע כו'.

ועד"ז יובן כאן מ"ש בזהר כסוייא ולבושא לאתלבשא כו', שזהו בכדי שיהי' אפ"ל הגילוי כו' (וכאן הוא בבחי' או"פ, רק שזהו בבחי' עצמו' האור כו', וע"כ, סדר ההתלבשו' בזה אינו בבחי' התלבשו' ממש (וקרוב יותר לענין השתל' הכתרים כו'), כ"א הוא מה שהעצם נעתק ונמשך ממדרי' למדרי' כו' (וזה למעלה במדרי' גם מכענין השתל' הכתרים כו'), וכמו בחי' האין העצמי דכתר כשנמצא בין הנאצלי' הוא בבחי' אצי' (והיינו בחי' הפנימי' והעצמי' דאצי' כו'), וכמ"ש מזה בדרוש יו"ט של ר"ה רס"ו³⁹, וכמשי"ת).

קיצור. ואו' כי עשית פלא, ופי' בזהר כסויא ולבושא לאתלבשה נהורא סתימא כו', דפלא הוא בחי' לבוש לנהורא סתימא. דהנה, השתל' הספי' הוא בכדי שיהי' האור בבחי' מציאות, דכמו שכלול במקורו הוא לא במציאות ובבחי' אחדות, ובהתגלות יורד ממדריגתו, ובפרט שההתגלות היא ע"י הצמצום, נעשה בבחי' מציאות ובהתחלקות מדרי', וכל מדרי' היא לבוש למדרי' העליונה, דהתלבשות הוא בחי' התגלות פנימי בהמדרי' שלמטה, ועי"ז נעשה כמהותה. דכן הוא גם בהשתל' הכתרים זמ"ז. וכמו"כ הוא בהמשכת האור דעצמות או"ס (רק שבזה ההמשכה היא העצם שנעתק ונמשך).

ס"ע יד ואילך. תרס"ה ע' רס ואילך. לעיל פע"ט (ע' קצט).
לקמן פש"מ (ח"ב ע' תרצט). סה"מ תרפ"ט ע' 53. תרצ"ז ע'
198. תש"ג ע' 112.

(37) ע' רא ואילך.

(38) מפס"ד עד פני"ח: ע' קנט"קצח.

(39) ס"ע קלה ואילך.

(34) שער לד (שער תיקון הנוקבא) פ"ב אות ה. הובא
בלקו"ת מסעי פט, ב. שה"ש כ, ריש ע"ג. מקומות שצויינו
בהערה הבאה.

(35) ראה אוה"ת שמיני ע' תסח. סה"מ תרנ"ב ע' כו. תרע"ח
ע' ש.

(36) ראה לקו"ת קרח נב, ג. סה"מ תרמ"ג ע' קטו. תרנ"ט

קפח) והענין הוא¹⁶, דמ"ש כי עשית פלא הוא, שמפרש סדר המשכת האור חדש מאוא"ס ב"ה שנמשך ע"י או"א וזו"נ⁴⁰, שבכדי שיוכלו זו"נ לסבול האור, צ"ל מתלבש תחלה בחכ', ואח"כ בבינה. וע"ז מתחיל לפרש, כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן, ופי' כי עשית פלא, דהנה ידוע דחכ' נק' אלף, מל' אאלפך חכ'⁴¹, שהו"ע אולפנא ולימוד כו', ובגמ' שבת דק"ד ע"א א', אלף בית אלף בינה, והיינו שהחכ' נק' אלף ע"ש שמלמדת את הבינה⁴². והענין הוא, עד"מ הרב המלמד את תלמידו, הרי מגלה לו שכל וסברא עמוקה וחדשה שלא הי' ביכולתו להשיגה, הרי שהרב מגלה לו התחדשו' ממש כו', דזהו עיקר ענין ההשפעה, מה שהרב מגלה לו ענינים חדשים שמעצמו לא הי' בא עליהם כלל כו', וגם מעמידו על בוריו, שלא יכשל בה בטעות לעולם כו'. וכך בחי' החכ' מלמדת את הבינה, שהרי כל השגה דבינה הוא מנקודת החכ', הרי הבינה מקבלת מאור החכ' כו' (ועמ"ש מזה בד"ה תקעו עת"ר⁴³). וא"כ לכאור' בינה היא כמו בחי' כלי המקבל, והאור הוא מבחי' החכ', וז"ע הלימוד כו'. וכמו עד"מ ברב ותלמיד, הרי אינו מתהווה מהות השכל של התלמיד מן הרב, שכבר יש שכל להתלמיד, ומשו"ז יכול להיות תלמיד ומקבל מהרב כו', ומ"מ, הרי לא נתפתח שכלו עדיין (שכ"ה בכל תלמיד לפ"ע הרב כו'), וגם אינו יודע עדיין השגת הענין כו', והרב הוא שמלמדו, שמפתח כלי שכלו והשגתו שיהי' כלי לקבל כו', והוא התפתחות כלי ההשגה אל הענין השכלי, שיהי' לו השגה בכלל בהשכלי הזה (ובד"כ הוא רק שיהי' לו שייכות אל זה השכלי). שזהו ג"כ ע"י ההשפעה שמשפיע לו ענינים שהן כעין הקדמה, שבזה מתפתח שכלו והשגתו בענין השכלי הזה כו', ומגלה לו ומלמדו הענין שכלי ואיך להשיגו כו'. ועד"ז הוא בבחי' חו"ב, דע"ה דבינה הו"ע השגה, מ"מ, גילוי ההשגה וענין המושג, שזהו בחי' האור, הוא מבחי' החכ' כו', והיינו דבינה הוא כמו כח היולי, והיא העילולית להשיג כו', וגילוי ההשגה דבינה והאור המושג הוא מבחי' החכ' כו'. והיינו דמ"ש⁴⁴ בע"ש⁴⁵ דאוא"ס מאיר בכתר וחכ' בקירוב מקום ובבינה בריחוק מקום כו', ומבר' במ"א⁴⁶ שכ"ז הוא בהמשכת האור הא"ס כמו שבא ונמשך ממדריו למדריו כו', ובבינה הוא בריחוק מקום, דהיינו להיותו בבחי' השגה כו', ה"ז בא לבינה ע"י בחי' החכ' כו'. אמנם מ"ש כאן נר', דמה שהחכ' מלמדת את הבינה הוא שפועל התחדשות דבר בבינה כו', וכמו במשל דמשפיע ומקבל, הרי המשפיע מגלה לו ענינים חדשים שהמקבל לא הי' בא עליהם מעצמו, כמו"כ צ"ל בדוגמא כזאת בחו"ב, דהחכ' עושה התחדשו' בבחי' בינה מה שאין בה מצ"ע כו' (הגם דלמע' א"ז כמו למטה במשפיע ומקבל, שהמקבל יש בו ג"כ ב' הכחות דחו"ב כו', וא"כ, מה שהמשפיע מחדש לו היא התחדשות הענינים בהשכל, מה שבכח חו"ב שלו לא הי' בא ע"ז כו', אבל למע', הרי בינה הו"ע ההשגה, ולהיות גילוי ההשגה והאור המושג הוא ע"י החכ' כו', וזהו ההתחדשות כו' (וכמו שאא"ל נהר בלא מעין כו'⁴⁷, וכמ"ש במ"א⁴⁸

40 חו"נ: בביאורי הזהר שבהערה 1: לזו"נ.

41 איוב לג, לג.

42 ראה מגן דוד להרדב"ז אות ל. הובא בביאורי הזהר

שם. ובסה"מ עת"ר דלקמן בפנים.

43 ע' ד ואילך.

44 דמ"ש: אוצ"ל: כמ"ש.

45 ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פי"גיד.

שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"א.

46 ראה ראה ד"ה להבין מ"ש בע"ח במאמרי אדמו"ר

הזקן ענינים ח"א (קה"ת, תשס"ח) ע' לט. אוה"ת ענינים ס"ע

קפו. לעיל פקנ"א (ע' תג).

47 סה"מ שבהערה הבאה. ובכ"מ.

48 ראה סה"מ תרנ"ד ס"ע רפה ואילך. תרנ"ח ע' צט

ואילך. לעיל פכ"ב (ע' מו).

דדוקא בכחות הנעלמים הכחות דחו"ב אינם תלויים זב"ז כו', מ"מ, צ"ל דהכוונה היא בענין הלימוד, שהחכ' עושה התחדשות בבחי' בינה מה שאין בה מצ"ע כו'. וצ"ל דבהעלם יש בנינה הכח ע"ז (וכמו בהמקבל, שזהו דוקא כשהוא עלול אל ההתחדשות כו'), והיינו משום דבשרשם הרי הבינה היא כמו החכ' כו', וכמ"ש במ"א⁴⁹). וצ"ל מהו ההתחדשות.

וילה"ק⁵⁰ מה דאי' בירושלמי סנהדרין פ' חלק⁵¹ ע"פ⁵² דברי חכמים כדרבונות, ג' שמות יש לו, מרדע דרבן ומלמד כו', מרדע שמורה דעה בפרה, דרבון שהוא משרה בינה בפרה, מלמד שהוא מלמד את הפרה לחרוש בשביל ליתן חיים לבעלי' כו', אם לפרתו עושה אדם דרבן, ליצרו הרע כו' עאכו"כ⁵³, וקאי על התורה שמורה דעה ומשרה בינה ומלמד כו'. וי"ל⁵⁴ שהן נגד ג' בחי' חב"ד כו', ומלמד הוא בחי' החכ', וכמ"ש⁵⁵ והחכ' תחי' כו'.

שפד

ולהבין ג' מדרי' אלו בנפש, הענין הוא, דהנה ידוע⁵⁶ דשרש נה"ב הוא מפני שור שבמרכבה, ושרש הנה"א הוא מבחינת אדם שעל הכסא, ושרשו הוא מבחי' החכ', וכמ"ש בסש"ב⁵⁷ דשרש כל הנשמו' הן מבחי' החכ' כו', ואפי' נשמו' דבי"ע שנק' בשם זרע בהמה⁵⁸, ג"כ יש בהם מבחי' חכ' דאצי', שבה שורה אוא"ס ב"ה, וכמ"ש בסש"ב פ"ח⁵⁹, ובכאו"א מישראל יש בהם הביטול דבחי' חכ', שהוא להתבטל במציאו' ממש באוא"ס ב"ה. וזהו בטבע בנשמה, דשם טבע הוא שם המושאל על כל דבר שלמע' מטו"ד כו', רק שהיא מוסתרת בנה"ב, ועש"ז נק' אה' מוסתרת כו', כמ"ש פ"ט⁶⁰. ובכדי להוציא אה' זו מהעולם אל הגילוי, וכ"ש בכדי לפעול הביטול דבחי' ביטול היש בנה"ב כו', זהו ע"י התו', שנק' עוז ותושי'⁶¹, שפועלת בנה"א ובנה"ב כו', היינו שפועל התגלו' הנה"א, להיות התגלו' האהבה מוסתרת הנ"ל, ופועל החלישות בנה"ב, להיות בו ביטול היש כו'. וזהו בד"כ בחי' הלימוד דתורה מה שפועל בנפש האדם.

קיצור. פלא אותיות אלף, א' ב' אלף בינה, וכמו עד"מ הרב שמחדש בשכל התלמיד, כמו"כ בחו"ב, לבד מה שבינה מקבלת מאור החכ', דאוא"ס בנינה הוא ע"י חכמה, וכמו שא"א להיות נהר בלא מעין, הנה החכ' מחדשת דבר בכינה. ויקדים ענין מלמד דרבן מרדע, חב"ד, והוא בנפש, שהתורה מתשת כח הנה"ב, ונותנת עוז לנה"א, להיות התגלות האהמ"ס⁶² ולפעול הביטול בנה"ב.

(58) ראה תו"א ר"פ משפטים (עד, סע"ג). לקמן פק"צ.
פקצ"א (ע' תקלב. ע' תקלד).
(59) כג, ב: „אין סוף ב"ה מלוּבש בבחי' חכמה שבנפש האדם יהי' מי שיהי' מישראל".
(60) כד, ב ואילך.
(61) ראה מכילתא בשלח טו, ב. ויקר' פל"א, ה. סנהדרין כו, ב. תו"א יתרו סו, סע"א ואילך. תורת חיים שם רנא, א ואילך.
(62) = האהבה מוסתרת.

(49) ראה סה"מ שם.
(50) ראה ביאורי הזהר שבהערה 1.
(51) הלכה א.
(52) קהלת יב, יא.
(53) עכ"ל הירושלמי.
(54) ראה גם אוה"ת נ"ך ח"ב ע' אקלט.
(55) קהלת ז, יב (ושם: החכמה).
(56) ראה לקו"ת ויקרא ב, ב. ובכ"מ.
(57) רפ"ב.

קפט) **אמנם** בד"פ יש בתורה ב' מדרי', תושב"כ ותושבע"פ, תושב"כ הוא בחי' חכ' ברורה⁶³, והיינו שבאה מלמע' בבחי' גילוי אור כו', וה"ז לימוד לנה"א כו', ותושבע"פ הוא לימוד לנה"ב כו'. דהנה, בתושבע"פ הרי אור החכ' אינו מאיר בגילוי ממש, רק שע"י ריבוי העלמות והסתרים, שהם הסתירות והקשויות, ועי"ז בא התגלות אמיתית אור החכ' כו', משא"כ בתושב"כ, אור החכ' היא בגילוי, שלא בא בהעלמות והסתרים כלל כו'. והענין הוא, דהנה התו' בכלל היא בחי' ש' מ"ה, דאורייתא מחכ' נפקת⁶⁴, דחכ' הוא בחי' מ"ה כו'⁶⁵. רק בתושבע"פ הוא בחי' הארה משם מ"ה שירד ונתלבש בבחי' עה"ד טו"ר לברר בירורים כו', ותושב"כ הוא בחי' ש' מ"ה בעצם, שלא בא בבחי' התלבשו' כו'. וזהו תושב"כ נק' עה"ה, ותושבע"פ נק' עה"ד⁶⁶, ומבואר באגה"ק סי' ק"ו⁶⁷, דבאמת גם תושבע"פ הוא בחי' עה"ה, רק שנתלבשה בעה"ד כו' (ומבו' שם⁶⁸, דתושב"כ הוא בחי' ז"א שלא בא בהתלבשו', ותושבע"פ בחי' מל' המתלבשת בק"נ לברר כו'). וידוע⁶⁹ דש' מ"ה הוא בחי' ביטול בעצם, היינו ביטול אמיתי שמצד עצמו' אוא"ס ב"ה כו'. וז"ע חכמה כח מ"ה⁶⁵, להיות שבחכ' שורה אוא"ס אחד האמת שהוא לבדו הוא ואין זולתו⁷⁰, וע"כ החכ' היא בבחי' ביטול במציאו' ממש כו'.

והענין הוא, דהנה ידוע⁷¹ בענין אל דעות הוי'⁷², שהן ב' דעות, ד"ע וד"ת, דהדעה העליונה היא איך שכולא קמי' כל"ח⁷³, והיא הדיעה דאוא"ס ב"ה, דהכל בבחי' אין ואפס קמי' כו', אבל בנבראים מצ"ע אא"ל בהם דעה זו, שהרי הדעת שלהם הוא ע"פ השגתם, ואא"ל בהם ההשגה איך שהכל אין ואפס, שה"ה נמצאים בבחי' מציאו' דבר כו', וגם ההשגה גופא היא בבחי' מציאו' דבר, דכל השגה היא יש כו', כנודע⁷⁴, ואיך יכול היש לתפוס את האין כו', וע"כ הנבראים אינם משיגים גם המציאו' דאין ואפס, וכ"ש המהות כו'. וכמו שאין אנו משיגים איך הוא למע' מן המקום והזמן, מפני שאנו נתפסים במקום וזמן כו'. והגם שנת"ל פקס"ח⁷⁵ שאפ"ל קצת השגה בענין מקום⁷⁶ מכחות הנפש, שכמה כחות נמצאים במקום אחד כו', הנה לבד זאת שזהו ההשגה רק במציאו' דמקום רוחני, לא במהות הדבר כו', הנה כ"ז הוא ענין המקום, רק שהוא מקום רוחני כו', אבל בלי מקום לגמרי (כמו באצי', וכ"ש למע' מאצי' כו') אין אנו יודעים גם המציאות כו'. וכמו"כ אין אנו משיגים בענין אין ואפס מה הוא גם המציאו' כו', דכל מה שאנו מציירים בחי' אין, ה"ז בחי' מציאו' באמת כו'. דהנה, מה שאנו יודעים בחי' אין, הוא בענין האור,

שפה

(69) ראה תו"א משפטים עת, סע"ב. סידור עם דא"ח קח, ריש ע"ד.

(70) ראה תניא פל"ה בהגהה.

(71) ראה תו"א יתרו סח, א. לקו"ת פ' ראה כג, ד. דרושים לשמע"צ פג, א. שה"ש מז, ב. ובכ"מ.

(72) שמואל"א ב, ג. וראה תקו"ז תס"ט בתחילתו.

(73) = כלא חשיבי (ע"פ דניאל ד, לב. זח"א יא, ב).

(74) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן אתהלך לאזניא ע' יב. סה"מ תרמ"ז ע' קטו. תרנ"ט ע' צז. תרס"א ע' רט. תרע"ח ע' רנה. תרח"ץ ע' קצ.

(75) ע' תסא ואילך.

(76) = מקום רוחני.

(63) ראה תורת חיים חיי שרה קלג, ג ואילך. המשך תרס"ו ע' קכב ואילך. ע' תיקד ואילך. ע' תרצב ואילך. סה"מ פרת' ע' רכט.

(64) זחר ח"ב סב, א. פה, א. ככא, א. ח"ג פא, א. קפב, א. רסא, א.

(65) רע"מ בזח"ג כת, א. לד, א. תקו"ז בהקדמה ד, א. תיקון יש (מ, רע"א). תיקון סה (צו, א). תיקון סט (צט, סע"ב. קב, ב. קיב, ב). תניא פ"ג (ז, ב). פ"ח (כד, א).

(66) ראה רע"מ בזח"ג קכד, ב. וראה גם סה"מ עת"ר ע' רנ. פרת' שם.

(67) קמב, ב ואילך.

(68) קמד, א ואילך.

להיות דאור הוא בחי' אין, כידוע, הנה לבד זאת שאין אנו יודעים מהות האור כלל, ומה שאנו מציינים ענין האור הוא מענינים גשמי, כמו מהאור שאנ"ר⁷⁷ אור היום ואור השמש כו', או מאור השכל וכה"ג, הרי כ"ז אור הנתפס בגשם כו', וכאשר מזה אנו יודעים ענין האור האלקי, הרי כמה שנשלל מזה ההגשמה והחומר' (שמצד המשל) כו', הרי מ"מ ה"ז בא בהגשמה אצלנו, מאחר שאנו תופסים בזה ע"י ענינים הבאים בהגשמה כו' (וגם ההשגה גופא היא יש כו'), וע"כ א"א לנו לידע אמיתית ענין האור במהותו כלל כו' (ומ"מ אפ"ל קצת ציור במציאו' ענין האור כו', ובאמת זהו רק בדרך השערה, לא בדרך השגה כו'), לבד זאת⁷⁸, ה"ז שהאור הוא בבחי' אין, אין אנו יודעים כלל, גם לא מציאות הענין, שהרי נודע דאמיתית הענין מה שהאור הוא בחי' אין, ה"ז לגבי מקורו כו', שהרי האור בעצם ה"ה בבחי' מציאו' אור עכ"פ כו', רק הוא בחי' אין לגבי מקורו, דלהיותו דבוק במקורו, נרגש בו הדעה האמית' כמו שהוא באוא"ס המאציל דכולא קכל"ח⁷⁹, שע"ז האור גופא הוא בבחי' כלא כו', אבל א"ז בהאור מצ"ע, כ"א מצד מקורו המאציל עליון כו', וענין האין דהאור כמו שהוא מצד המאציל (שז"ע ביטול האמיתי), אין אנו יודעים כלל אפי' בהשערה כו' (דבענין האור יכול להיות השערה עכ"פ, וזהו ידיעתנו בבחי' אין, להיות שהאור הוא אין כו', אבל באמית' ענין האין, דהיינו הביטול בהאור מצד מקורו המאציל, שז"ע ד"ע כו', אין אנו יודעים כלל כו'), והיינו שהנבראים מצ"ע אינם משיגים את הדיעה העליונה איך שהכל אין ואפס כו'. וע"ה שג"ז יוכל להיות מושג בשכל איך שמצד עצמו' אווא"ס אין העולמו' וההשתל' בבחי' מציאו' כלל, שז"ע ההתבוננות דה' אחד' כו', זהו רק ההשגה לבד, אבל שיהי' בדרך הנחה במוחו ובהרגש הענין, ומכ"ש שיהי' הביטול באופן כזה, א"ז בנבראים מכח עצמן כו'. ומה שמושג בנבראים הוא בחי' ד"ת, שהן בבחי' מציאו', ושכח אלקי מהוה ומחי' אותם כו', והוא בהאור האלקי שבא בבחי' התלבשו' בעולמו' ונבראי', שמהווה את העולמו' ומחי' אותם כו', שבזה יכול להיות השגת הנבראים כו'. וההשגה הוא מהנבראי' עצמן, שהרי אין דבר עושה א"ע⁸⁰, וכמשנת"ל פק"נ⁸¹, ואינו חי מעצמו, ובהכרח שיש בו כח אלקי המהווה ומחי' אותו כו', ומבשרי אחזה כו'⁸². וע"י ההתבוננו' בזה נעשה הענין בקירוב אליו כו', דלולא ההתבוננו', הגם שיודע איך שאלקו' מהווה את העולמו' ומחי' אותם כו', הרי הידיעה הוא בריחוק אצלו, ואינו פועל בו דבר כו', וע"י ההתבוננות בהעמקת הדעת, נעשה הידיעה בקירוב אליו, ונרגש בו, ופועל בו הביטול כו'. ובפרט כאשר מתבונן באופן האור והחיות האלקי שבכל עולם ועולם כו', הרי ניתק עי"ז מעניני העולם, וכל חפצו ורצונו הוא באלקו' כו'. וכ"ז הוא בחי' ד"ת, שהביטול בזה הוא בבחי' ביטול היש לבד כו'. אבל בחי' ד"ע והביטול שבזה, א"ז בנבראי' מצ"ע, כ"א כאשר נותנים מלמע' ידיעה והשגה זו וביטול זה כו'. ומה שנותנים זה מלמע', זהו רק בנה"א, שיש לו שייכות עכ"פ לידיעה וביטול זה כו', כי א"א להשיג מה שאינו שייכים לזה כלל, דכל השגת ענין, בהכרח שיהי' להמשיג איזה שייכות

שפ

77) = שאנו רואים.

78) כאן הוא סיום הפיסקא „הנה לבד זאת שאין אנו

להצ"צ ז, ב. קה, א.

(81) ע' שצט.

(82) משלי יט, כו.

יודעים מהות האור כלל".

79) = קמי' כלא חשיבי.

80) ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א פ"א. חובת

אל הענין כו'. וכמו השגת הנה"א, שהוא רק באלקו, ואין לו שום שייכות להשגת ענין הטבעי כלל מצ"ע כו', והנה"ב להיפך, כל השגתו הוא בעניני הטבעי, ואין לו שום שייכות בהשגה אלקית כו'. והקישור והחבור דנה"א עם הנה"ב, שהנה"א ישיג אלקו בענינים הטבעיים כו', והנה"ב יהי לו ג"כ השגה באלקו, ה"ז רק בכח הא"ס המפליא לעשות לקשר רוחני בגשמי כו'.⁸³ וכמו"כ יובן דהידיעה והביטול דד"ע יכול להיות רק בנה"א, מפני שיש לו שייכות בכלל לאלקו, ובפרט ששרשו מאלקו שלמע' מגדר עולמו כו', וכידוע שהנשמו' הן בבחי' המשכה עצמי'⁸⁴, רק שנעשו בבחי' מציאו' בפ"ע כו', וע"כ הנה"א נותנים מלמעלה הביטול דד"ע איך שכולא קמי' כל"ח כו'.

וזהו ע"י תושב"כ, שהיא המשכת בחי' ש' מ"ה, והיינו ההמשכה מלמע' להיות בחי' הביטול הזה כו', דהרי תושב"כ הוא שניתנה מלמעלה, והיא דבר ה' למשה לאמר לכל ישראל כו', דגם אותיות התורה הן אותיות עליונים שניתנו מלמע'. והן בחי' אותי' דמ"ה כו', וכנודע דבש' מ"ה יש בחי' אור וכלי, כי אא"ל אור בלא כלי⁸⁵, דכל אור הנמשך ומתגלה, בהכרח שיהי' לו כלי שבזה הוא נאחז, ועי"ז הוא הגילוי שלו כו', וז"ע אותי' דמ"ה, שהן המביאים לידי גילוי אור הביטול דש' מ"ה כו'. והן הן אותיו' התו', שהן המביאים וממשיכים גילוי בחי' דיעה העליונה להיות הביטול דמ"ה, בחי' ביטול במציאות כו'. וזהו הלימוד דתושב"כ, להמשיך בחי' הביטול דמ"ה, שזהו בד"פ בנה"א, דהנה בק"ש יש ב' בחי' מס"נ⁸⁶, למס"נ באחד¹³, ובכל נפשך¹⁴ אפי' נוטל כו'⁸⁷, דלמס"נ באחד זהו בנה"א, להיות שבהנשמה יש בה מבחי' החכ', וכמשת"ל פקפ"ח⁸⁸, דכל הנשמות שרשן מבחי' ח"ע כו', והביטול דה' אחד בנשמות זהו שנמשך בהם ע"י התורה כו'.

קיצור. ובד"פ תושב"כ היא הלימוד לנה"א, דתושב"כ היא ש' מ"ה, שזהו ביטול בעצם, ועי"ז נמשך בנה"א הביטול דחור"ע. דהנה ד"ע איך שלמטה⁸⁹, לא יש בנבראים מצ"ע, שזה היפך מהותם, והשגה היא יש, וע"כ אין משיגים גם מציאות בחי' אין אמיתי (כמו שאינו⁹⁰ משיגים אמיתית ענין בלי מקום), ומשיגים מציאות האור (וג"ז רק מאור הגשמי ומאור השכל, בדרך השערה בלבד), ואור הוא אין, אך אמיתית האין בהאור, שהוא מצד העצמות, אינו מושג גם המציאות, רק השגתם הוא בד"ת, שע"י ההתבוננות ה"ז בקירוב אליו. וד"ע הוא שנותנים מלמעלה, ורק לנה"א, שיש לו שייכות עכ"פ להשגה זו. והוא ע"י תושב"כ, דגם האותיות הן אותיות דמ"ה, שניתנו מלמעלה. וזהו הביטול דה' אחד.

קצ) והנה עיקר הענין דה' אחד הוא בנשמות הגבוהות שלא נסתר ונתעלם בהם האור כו', והיינו שגם בס' ההמשכה שלהם בכי"ע, לא נתעלם בהם אור שרשם

(87) משנה וגמרא ברכות נד, א. סא. ב. ספרי ופרש"י

עה"פ.

(88) ע' תקכו.

(89) שלחטה: אוצ"ל: שלמטה אין.

(90) שאינו: = שאיננו, שאין אנו.

(83) ראה רמ"א או"ח סו"ס ו.

(84) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי בראשית ב, א ואילך. ה, ג ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ח"ב ע' תריג ואילך.

לקמן פער"ב (ע' תקנב ואילך).

(85) ראה תו"א תצוה צו, ג. ובכ"מ.

(86) ראה שם וישב כט, ב. לקו"ת ויקרא ג, סע"א ואילך.

ומקורם כמו שהן באצ"י כו'. וי"ל דהעיקר הוא בנשמות דאצ"י שהן רק בבחי' מעבר דבי"ע כו', דגם נשמות אלו, עם היותם נשמות דאצ"י, מ"מ, בירידתם למטה, צריכים להמשכת אור מלמע' להיות בהם הביטול האמיתי דה' אחד כו', והוא ע"י התו' כו'. ובפרט לפמ"ש באגה"ק ד"ה איהו וחייהו חד⁹¹, דנשמות דאצ"י גם במקורם באצ"י יצאו ונפרדו מהכלים די"ס שבהן מלובש הקו כו', וע"כ, בכדי להיות בהם הביטול דה' אחד, שזהו דוקא בהאור, שפז להיותו דבוק במקורו כו', צ"ל ע"ז המשכה מלמע' כו'. ובפרט בירידתן למטה, שהגם שלא נשתנו ממהותן להיות דבר נפרד כו', וכמש"ש⁹² (והיינו לא כמו נשמות דבי"ע שנעשו בבחי' יש נפרד⁹³, וכמו נבראים דעדאת"ג כו', עם היותם אלקות בעצם מהותם כו', מ"מ, הרי כפרט זה נשתנו ממקורם במה שנעשו בבחי' יש כו', דכמו שירדו בבי"ע נק' נבראים דעדאת"ג, משא"כ נשמות⁹⁴, הרי גם כפרט זה לא נשתנו, שלא נעשו בבחי' נפרד כו', דגם כמו שירדו למטה ה"ה במדרי' עדאתכ"ס, ונק' נוני ימא דאזלין ביבשתא כו'⁹⁵ כנודע⁹⁶), מ"מ, ודאי שנתרחקו ממקורם גם ע"י המעבר דבי"ע כו', שהרי עכ"פ המעבר פועל בהם להיות להם שייכות אל עולם התחתון כו', וכמ"ש באגה"ק בקו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח⁹⁷, שהמעבר הוא ג"כ בחי' התלבשות כו', וע"כ צריכים ג"כ המשכה מלמעלה כו'. והנה בסש"ב פכ"א⁹⁸ מבואר שגם בהכלים דאצ"י הביטול הוא בבחי' ביטול דיחוד כו' (וא"כ כמו"כ הוא בנשמות דאצ"י שהן כעין אלקות דכלים כו'), הנה לבד זאת שהנשמות כבר יצאו ונפרדו מהכלים כו', הנה הביטול דיחוד כו' שבכלים הוא בדרך התכללות, היינו מה שכלולים במקורם, וממילא אינם בבחי' מציאות כו', כמבו' בסש"ב שם (וגם כאן הכוונה שמצ"ע אינם בבחי' מציאות כו', אבל זה מצד ההתכללות במקורם כו'), ועמשית"ל פ'⁹⁹, וא"ז כענין הביטול דכולא קמי' כלא כו', שזהו דוקא בהאור¹⁰⁰, להיותו דבוק במקורו ונרגש בו הדיעה האמיתית איך שכולא קכל"ח כו'. וע"כ בנשמות, גם נשמות דאצ"י, להיותם מרוחקים מן הקו, הרי מצ"ע לא הי' בהם הביטול הזה, כ"א ע"י התו' כו' (והיינו משום שבעצם יש להם שייכות לביטול זה, להיותם נשמות דאצ"י כו').

ואפשר י"ל, דגם בנשמות דברי' ויצ"י יכול להיות בחי' הביטול דה' אחד. והענין הוא, ע"פ מ"ש בלקו"ת ד"ה להבין ענין מי אל כמוך¹⁰¹, דבאמת הנה"א מצ"ע, אפי' היא מדרי' תחתונה מאד, ה"ה נפש אלקי, ובטלה באוא"ס ב"ה ממש כנר בפני האבוקה, רק מצד התלבשותה בנה"ב, הנה הנשמה שהיא ממדרי' תחתונה, ה"ה מלובשת מאד ומושרשת בטבע הנה"ב, עד שאינה מתפעלת מדברים דקים ורוחנים, ואינה בטלה כ"כ באוא"ס שלמע' מהשתל', שאינו מאיר לה אלא בריחוק מקום כו', דלפי שהנשמה היא בבחי' גסות הרוחני, ומושרשת למטה בטבע נה"ב, ע"כ אינה מתפעלת כו'. והיינו בנשמות

91 אגה"ק ס"כ (קל, סע"א).

92 וז"ל: „ואף גם לאחר שירדו הנר"ג דאצ"י לעולם הזה .. אפשר שלא נשתנה מהותן להיות דבר נפרד מאלקות”.

93 ראה גם סה"מ תרמ"ז ע' קמח.

94 נשמות: אוצ"ל: נשמות דאצ"י.

95 זח"ג קפו, ב.

96 ראה תורת חיים בשלח קפו, א. מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושים לפסח ע' רנב. סה"מ תר"ן ע' שנח.

97 קנח, א.

98 כו, ב ואילך. וראה לקמן פרצ"ב (ע' ותקצא). סה"מ תרנ"ב ע' ט. ע' יא. תרנ"ד ע' לו. ע' מב. המשך תרס"ו ע' רס. סה"מ תרס"ט ס"ע פח ואילך. תער"ב-תרע"ו ע' קיב.

99 פ': פרק רצב (ע' ותקצא).

100 ראה לעיל פקע"ח (ע' תצו).

101 לקו"ת דרושים לר"ה סב, א.

שהן מבחי' עקביים, שזהו בחי' עשי' בכלל, דלהיותן ממדרי' הנמוכות, ונתפסים בגשם למטה, אין בהם כ"כ בחי' הביטול לאוא"ס שלמע' מהשתל', שזהו הביטול דחיו"ע כו' (ומ"מ יש בהם העבודה דחיו"ת, ויש בזה ציור קומה, דיש שהן עובדי ה' באהוי"ר כו', ובד"כ הוא בבחי' חיצוניות הלב כו'). אבל נשמות שמברי' ויצי', גם בירידתן למטה אינן נתפסים בגשם כ"כ, יכול להיות בהם בחי' הביטול דחיו"ע ע"י גילוי אור עליון המאיר עליהם כו'. וכמו התנאים ואמוראים, שהן מבחי' ברי' ויצי' כנודע¹⁰², והיו בבחי' ביטול בתכלית כו' (ומ"מ, תנאים ואמוראים הן מייסדי תושבע"פ, שזהו בחי' ש' מ"ה שבא לברר המ"ן דב"ן בבחי' בירור שני כו'¹⁰³, וכמ"ש במ"א¹⁰⁴. ועמ"ש בזהר משפטים דק"י ע"ב¹⁰⁵, לגבי תושב"כ איתנים¹⁰⁶, ולגבי תושבע"פ תנאים כו'. ומ"מ, בנשמתן היו בבחי' ביטול במציאות כו').

גם י"ל עפמ"ש בלקו"ת ד"ה כי תצא הב' 107 בשם הרמ"ז בפ' משפטים¹⁰⁸, שיש ג' מדרי' בנשמות, הא', בחי' נר"ן דבי"ע עצמן (והן הנשמות שנק' עבדים, שעובדים עבודתם לברר ולזכך הגוף ונה"ב, ע"י הדעת וההתבוננות באלקות בבחי' חיצוני' הלב כו', ונשמות אלו נק' זרע בהמה⁵⁸, שאין להם דעת, והיינו שאין להם בחי' ד"ע, כ"א ד"ת כו', וכמ"ש במ"א¹⁰⁹), והב', נר"ן מבחי' אצי' שבפנימי' בי"ע (וי"ל שהן נשמות הנק' בניי המבו' בהבי' הב' דיונתי בהג"ה¹¹⁰). ובחי' אצי' שבפנימי' בי"ע, זהו בחי' אור הנשמה דבי"ע, וידוע מ"ש באגה"ק¹¹¹, דהלכות הן בחי' אור הנשמה דברי' ויצי' כו', וע"כ י"ל דנשמות אלו הן שייכים לתושבע"פ, והן נשמות תנאים ואמוראים מייסדי תושבע"פ כו', והן בחי' הביטול דש' מ"ה, להיות שזהו בחי' אצי' כו'), והג', מסוד אצי' בעצמו כו' (והן הנולדים מיחוד או"א, ונק' אחים ורעים לז"א כו'). ומבו' במ"א¹¹², שיש הפרש גדול בין אצי' כמו שהוא נמשך ומלוכש בבי"ע לכמו שהוא באצי' ממש, וכפה"נ¹¹³ שם הוא¹¹⁴, דמה שנשמה דאצי' לא תוכל לסבול כל דבר רע כו', זהו דוקא בנשמות דאצי' ממש, והן המסתלקות בעת החטא, אבל הנשמות דאצי' שבבי"ע אינן מסתלקו, הגם שגם אינן נתפסים ח"ו בזה, כמו נשמות דבי"ע עצמן, שעז"נ¹¹⁵ ונפש כי תחטא כו', והעיקר הוא בנפש דעשי', אך כמו"כ בד"כ בנשמות דבי"ע שנתפסים כו', משא"כ בנשמות דאצי' שבבי"ע, שאינם נתפסים כו', מ"מ, אינם מסתלקים כמו נשמות דאצי' ממש כו'. ולפ"ז כמו"כ יובן בענין הבירורים, דנשמות דאצי' ממש הוא שהבירור הוא בדרך ממילא, בלי שום התלבשות כלל. וכמו שלמה שהי' איש מנוחה כו'¹¹⁶, וכמו במשיח, דכתי'¹¹⁷ ונהרו אליו כל הגוים, שיתבטלו

שפח

(110) לקו"ת שה"ש יט, ג.
 (111) ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קונטרס אחרון קנת, א).
 (112) ראה מאמרי אדמור"ר הזקן תקס"ד ע' קו. ועם הוספות כו' – אוה"ת ויחי שנט, א. סה"מ תרל"ג ח"א ע' ג. תרנ"ה ע' נד.
 (113) = וכפי הנראה.
 (114) ראה אוה"ת וסה"מ שם. וראה גם סה"מ תרס"ב ע' רלב.
 (115) ויקרא ה, א.
 (116) ראה דברי הימים"א כב, ט.
 (117) ישעי' ב, ב.

(102) ראה מאמרי אדמור"ר הזקן תקס"ו ח"ב ע' תקנו. ע' תקסה. אוה"ת חוקת ע' תתעד.
 (103) ראה תו"א וישב כת, א ואילך. הובא באוה"ת שבהערה הבאה.
 (104) ראה תו"א שמות מט, ב. אוה"ת שם ע' יד ואילך.
 (105) הובא באוה"ת שמות שם.
 (106) מיכה ו, ב.
 (107) לו, א.
 (108) רמ"ז לזח"ב צד, ב.
 (109) ראה הגהות כ"ק אדמור"ר מהורש"ב נ"ע לתניא פ"ג – קיצורים והערות לתניא ע' קיג ואילך. סה"מ תרנ"ה ע' רכת. תרנ"ח ע' קמא. תרס"ג ח"א ע' נט. עת"ר ע' ריב. ע' רלה.

בדרך ממילא כו'. ומבחי' אצי' שבבי"ע, הגם שזהו ג"כ בדרך מלמעלמ"ט, מ"מ, הוא בבחינת התלבשות כו', וכמו ההלכות, שהן בבחי' התלבשות והתעסקות בהענינים הגשמיים כו'. וזהו דתנאים ואמוראים שהיו מבחי' אצי' שבבי"ע¹¹⁸, היו המה מייסדי תושבע"פ, להיות הברור בדרך התעסקות בהענינים הגשמי' כו'. ולהיותם מבחי' אצי', דלכן הברור הוא בדרך מלמעלמ"ט כו', ה' בהם הביטול בבחי' ביטול במציאות כו'.

וזהו הלימוד דתושב"כ, שהוא הלימוד לנה"א לבא לבחי' הביטול דיחו"ע, דהעיקר הוא בנשמות דאצי', גם בנשמות שמבחי' אצי' שבבי"ע כו'.

קיצור. ועיקר הביטול דיחו"ע הוא בנשמות דאצי', ולהיותם בדרך מעביר בי"ע, וגם בשרשם יצאו ונפרדו מהכלים, ע"כ הביטול הוא ע"י התורה. והכלים גם בבחי' יחו"ע, אך הוא בדרך התכללות. וי"ל דרק נשמות נמוכות דעשי', שנשרשים בנה"ב, אין בהם הביטול דיחו"ע, אבל דברי' ויצי', שאינן נתפסים כ"כ בגשם, יש בהם הביטול דיחו"ע, וכמו תו"א¹¹⁹ שהיו בבחי' ביטול בתכלית. וי"ל ע"פ מ"ש הרמ"ז שיש בנשמות ג' מדרי', דאצי' ממש, הנק' אחים, ואצי' שבבי"ע, בנים, ובי"ע, עבדים (וי"ל דמדרי'¹²⁰ מסתלק בעת החטא, ודאצי' שבבי"ע אינו מסתלק, ואינו נתפס), ותו"א¹²¹ י"ל שהן מאצי' שבבי"ע, ולכן הן מייסדי תושבע"פ, ברור שני דש' מ"ה, והברור הוא בדרך התעסקות, לא בבחי' תפיסא, וע"כ יש בהם ג"כ הביטול דיחו"ע, ע"י התורה.

קצא) אמנם ע"י תושבע"פ הלימוד הוא גם לנה"ב, היינו לפעול את הביטול גם בנה"ב, וכמא'¹²² אם פגע בכ מנוול זה משכהו לבהמ"ד, גם אם אבן הוא נימות, והיינו¹²³ שגם שיהי' לבו כלב האבן, המס ימס ע"י המים דתו' כו', כי, תושבע"פ הוא בחי' הארת ש' מ"ה כמו שבא בהתלבשות לברר כו', ולכן האותי' דתושבע"פ אינם אותי' שלמע', שהרי יש בהם אותי' גם מל' הארמי כו', כנודע, והיינו מה שנתברר כו', והן אותי' דלבנה כו'¹²⁴. וכידוע שיש אבן ולבנה, דאבן הוא בידי שמים, והיינו אותי' דמ"ה שניתנו מלמע' כו', ולבנה הן אותי' שנתבררו, שהו"ע ש' ב"ן כו', וכמ"ש בתו"א ד"ה ויראו כו' ותחת רגליו כו'¹²⁵. והנה, עיקר לבנה שזה מה שנתברר, הוא בתפלה, שהן אותי' שמתבררים מהנה"ב כו', וכמ"ש במ"א¹²⁶ שהתפלה הוא דבור האדם ממש. וזהו מט"ט קושר כתרים כו'¹²⁷, דהכתר נעשה מאב"ט¹²⁸, שהן אותי' התפלה, שטובים ומאירים ע"י הזיכוכ כו'¹²⁹ (והעיקר הוא ג"כ בבחי' מס"נ בתפלה¹²⁴, ובד"כ דבור היוצא מקירות פנימי לבו כו'). אבל הדבור דתו', הרי באמת הוא דבר ה', דכל ההלכות הן דבר ה' ממש שנתגלה ע"י התנאים ואמוראים כו', וכמ"ש¹³⁰ ואשים דברי בפוך כו' (ומ"מ ה"ז בא בדבור התו"א,

שפ"ט

(125) משפטים עז, ג. עז, סע"ב ואילך.

(126) ראה גם תו"א מקץ מג, ריש ע"א. קונטרס העבודה פ"א (ע' 10). סה"מ פר"ת ס"ע רנ ואילך. תרפ"ז ס"ע קו ואילך. (127) ראה זח"א לו, ב. תו"א שם מב, ב. מג, סע"א ואילך.

סה"מ תש"ח ע' 202. וש"נ.

(128) = מאבנים טובות (ראה גם סה"מ תרכ"ט ס"ע יב ואילך).

(129) ראה גם סה"מ תרכ"ו ע' קלד. תרנ"ד ע' שיד.

(130) ישעי' נא, טו.

(118) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ע' עו.

(119) = תנאים ואמוראים.

(120) דמדרי': אוצ"ל: דמדרי' אצי'.

(121) = ותנאים ואמוראים.

(122) סוכה נב, ב.

(123) ראה סה"מ תרל"ד ע' שלג. תרל"ה ח"א ס"ע פט ואילך. תרמ"ז ע' ע. קונטרס עץ החיים פ"ד (ע' 25).

(124) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' עו ואילך.

סה"מ תרכ"ו ע' י ואילך. תרנ"ה ע' קד ואילך.

ואינו דומה להדבור דתושב"כ שהן מפי הגבורה כו', ועמ"ש בהבי' הב' דיונתי ספ"ג¹³¹ בענין משה מפי עצמו כו'¹³²), רק שזהו שבא בהתלבשות לברר, ע"כ יש בזה ג"כ אותי' שנתבררו כו', וכענין לבנת הספיר כו'¹³³, וכמ"ש במ"א¹²⁴.

וי"ל דב' בחי' לימוד הנ"ל דתושב"כ ותושבע"פ, דתושב"כ הוא הלימוד לנה"א ותושבע"פ לימוד לנה"ב כו', ז"ע ב' הבחי' דמלמד ודרבון. דמלמד הוא שמלמד את הפרה כו' בשביל ליתן חיים לבעלי, זהו הלימוד לנה"א, להמשיך בה מבחי' החכ', וכמ"ש⁵⁵ והחכ' תחי' כו', והיינו להיות בנה"א גילוי בחי' דעה העליונה, להיות הביטול בבחי' כל"ח כו'. ודרבון הוא שדר בינה בפרה¹³⁴, הוא הלימוד דתושבע"פ לפעול הביטול בנה"ב, דתושבע"פ הוא בינה, וכנודע דתושב"כ ותושבע"פ הן חו"ב כו'. ומרדע שמורה דעה בפרה, י"ל שזהו ג"כ הלימוד לנה"א, רק שזהו בנשמות דבי"ע, שנק' זרע בהמה⁵⁸, דבהמה אין לה דעת, וידוע הענין, שזהו שאין להם בחי' ד"ע, רק בחי' ד"ת כו', כמ"ש במ"א¹⁰⁹, וגבי משה כתי'¹³⁵ ונתתי עשב בשדך לבהמתך, שהמשיך בחי' הדעת גם בנשמות דזרע בהמה, כמ"ש בתו"א ד"ה ואלה המשפטים¹³⁶, וזהו ג"כ ענין שמורה דעה בפרה, שגם בנשמות דבי"ע יהי' בהם הביטול דד"ע כו'¹³⁷.

ועפ"ז יובן ג"כ ענין אלף בינה, שהחכ' מלמדת הבינה, ומחדש בה דבר חדוש שאין בה מצ"ע כו'. והענין הוא, לפי המבו' לעיל¹³⁸, דהנבראים מצ"ע אין בהם הדעה הזאת איך שכל"ח¹³⁹, גם בנשמות דאצי', להיות כי דעת הנמצאים הוא הכל במה שמושג, ובהשגה אא"ל¹⁴⁰ איך שהכל אינו בבחי' מציאות כו', וע"כ זהו רק מה שנותנים מלמע' כו', והוא הלימוד דתושב"כ שמלמד לנה"א כו'. וכמו"כ יובן בבחי' בינה למע', דהעיקר הוא בחי' השגה, ותהי' ההשגה באיזה אופן שתהי', הרי ענינה הוא ענין ההשגה כו', וע"כ אין בה מצ"ע הידועה הזאת איך שכולא קמי' כלא כו', רק שזהו מה שנמשך מבחי' החכ', שהיא באמת למע' מהשגה, ושם נודע הדעה העליונה איך שהוא לבדו הוא כו'. והיינו כמ"ש בד"ה מזמור לתודה¹⁴¹, דבינה הוא בחי' ד"ת כו', ונת"ל פמ"ב¹⁴², דבחי' העיקר הוא ההנחה, ומה שבינה מקבלת היא בחי' השכלי לבד, אבל ההנחה היא בבחי' העלם מהבינה כו'. וע"כ זהו"ע הלימוד שהחכ' מלמדת את הבינה, להיות בה ג"כ בחי' הדעה העליונה, שזהו התחדשות ממש כו'. וכמ"ש במ"א¹⁴³ בענין כלה עילאה, שגם בבינה הביטול הוא בבחי' ביטול במציאות ממש כו', ועמ"ש בלק"ת ד"ה שה"ש¹⁴⁴ בענין ב' בחי' כלה כו'. וזהו מה שנמשך בבינה מבחי' חכ' כו'.

(139) = שכלא חשיבי.

(140) = אי אפשר להבין.

(141) ראה סידור עם דא"ח מד, ג. סה"מ תרל"ט ח"ב ע'

שעב ואילך.

(142) ע' צג ואילך.

(143) ראה סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקא. תרנ"א ס"ע רכ

ואילך. עת"ר ע' תפ ואילך.

(144) א, א.

(131) לקו"ת שה"ש כ, ג.

(132) ראה מגילה לא, ב. לעיל פקט"ט (ע' תסז).

(133) משפטים כד, י.

(134) שדר בינה בפרה: כ"ה בבמדב"ר שבעה ערה 4.

בירושלמי הנ"ל פקפ"ח (ע' תקכו) „שהוא משרה בינה בפרה“.

(135) עקב יא, טו.

(136) עד, סע"ג.

(137) ראה גם סה"מ תרנ"ח ע' קמא ואילך.

(138) פקפ"ט (ע' תקכח).

וענין שמעמידו על בורי' שלא יפול בטעות הוא, כי בתושב"כ הרי כל הענינים המה בקיצור נמרץ, ובתושבע"פ באים הענינים בפרטיות, באריכות גדולה ריבוי סברות ובפלפול עצום כו', שזהו בחי' בינה כו', וצ"ל בזה וחכם בבינה¹⁴⁵, והוא, שמחמת ריבוי האורך ורוחב, יכול לשכוח את תוכן המכוון, וכמו עד"מ מי שלומד גמ' עם פרש"י ותוס' וכו', ועכ"ז יכול להיות שלא ידע את נקודת האמת, וע"כ צ"ל וחכם בבינה, שידע התוכן המכוון, בחי' נקודת האמת שבהדבר הלכה כו'. וזהו ע"פ פשוט. וברוחני' הענין הוא, להיות דבתושבע"פ אין האלקות בגילוי כ"כ, כמו בתושב"כ שנא' תמיד וידבר ה' אל משה כו', שנראה בה האלקות, משא"כ בתושבע"פ כו', וע"כ יכול להיות שהגם שלומד תו', ומ"מ יהי' בבחי' יש ודבר, ויכול לשכוח ח"ו על ה' נותן התורה כו'¹⁴⁶, וע"כ צ"ל וחכם בבינה, שילמוד בבחי' ביטול ממש¹⁴⁷, וכמ"ש בסש"ב¹⁴⁸, שצריך לכוון איך שזהו חכמתו ורצונו ית', והכוונה הזאת צ"ל תמיד במוחו (בהעלם עכ"פ, ופעם בשעה או שתיים צריך לכוון בזה, כמ"ש בסש"ב שם¹⁴⁹), ועי"ז יהי' הביטול בלימוד התו', ויהי' תכלית כוונתו לידע אמיתית התורה כו'.

וע"פ כל הנל¹⁵⁰ יובן מ"ש² את ה' האמרת היום כו'¹⁵¹.

קיצור. ותושבע"פ שהיא הארת ש' מ"ה שמתלבש לברר, ולכן, עם היותה דבר ה', יש בה אותיות דלבנה המתבררים מק"נ, הרי היא לימוד גם לנה"ב, משכחו לבהמ"ד, שע"י התורה נהפך האבן למים. וזהו מלמד, י"ל תושב"כ בנה"א, ודר בינה, תושבע"פ בנה"ב, ומורה דעה י"ל דעת בנשמות דבי"ע. וז"ע אלף בינה, דבינה, השגה, היא בחי' ד"ת, וע"י החכ' מתחדש בה בחי' ד"ע. ומעמידו על בורי' הו"ע וחכם בבינה, שזה שומר את ההשגה, ובתורה הוא שבתושבע"פ יזכור תמיד שזהו חכמתו ורצונו ית'.

תרח"ץ ע' עו. ספר השיחות תש"ד ע' 49.

(148) פמ"א (נח, ב).

(149) ושם: בכל שעה ושעה.

(150) וע"פ כל הנ"ל: כ"ה בהעתקה שעם הגהות רבינו.

בכ"ק: וע"פ הנ"ל.

(151) סיום המאמר – לא נמצא בכ"ק.

(145) ספר יצירה פ"א מ"ד. וראה סה"מ תרנ"ט ע' רמח.

עטר"ת ע' תרטז.

(146) ראה קונטרס עץ החיים פי"א (ע' 38). מכתב כ"ק

אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שם ע' 82 ואילך. אגרות-קודש שלו

ח"ב ע' תשיג ואילך.

(147) ראה גם סה"מ תרצ"א ע' שדמ. תרצ"ב ריש ע' תלז.

בס"ד. ליל ב' דר"ה, תרד"ע

תקעו¹ בחדש שופר בכסה ליום חגינו.² וצ"ל מה שנא' בחדש סתם, ולא פי' איזה חדש, רק אח"כ נא' בכסה, וארז"ל³ איזה חג שהחדש מתכסה בו, זה ר"ה, ואינו מובן לכאור' למה נא' תחלה סתם ואח"כ נותן סימן, הול"ל איזה חדש.⁴ ובמד"ר אמור פכ"ט⁵ אי, ר' ברכי' פתח, תקעו בחדש שופר, וכי כל החדשים אינם חדש, אלא בכסה שהחדש נכסה, וכי כל החדשים אינם נכסים, אלא ליום חגינו שיש בו חג, והלא ניסן החדש נכסה ויש בו חג, אלא שהחדש נכסה ויש בו חג וחגו בן יומו זה תשרי, וצ"ל מה מחדש בזה שהחג בן יומו היינו ביום הכסה דוקא. ולהבין כ"ז צלה"ק⁶ מ"ש (ישעי' סי' ק"ה א') הוי' אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן, ואי' בזהר פ' בלק דקצ"ג ע"ב⁷, ה' אלקי זהו חכ' ובינה, דהוי' בחכ' כו'⁸, ואלקי הוא בחי' בינה, שנק' אלקים חיים⁹, ומ"ש אלקי הכוונה על בחי' תבונה, מקור המדות כו'. אתה הוא בחי' חסד, והיינו התגלות החסדים שמאירים בבחי' מל', וכמ"ש¹⁰ אתה כהן לעולם, בחי' החסד, על דברתי מלכי צדק¹⁰, בחי' המל' כו', וגם המל' נק' אתה, וכנודע דחכ' חסד, ומל' נק' אתה כו'. ונמצא דבג' תי' ה' אלקי אתה נכלל כללו' הע"ס מהחכ' עד המל' כו'. ארוממך, לרומם כללו' ההשתל' בבחי' רוממות הכתר כו'. וזה נעשה ע"י העבודה דנש"י דלמס"נ באחד¹¹, דמס"נ הו"ע מסירת הרצונות, והכוונה הוא למסור כל רצונותיו, היינו גם הרצון בהגילויים, וכמ"ש¹² מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו', רק להכלל בעצמות א"ס כו', ועי"ז מרוממים כללות ההשתל', דהיינו הגילויים העליונים, בבחי' רוממות הכתר כו'. ועי"ז ממשיכים גילוי אור חדש מבחינת פנימי' הכתר כו', דלכל המשכה צ"ל העלאה, וע"י העלאת ההשתל' בבחי' הרוממות דא"ס, ממשיכים גילוי אור חדש כו'. והנה¹³ פסוק זה אמר ישעי' הנביא בנבואה כעין הקדמה להנבואה שאו' אח"ז, שמנבא על ביטול מל' דנוגה, וכמ"ש אח"כ¹⁴ ושמת מעיר לגל, ואי' בבחי' דמעיר הן אותי' מיצר, והוא דחזיר מיצר¹⁶ יתבטל ויהי' לגל כו'. ובכדי שיתבטל מל' דנוגה, צ"ל ע"י גילוי אור חדש מעצמות

שצא

(6) ראה לעיל פקפ"ד (ע' תקיד ואילך).
 (7) בהבא לקמן – ראה ביאורו שבהערה 1 (ע' תקכ ואילך).
 (8) משלי ג, יט. וראה עץ חיים שער הכללים פ"ב.
 (9) ואתחנן ה, כג. ירמי' י, י. ראה זח"ב סח, ב ובהגהות הרחי"ו שם. אוה"ת יתרו ס"ע תשצח ואילך.
 (10) תהלים קי, ד.
 (11) ראה זהר ח"ב קיט, א. ח"ג לג, א. שו"ת הרשב"א ח"ה סני"ה. פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ב. בי"ח לטווא"ח ר"ס סא.
 (12) תהלים עג, כה. וראה לקו"ת תזריע כ, א ואילך.
 (13) סה"צ להצ"צ קלת, א ואילך.
 (14) בהבא לקמן – ראה ביאורו שבהערה 1 (ע' תקכו).
 (15) ישעי' כה, ב (ושם: כי שמת).
 (16) וישלח לו, לא.
 (17) תהלים פ, יד.

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה פתח ר' אליעזר ה' אלקי בביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' תקל*. אמרי בינה שער התפילין פקמ"א (קפב, ס"ב) – כנסמן לקמן בהערות.
 חלק מד"ה שיר המעלות דשבת תשובה תשל"א, מיוסד, כנראה, על מאמר זה.
 להתחלת וסיום המאמר – ראה ריש וסוף ד"ה תקעו תשכ"ז (סה"מ תשכ"ז ע' ג. ע' יב ואילך).
 (2) תהלים פא, ד.
 (3) ר"ה ת, סע"א ואילך.
 (4) ראה גם ד"ה תקעו שבהערה 1.
 (5) פיסקא ו.

* והוא ד"ה זה במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ס"ע שיא ואילך – עם הגהות כו'.

א"ס כו'. וזהו דבר"ה, דאז הוא תכלית הרוממו' דא"ס, וכמא' 17 המלך הקדוש, שקדוש ומובדל מצ"ע כו', אז דוקא אנו מבקשים 18 והרשעה כולה בעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, להיות שזהו ע"י המשכה מבחי' רוממות העצמות כו'. וזהו ג"כ מש"א ארוממך, בכדי להמשיך גילוי אור חדש מבחי' עצמו' א"ס, לבטל את מל' דנוגה כו'. וזהו אודה שמך, אודה הוא ההמשכה מלמעלמ"ט כו', וההמשכה היא בשמך, בחי' המל', להיות הגילוי בבי"ע, והוא שיהי' הנס בפו"מ, והיינו שיהי' ביטול הנוגה בפו"מ, זהו ע"י בחי' המל' שמאיר בגילוי בבי"ע כו'. כי עשית פלא 19, בא לבאר סדר ואופן ההמשכה דהאור חדש, איך שנמשך בכללו' ההשתל' בע"ס דאצי' ובבי"ע כו', ועז"א כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן כו', ואי' בזהר שם, דכי עשית פלא הוא בחי' החכ', שהיא בחי' כיסוי ולבוש להאור דע"ק כו'. והנה ידוע דחכ' נק' א', מל' אאלפך חכ' 20, שהו"ע אולפנא ולימוד כו', אך זה כמו שהחכ' מאיר בגילוי, והיינו בחי' הגילוי דחכ' שמאיר ומלמדת את הבינה כו'.

קצב) וכ"ז 21 הו"ע אלף מה שהחכ' מאיר ומלמד לבחי' בינה. אמנם ענין פלא, שהוא היפך אות' דאלף, היינו כשהחכ' עולה למע' ומעלמת לאור הכתר, דבחי' כתר הוא בחי' העלם, והיינו שהוא בבחי' העלם לגמרי, שאינו גם בבחי' מקור להשתל' כו', והיינו שא"ז בחי' ההעלם דכתר השייך אל הגילוי, דההעלם הוא רק מה שאינו מתגלה, כ"א הוא בחי' העלם בעצם, שאינו שייך לגילוי כו', וכאשר החכ' עולה לגבי הכתר, נק' אז החכ' ג"כ בשם פלא, מל' הפלאה והעלם, כמו כי יפלא ממך דבר 22, דהיינו שאינו מושג ונעלם כו', וכמו במופלא ממך אל תדרוש, בחגיגה די"ג ע"א, ופרש"י 23 במופלא, במובדל ומופרש ממך, שלא רצה הקב"ה לגלות לך (א"כ זהו ע"ד 24 ולמכסה עתיק 25, דברים שכיסה עת"י כו' 26), וה"ז היפך ענין הלימוד כו'.

וענין ההעלם מה שהחכ' דוקא מעלים לאור הכתר, יובן עד"מ באדם ששכלו וכח חכמתו חזק, יש בכחו להעלים ולהסתיר את התענוג, גם בחי' התענוג שמגיע לעצם נפשו, שלא יהי' נראה ונגלה כלל. דהנה, כאשר מתענג באיזה דבר, הרי התענוג בא בגילוי, וע"ה שאינו בהתגלות כ"כ כמו השמחה שבאה בהתגלות ובהתפשטות, משא"כ העונג שאינו בא בהתפשטו' והתגלו' כ"כ כו' (וכידוע ההפרש בין שמחה לעונג 27, דשמחה היא מהבינה, וכמ"ש 28 אם הבנים שמחה כו', דבחי' בינה, להיות שזהו מה שבא בהתפשטו' והתרחבות, שהשכל בא בהתגלו' ממש בהשגה בריבוי פרטים כו', ע"כ בא מזה בחי' השמחה, שהיא בהתגלות, ופועל התגלו' כל דבר נעלם (וכמו התפעלות מדות שבשכל, שמתגלים בלב ע"י השמחה כו', דטבע השמחה לפרוץ גדר כו', וכמ"ש באורך בד"ה שמח תשמח רנ"ז 29). והתענוג, להיותו בבחי' החכ', שאינו בבחי' התגלות עדיין, אדרבה, הוא

שצב

17 ראה אה"ת תהלים (יהל אור) ע' רפה.

18 תפלת העמידה דר"ה ויוהכ"פ.

19 בהבא לקמן – ראה ביאורו"ה שבהערה 1 (ע' תקכז).

20 פסחים קיט, א. וראה גם סה"מ עת"ר ע' ט. ע' יב.

21 איוב לג, לג.

22 ראה סה"מ תרנ"ז ע' קעג ואילך.

23 בהבא לקמן – ראה ביאורי הזהר שבהערה 1.

24 תהלים קיג, ט. וראה לקו"ת דרושים לסוכות עט, ד.

25 שופטים יז, ח.

26 שמע"צ פת, ד. סה"מ שם.

27 סה"מ שם ע' רכג ואילך.

28 חגיגה שם (ד"ה במופלא ממך).

בבחי' נקודה, שהו"ע הכיווץ וההתכללו' בעצמו כו', ע"כ גם התענוג אינו בהתגלו' והתפשטו' כו'. והוא ההפרש בין מועדים לשמחה³⁰, בחי' מוחין דאימא, ובשבת וקראת לשבת עונג³¹, בחי' מוחין דאבא כו'³², ומ"מ, העונג נראה ונגלה ג"כ, וכמו חכמת אדם תאיר פניו³³, שזהו מצד העונג, וכמו³⁴ צהבו פניו³⁵ מגילוי השכלה חדשה כו'. וכן כל עונג ניכר בפניו, דהכרת פניו ענתה בו³⁶ שהוא מתענג על איזה דבר, דכשם שהצער והעוצב נראה ונגלה בפנים, כמו ויפלו פניו³⁷, מדוע נפלו פניך כו'³⁸, כמו"כ העונג נראה ג"כ בפנים כו'. אמנם מי שכח חכמתו חזק, ביכולתו להעלים ולהסתיר בעצמו גם תענוג עצמי, כמו כאשר משרין לו בשורה טובה בתענוג נפלא מאד אשר מגעת בעצם נקודת עצמותו, אם בעוצם הגדולה וכבוד או בעושר גדול או בתענוג השכלה עמוקה ביותר, ה"ה מעלים את התענוג שלא יהי' נראה ונגלה כלל. ויש אדם שאין כח שכלו חזק, ואין מעצור לרוחו, וזהו מצד מוחין דקטנות כו', אבל כשיש מוחין דגדלות, יוכל להעלים ולהסתיר כל מה שראוי וצריך להעלים כו'.

וי"ל, לפי שכח החכ' ה"ה בבחי' אחיזה ותפיסא בכלי במקצת עכ"פ, וגם שבא בבחי' ציור והגבלה, שהוא בבחי' חכ' כו', ע"כ בכחו להעלים את התענוג. דהנה, תענוג הוא כח עצמי, שאינו בבחי' ציור והגבלה בעצם, ואינו בבחי' תפיסא בכלי כלל, וה"ז אור בלא כלי, והוא אור הבלתי מוגבל ומצוייר באיזה דבר, וע"כ הוא בא בהתגלו', שניכר עכ"פ שמתענג כו' (רק להיותו עצמי, אינו בהתפשטות כמו השמחה כו'), כי אין דבר שיעכב אותו כו'. רק החכ', להיותה בבחי' ציור, גם במדרי' היותר גבוה ונעלה, שהיא בחי' חכ' עכ"פ, ע"כ ביכולתו להעלים ולעכב בחי' התענוג שלא יהי' ניכר כו'. ומובן שהמעלים צ"ל בערך ובקירוב אל הנעלם (כי הרי אין הכוונה כאן שהמעלים הוא דבר זר ח"ו, רק שמתעלם באיזה כח, היינו שמתלבש בהכח ההוא, ועי"ז הוא מתעלם כו', שבהכרח הוא שיש בזה איזה קירוב כו'), ולהיות שהנעלם הוא עצמי, ע"כ גם המעלים צ"ל כח עצמי דוקא. וזהו שהחכ' דוקא, להיותו כח עצמי (לא כח המתפשט כמו הבינה כו'), ביכולתו להעלים על התענוג כו'. וזהו שההתעלמו' הוא ע"י החכ' דוקא, לפי שההתעלמו' הוא ע"י התלבשו' באיזה כח, והמעלים צ"ל כח עצמי דוקא, לכן זהו ע"י החכ' דוקא, שהוא כח עצמי כו' (ובשרשו זהו שהתענוג נעשה בבחי' חכ', ובזה הוא מתעלם כו', וכמשי"ת³⁹) (וענין ההעלם אין זה שהוא בחי' העלם ממש, כ"א הכוונה שעי"ז יהי' ההמשכה וההתגלות דבחי' פנימיות הכתר, דהיינו התענוג העצמי כו', וכמשי"ת).

ושרש בחי' זו הו"ע בחי' ח"ס, שיש בכחו להעלים ולהסתיר, שלכן נק' סתימאה, דלא אתפתחא בל"ב שבילין כו'⁴⁰.

30) נוסח תפלת העמידה וקידוש ליו"ט.
 31) ישע"י נח, יג.
 32) ראה פרי עץ חיים שער מקרא קדש פ"א. לקו"ת צו יא, ד ואילך. אוה"ת דרושים לפסח ע' תשלב ואילך.
 33) קהלת ח, א. וראה לקו"ת מסעי צג, ב.
 34) בהבא לקמן – ראה סה"מ שם ס"ע קעג ואילך.
 35) ראה ירושלמי שבת פ"ח ה"א. לקו"ת שם.
 36) ע"פ ישע"י ג, ט.
 37) בראשית ד, ה.
 38) שם, ו (ושם: ולמה).
 39) ראה לקמן פר"ג (ע' ותיא ורילך). פרכ"ד (ע' ותנד ואילך).
 40) אד"ר בוח"ג קכח, ב.

קיצור. אמנם פלא הוא כמו שהחכ' מעלמת על פנימיות הכתר, שהוא בחי' העלם בעצם, וכשהחכ' עולה לפנימיות הכתר, נק' פלא. ועד"מ מי שכח חכמתו חזק, בכחו להעלים את התענוג, דתענוג, להיותו עצמי, אינו בהתגלות כמו השמחה שהיא התפשטות, ולכן שמחה בבינה ועונג בחכ', ומ"מ, ה"ה ניכר ונגלה, כמו צהבו פניו, ומי שכח חכמתו חזק, בכחו להעלים גם תענוג עצמי. והוא מפני שחכ' הוא ג"כ כח עצמי, ע"כ התענוג מתלבש ומתעלם בזה. ובשרשו הוא בחי' ח"ס.

קצג) וביאור הענין הוא⁴¹, דהנה ידוע דכתר הוא בחי' ממוצע בין אוא"ס המאציל אל הנאצלים⁴², דלהיות שהנאצלים הם באין ערוך לגבי עצמו המאציל⁴³, דהרי אצ' הוא בחי' ציור אדה"ע, שעז"נ⁴⁴ ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו', חכ' מוחא, בינה לבא כו'⁴⁵, ועצמו המאציל הרי אינו בגדר ציור אדם כלל, וכמ"ש⁴⁶ כי לא אדם הוא כו', שעז"א⁴⁶ וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא כו'⁴⁷, דהטעם מה שלא ינחם, לפי שלא אדם הוא כו', דבציור אדם שייך נחומים כו', להיות דענין הניחום הוא ענין השינוי שמשנתנה ומתהפך כו', וזה שייך בציור אדם, שהו"ע שכל ומדות, דלפעמים השכל מחייב כך, ולפעמים מחייב באו"א, ולפי אופן השכל כן משתני' המדות, וע"כ יכול להשתנות מחסד לדין ומדין לחסד ע"פ השכל, והיינו⁴⁸, שגם אם נתפשט כבר לחסד, ביכולת להשכיל באופן אחר, והוא שצריך לשנוא ולהרחיק כו', וכן להיפך, משנאה לאה' כו'. דכמו"כ הוא למע' במדות דאצ', דמתחלה חייבו כבי' חכמתו ומדותיו ית' להיות בריאת והתהוות העולמו', וכמ"ש⁴⁹ בראשית ברא, בחוכמתא ברא⁵⁰, וכתו"י⁵¹ ששת ימים עשה ה' כו', ואח"כ ה' להיפך, וכמ"ש⁵² ויתעצב כו' נחמתי כו', ואח"כ כתי"י⁵³ לא אוסיף עוד לקלל כו', והיינו מפני שנמצא טעם ושכל אחר, נתהפך לחסד כו'. וכן גם מדות שברצון, שהן מדות שבכתר, יכולים ג"כ להתהפך, הגם שנק' טורי חשוכא⁵⁴, להיותם למע' מבחי' שכל וטעם כו', הרי ידוע שזהו שהן למע' מטעם גלוי, אבל מ"מ יש טעם כמוס לרצון כו', ומאחר שיש טעם כמוס, ע"כ ביכולת שיתהפך כו'. רק שזהו בבחי' חיצוני' הרצון, דפנימי' הרצון, אין טעם לרצון כלל⁵⁵, גם לא טעם כמוס כו'⁵⁶, והוא בחי' רצון עצמי, שאינו בא מצד איזה טעם שיהי', כ"א מצד העצם שהוא כך כו'⁵⁷. ובחי' ומדרי' זו זהו בחי' כי לא אדם, שלא ינחם ולא ישתנה כלל כו'. ומשם הוא שרש מלכות בית דוד,

(41) בהבא לקמן – ראה אמרי בינה שבהערה 1.

(42) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. לקו"ת ברכה צט, א. שה"ש ז, ד ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קצד ואילך. ע' רח ואילך.

(43) דלהיות שהנאצלים הם באין ערוך לגבי עצמו המאציל: סיום הענין בסוף הקטע: "וע"כ בהכרח שיהי' בחי' ממוצע כו'".

(44) יחזקאל א, כו.

(45) תקו"ז בהקדמה יז, א.

(46) שמואל"א טו, כט.

(47) בהבא לקמן – ראה תו"א יתרו עב, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' קעה ואילך. וראה לקמן ח"ג ס"ע ואירלו.

(48) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות ח"א ע' שכח ואילך.

(49) בראשית א, א.

(50) תרגום ירושלמי עה"פ (ושם: בחוכמא).

(51) יתרו כ, יא. תשא לא, יז.

(52) בראשית ו, יז.

(53) נח ח, כא (ושם: לקלל עוד).

(54) ראה זח"ג רמט, ב. תו"א מקץ לה, ד. משפטים עו, טע"א. לקו"ת בחוקותי מז, א.

(55) ראה יונת אלם (לרמ"ע מפאנו) פ"ב. של"ה ד, ב בהגהה.

(56) ראה אמרי בינה שער הק"ש פצ"ט (קכה, א ואילך). סה"מ עת"ר ע' קסט. וש"נ. וראה גם לעיל פקכ"ה (ע' שכז ואילך).

(57) ראה ד"ה באתי לגני תשכ"ח (סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמט. בהוצאה החדשה – ח"ב ע' שטז).

שעז"נ⁶⁶ וגם נצח ישראל כו' ולא ינחם כו', דמלכות בית דוד הוא מבחי' פנימי' ועצמו' א"ס, שאין בזה שום השתנות כלל כו'. ולכן דוד מלך ישראל חי וקיים כו'⁶⁸, וכמש"א⁶⁹ לא יכבה נרו לעולם ועד, והיינו שישנו אורו תמיד כו', וכמ"ש⁶⁰ ודוד עבדי נשיא עליהם לעולם כו', וכמ"ש⁶¹ רמה קרני, דוד שנמשח בקרן כו'⁶², דקרן הוא המשכה עצמי⁶³, וכמ"ש⁶⁴ וירם קרן לעמו כו'. וזהו ג"כ הרצון דמצות, שהוא רצון עצמי שאינו משתנה כו'. ומ"ש⁶⁵ מצות בטלות לעתיד, אין הכוונה שיתבטלו ח"ו, כ"א שיתבטלו בבחי' העדר תפיסת מקום לגבי האור העצמי דלעתיד⁶⁶, והיינו בחי' תענוג העצמי שמתגלה לעתיד כו'. וכידוע⁶⁷ דרצון ועונג שניהם בבחי' עצם ממש, רק שהרצון הוא בחי' מרוצת העצמו', שהוא בחי' המשכה וההתגלו' כו', והעונג הוא העצמי שאינו בא בבחי' המשכה והתגלות כו', וע"כ הרצון הוא בחי' חיצוני, ועונג פנימי כו', וכמ"ש מזה באורך בדרוש יו"ט של ר"ה, רס"ו⁶⁸. ולעתיד כשיהי' התגלו' בחי' העונג העצמי הבלתי מורגש, שזהו אמיתית העלי' דלעתיד, בחי' אהי' אשר אהי' כו'⁶⁹, והוא גילוי בחי' עדן עילאה סתימאה כו'⁷⁰, יתבטל בחי' הרצון לגבי גילוי זה, וכמו שרגא בטיהרא כו'⁷¹, וכמו כ"ע⁷² אע"ג דאיהו אור צח כו' אוכם הוא כו'⁷³, בבחי' שחרות וביטול כו'. וזהו ג"כ שרש ענין התשו' ⁷⁴, דלכאו', מה שע"י התשו' נמשך סליחת עוונות, ה"ז כמו ניחום ושינוי ח"ו, אבל באמת א"ז בבחי' ניחום, כ"א שע"י התשו' מגיע בבחי' התענוג העצמי שלמע' מהרצון דמצות כו' (והו"ע קדושתו שלמע' מקדושתכם⁷⁵ דאשר⁷⁶ קדשנו במצותיו כו'⁷⁷). דלהיות שהעונג והרצון שניהם עצמיים, ע"כ אינם בבחי' סיבה זה לזה, ויכול להיות עונג בלא רצון⁷⁸, וכמו רק באבותיך חשק ה'⁷⁹, שזהו העונג בנש"י מצ"ע, לבד קיום התו"מ כו'⁸⁰, וכן יש רצון בלא עונג, כמו החוקים כו', וכמו אין טעם לרצון, גם לא טעם ועונג כו'. וע"י התשו' מגיעים בבחי' עונג העצמי דעצמות ופנימיות א"ס, דלהתם דוקא מטא עקתא דישראל⁸¹, בחי' המיצר שבא מהריחוק כו', דשם אינו תופס מקום הרצון דמצות כו'. אבל א"ז שהרצון

שצד

(58) ר"ה כה, א. נוסח קידוש לבנה.
 (59) - וכמו שאומרים (ברכות ההפטר).
 (60) יחזקאל לו, כד"כה (ועבדי דוד מלך עליהם .. ודוד עבדי נשיא להם לעולם).
 (61) שמואל"א ב, א. ראה גם אמרי בינה שם.
 (62) מגילה יד, א.
 (63) ראה חידושי הרשב"א בפירושי האגדות (הובא בהכותב לעין יעקב) חולין ס, א. הובא באוה"ת נ"ך ח"ב ע' א'עט. לקמן ח"ג ס"ע וא"ש ואילך. וראה מאמרי אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ ע' נב ואילך. סידור עם דא"ח סז, א ואילך. ביאורי הזר לאדמו"ר האמצעי קמד, ג ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' תסד ואילך. סה"מ תרצ"ז ע' 148.
 (64) תהלים קמח, יד.
 (65) נדה סא, ב.
 (66) ראה גם אוה"ת שמות ע' תעו. לקמן ח"ג ע' וארעט.
 (67) לקו"ש ח"ט ע' 183 הערה 45. ספר השיחות תשנ"ב ח"א ע' 30 הערה 35. 31 הערה 46.
 (68) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן נביאים ע' רית. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' תפב. לקמן פרי"א ואילך (ע' ותח ואילך).
 (68) ע' פו ואילך.
 (69) שמות ג, יד. וראה המשך תרס"ו ע' קמא. לקמן ח"ב ע' וא'פד.
 (70) ראה תורת חיים שמות ה, ג. וש"נ.
 (71) חולין ס, ב.
 (72) - כתר עליון.
 (73) ראה תקו"ז ת"ע (קלה, ב). וראה לעיל פ"צ (ע' רלג).
 (74) ראה ד"ה באתי הנ"ל (סה"מ מלוקט ח"ב ע' רנ. בהוצאה החדשה - ח"ב ע' שיז).
 (75) ראה ויק"ר פכ"ד, ט.
 (76) נוסח ברכת המצות.
 (77) ראה אוה"ת בהר ס"ע תרח.
 (78) ראה שער היחוד פכ"ג (יט, א ואילך). מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ס"ע תעט ואילך. המשך תרס"ו שם. וראה לקמן פרי"א ואילך (ע' ותח ואילך). אגרות קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"ג ע' שלג.
 (79) עקב י, טו. וראה סידור עם דא"ח יג, ב.
 (80) ראה גם המשך תרס"ו ע' צ. ע' קמ. ע' שו. לעיל פס"ד (ע' קס). לקמן ח"ג ע' וארפב. ע' א'תת.
 (81) זח"א קב, ב.

משתנה ומתחלף ח"ו, וגם אינו כענין כחשכה כאורה כו'⁸², כ"א מפני שלגבי תענוג העצמי אין הרצון תופס מקום, ויכול להיות עונג גם בלא רצון כו'. וממילא נמשך הרצון ג"כ, להיות דהרצון הוא חיצוני, והעונג פנימי, ע"כ, כשנמשך בחי' העונג העצמי, נמשך ג"כ הרצון מחדש כו'. וזהו מה שמתמלאים הפגמים, דלבד מה שנסלח הכל, מצד המשכת והתגלות העונג העצמי כו', הנה מתמלא הכל, ע"י שנמשך הרצון מחדש כו'. והמשכת העונג העצמי הוא ע"י התשו' דוקא, לפי שא"ז כענין דכחשכה כאורה, ע"כ צריכים תשו' כו'. והעיקר הוא בתשובה אמיתי' שבעומק הנפש ביותר, וכענין צעק לבם כו'⁸³, צעקת הלב שלמע' מצעקת הקול כו', וכמ"ש במ"א⁸⁴. וי"ל דכמו"כ ע"י התשו' בחרטת הלב וקבלה על להבא, ממשיכי' ג"כ מבחי' התענוג העצמי, והוא מפני שנש"י מושרשים בעצמו' א"ס, ע"כ ע"י התשו' שמתחרט באמת ובקבלה אמית' על להבא, ממשיכים ג"כ בחי' תענוג העצמי, ולהיות המשכת הרצון מחדש כו', אמנם העיקר הוא התשו' דצעק לבם כו'. ומובן מכ"ז איך שהנאצלים, שהן בבחי' ציור אדם, ה"ה באין ערוך כלל לגבי עצמו' המאציל כו', וע"כ בהכרח שיהי' בחי' ממוצע שעל ידו יהי' חיבור ושייכות לעצמות המאציל עם הנאצלים.

קיצור. דהנה אצי' הוא באין ערוך לגבי עצמות המאציל, אצי' בחי' אדם, וא"ס כי לא אדם הוא להנחם, ניחומים שייך בשכל ומדות שמשנתנים, גם ברצון, מפני הטעם כמוס לרצון, אבל רצון עצמי אינו משתנה, ומשם שרש מב"ד⁸⁵. והוא הרצון דמצות. ומה שמצות בטלים לעתיד, זהו מפני גילוי תענוג העצמי, שהוא בחי' פנימיות, ורצון העצמי חיצוניות, ואינו תופס לגבי הפנימיות. וזהו שרש ענין התשובה, שמגיע בבחי' תענוג העצמי, שהוא העונג בנש"י מצ"ע, וממילא נמשך גם הרצון. והעיקר בתשובה דצעק לבם, וי"ל גם בחרטה וקבלה על להבא. ולהיות שאצי' הוא באין ערוך, צ"ל ממוצע.

קצד) (וי"ל⁸⁶ דענין הממוצע בזה, א"ז רק שמאוא"ס המאציל יתהוו הנאצלים, כ"א שיהי' חבור ושייכות להנאצלים עם העצמו' כו'. וא"ז כמו שהאצי' הוא בבחי' ממוצע בין אוא"ס אל הנבראי', וכמשנת"ל פקס"א⁸⁷, שהרי הנבראים אין להם שום חבור ושייכות אל האוא"ס המאציל, שהן באין ערוך לגמרי כו', וענין הממוצע בזה הוא רק ירידת האור דאוא"ס ב"ה באופן כזה להוות נבראים, שזהו ע"י האורות וכלים דאצי', דהאור הוא בחי' אור מצומצם, והכלים הם בבחי' מציאות כו' (וגם בזה צריכים ממוצע לחבר האורות עם הכלים, לפי שרחוק ערכם זמ"ז כו', וכמ"ש במ"א⁸⁸), וע"י הכלים האור מהווה כמהות הכלים כו', וההתהוות הוא בדרך אין ערוך כו'. אבל התהוות האצי' ה"ה בבחי' אצי', והיינו בבחי' קירוב הערך כו'⁸⁹, וע"ה שנתהוו ג"כ בבחי' יש, וכמ"ש⁹⁰ והחכ'

(86) (וי"ל: סיום המוסגר – לקמן פקצה (ע' תקמד).

(87) ע' תלז ואילך.

(88) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושים לפסח ע' קלז ואילך.

(89) ראה לעיל פ"ז ואילך (ע' יד ואילך).

(90) איוב כח, יב.

(82) תהלים קלט, יב.

(83) איכה ב, יח.

(84) ראה לקו"ת נצבים מד, ב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי נצבים ע' תשסו ואילך. סה"מ תרנ"א ע' כ. ע' מז.

(85) תרנ"ג ע' קנח ואילך. תרנ"ט ע' רית. המשך תרס"ו ע' ב.

(85) = מלכות בית דוד.

מאין תמצא, שנמצא מאין בבחי' יש, ונק' יש נאצל כו'⁹¹, מ"מ, הרי א"ז בבחי' יש ממש ח"ו, דמאחר שנק' יש נאצל, הרי ש' אצי' שולל מבחי' יש, וה"ז רק מה שנתגלה כח הכמוס והסתום באוא"ס המאציל כו'⁹² (ומה שנק' יש, זהו מפני שבא בהתגלו', וכל התגלו' ה"ז בבחי' מציאו' דבר כו', וכמ"ש במ"א⁹³ שזהו ההפרש בין ש' אור לש' אצי', דאור הוא כמו שכלול עדיין בהעצמו', שאינו עולה עדיין בשם אור וזיו כו', וש' אצי' הוא האור שנאצל ונתגלה בבחי' הפרשת הארה מן העצמו' כו'). והגם דזה שאצי' הוא בבחי' גילויי העולם⁹⁴, זהו רק לגבי חיצוני' הכתר שבבחי' מקור לאצי' כו' (דבד"כ זהו בחי' ז"ת דאריך, דאוא"מלבישים לזרועות דא"א כו'⁹⁵), דבבחי' זו שייך שהע"ס דאצי' הם כלולים שם, ונאצלו ונתגלה מן העולם אל הגילוי כו', אבל בחי' פנימיות הכתר, שזהו בחי' עצמות המאציל, הרי אינו בבחי' מקור לע"ס דאצי', ואינו בערך לומר שהם שם בבחי' התכללות כו' כנוודע, ומ"מ, מאחר שהן בבחי' אצי', בהכרח לומר דכללות בחי' האצי' (היינו גם בחי' חיצוניות דאצי' כו') יש להם שייכות לאוא"ס עצמו' המאציל כו', שה"ה עכ"פ בבחי' מאציל ונאצל, בהכרח שיש להם שייכות, שהנאצל הוא לפ"ע המאציל, הגם שאינו בבחי' מקור אליו כו'. והגם⁹⁶ דבאמת הרי יותר משאין ערוך עשי' לגבי אצי', אין ערוך אצי' לגבי הא"ס כו'⁹⁶, הנה עיקר ענינו הוא לגבי האוא"ס שלפני הצמצום, וכמו שמבו' הטעם ע"ז בתו"א ד"ה פתח אלי'⁹⁷, לפי שענין הצמצום הוא התעלמות האור, ונמשך רק הארה לבד כו', והתהוות בי"ע מאצי' הוא ע"י פרסא, דמהות האור מתלבש בהפרסא כו', ומ"מ, הרי התהוות בי"ע בבחי' ההתגלו' שבהם הוא מבחי' אור של תולדה לבד, שאינו מהות האור הראשון (המתעלם לגמרי בהפרסא כו'), והתהוות האצי' ה"ה בבחי' קירוב מהאוא"ס שאחר הצמצו', דהיינו בחי' אור הקו בכלל, שגם האור הוא בבחי' דביקות במקורו כו', דע"ה שהצמצום הוא סילוק האור, ופרסא הוא שמהות האור הוא בהפרסא כו', מ"מ, יש יתרון מע' בצמצום על פרסא⁹⁸, דבפרסא האור מתעלם, ואינו מאיר רק אור של תולדה כו', ובצמצום האור חוזר ומאיר כו', כמ"ש במ"א⁹⁹, וע"כ הקו הוא בבחי' דבקות במקורו כו'. ובאמת הרי גם עצמו' האור דאוא"ס שלפנה"צ, נמצא ונמשך גם לאחנה"צ (וכמו עצמו' נקודת המל' דאצי' שנעשית בבחי' עתיק כו'¹⁰⁰, וכמו"כ הוא בבחי' מל' דא"ס¹⁰¹, ועוד למע' מזה כו', והוא בחי' פנימי' הקו כו'), דצ"ל דאצי' הוא בבחי' שייכות לזה כו', והרי לגבי מדרי' זו הרי ודאי אין ערוך כו', דבבחי' ומדרי' זו שייך לומר דיותר משאין ערוך עשי' לגבי אצי', אין ערוך אצי' לגבי הא"ס כו'. הנה ע"ז הו"ע הממוצע, שהערך והשייכות דאצי' הוא לגבי בחי' הממוצע כו'. וז"ע הממוצע שבין עצמו' המאציל אל הנאצלי', שהממוצע יש בו מבחי' העצמו', כמשי"ת¹⁰², בכדי שיהי' חבור ושייכות הנאצלי' אל

(98) ראה ד"ה ואלה תולדות תערי"ב (סה"מ תערי"ב-תרע"ז קה"ת, תשע"ג) ע' עב"ז.

(99) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ז ע' כה ואילך. אוה"ת ענינים ע' קסו ואילך. סה"מ תרס"א ע' קסו ואילך. לקמן פרע"ג (ע' ותקנד).

(100) עץ חיים שבעה"ה 42.

(101) ראה עץ חיים שער ג (שער סדר אצי' למהרה"ו) פ"ב. לקו"ת מסעי צה, ב.

(102) ראה לקמן פקצ"ו (ע' תקמט). פרכ"ג (ע' ותנב).

(91) ראה גם לעיל ספע"ג (ע' קפג). פק"ט (ע' רפו).

(92) ספר מערכת האלקות פ"ג (לו, ב – בדפוס מנטובה, ש"ח) – ושם: כח הכמוס והחתום. וראה לעיל פ"ח (ע' טז).

(93) ראה סה"מ תרס"א ע' קעז. עת"ר ע' שי. וש"נ.

(94) ראה לעיל שם. וש"נ.

(95) ראה פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ז. עץ חיים שער יד (שער או"א) פ"א. שער טו (שער הולדת או"א) פ"ו. שער כט (שער הנסירה) פ"ו.

(96) ראה לעיל שם (ע' טו). וש"נ.

(97) וירא יד, ב ואילך.

העצמו' כו', הגם שהעצמו' שבהממוצע ג"כ אינו בבחי' מקור כו'. ולכאו', מאחר שהנאצלי' לגבי העצמו' הן באין ערוך לגמרי, והממוצע הרי יש בו מבחי' העצמו' ממש, איך יהי' להנאצלי' ערך ושייכות להעצמו' שבהממוצע, ושעי"ז יהי' להם שייכות אל עצמו' המאציל כו', זה יתבאר לקמן בעזה"י¹⁰³.

קיצור. וענין הממוצע הוא שיהי' לנאצלים שייכות אל העצמות, ולא כמו האמצעית דאצ'י, שזהו רק בהתהוות, והנבראים הן באין ערוך, שהרי אצ'י הוא מ"מ בבחי' גילוי ההעלם, הגם שזהו רק לגבי מקור הנאצלים, מ"מ, מאציל ונאצל יש להם שייכות. ומה שא' יותר משאין ערוך עש'י כו', היינו לגבי או"א"ס שלפני הצמצום, משא"כ לגבי הקו. אך הלא בהקו יש בפנימיותו בחי' העצמות, ולגבי' הרי אצ'י באין ערוך, הנה ז"ע הממוצע, שבו מבחי' העצמות, ועי"ז יש לאצ'י שייכות אל העצמות.

שצו קצה) **והנה** כשם שהוא בנאצלים, י"ל דכמו"כ הוא גם בנשמות, שהרי הנשמות הן אלקות, גם הנשמות דבי"ע שנתהוו בבחי' יש, מ"מ ה"ה אלקות בעצם מהותם כו', וא"כ הרי התהוות הנשמה הוא באו"א מהתהוות הנבראים כו', והיינו, דלבד זאת דהתהוותם הוא בבחי' השפעה עצמי' כו', וכמ"ש במ"א¹⁰⁴, הרי מ"מ זהו בבחי' העלם כו' (וכמ"ש במ"א¹⁰⁵ דא"ז כמו אור ומאור, שהאור הוא מעין המאור, משא"כ בתולדה יכול להיות שלא יהי' כמו המוליד כו') (ובד"כ אין הכוונה כאן רק על בחי' העצמי, כ"א גם על ההתגלות כו'), כ"א שהתהוות¹⁰⁶ הנשמות הוא באופן כזה שהן בבחי' שייכות לאו"א"ס ב"ה. ולכן כאו"א יכול להגיע למדרי' היותר גבוה בעבודתו, וכמו מתי יגיעו מעשי כו'¹⁰⁷, והוא, שבעבודתו ביגיעת נפש ויגיעת בשר בזיכוך החומרי, ובעבודה פנימי' בנשמתו בעבודה אמיתי', תתעלה נפשו למע' מאד כו', והיינו גם במוח ולב תתעלה בגילויים ובהשגות נעלות מאד כו', ובפרט כשיגיע לבחי' רעו"ד ואה"ר, שע"ז תופסים בבחי' עצמו' א"ס, וכמ"א⁴⁵ לית מח' תב"כ¹⁰⁸ אבל נתפס איהו ברעו"ד כו'¹⁰⁹, שאחר העבודה דרעו"ד, גם העבודה דתומ"צ היא במדרי' נעלית יותר. וכמ"ש¹¹⁰ טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנת, דהיינו שיהי' הטו"ד במדרי' גבוה יותר כו', שהרי אין הכוונה שמתחלה לא יש לו דעת כלל, רק הכוונה שע"י שבמצותיך האמנת, יהי' יתרון גילוי אור ביותר בטו"ד דתומ"צ כו'. ומכ"ש ע"י התשו', שמגיע בבחי' עצמו' א"ס כו', ואח"כ ויעקב הלך לדרכו¹¹¹, בעבודה דמוח ולב ותומ"צ¹¹², הוא במדרי' גבוה ונעלה ביותר כו'. וכ"ז הוא בכח הנשמה לבא לזה, שאינו בא בבחי' שינוי המהות כו' (ועם היות דבחי' אה"ר זהו מה שנותנים מלמע' כו', הרי בכח הנשמה לקבל זאת, ולא כמו מלאכים דהושיט הקב"ה כו'¹¹³, ובד"כ זהו גילוי בחי' האו"מ שכנפש כו'), והיא יכולה לקבל כל

(108) = תפיסא ב'י כלל.

(109) ראה זח"ג רפט, ב (באד"ז). המשך תרס"ו ס"ע עח.

סה"מ תרפ"ט ע' 105 ואילך.

(110) תהלים קיט, סו.

(111) ויצא לב, ב.

(112) ראה תו"א ויצא כד, ב.

(113) סנהדרין לח, ב. וראה לקו"ת אמור לו, א.

(103) ראה פרכ"ג שם.

(104) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי קטו, א ואילך.

ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' תקמח ואילך.

(105) ראה סה"מ תרל"ד ע' רמט. תרס"ד ע' ט ואילך.

תרס"ח ע' כב.

(106) כ"א שהתהוות: אוצ"ל: הנה התהוות.

(107) תדבאר פכ"ה. ראה גם לעיל פקס"ו (ע' תנה).

אור עליון הנמשך ע"י התומ"צ, שהן גילויים דאוא"ס ב"ה, ואינה מתבטל ממציאותה כו'. וכ"ז הוא מפני שהנשמו' יש להם חבור ושייכות לאוא"ס ב"ה (וכמ"ש במ"א¹¹⁴ דנשמו' עיקרם הוא באצי, משא"כ המלאכים עיקרם הוא בבי"ע כו'), והיינו ג"כ ע"י הממוצע שבין אוא"ס המאציל אל הנאצלי, שע"ז יש חבור ושייכות לנאצלי ולנשמות אל עצמו' המאציל כו')¹¹⁵.

ובחי⁴¹ ממוצע זה בהכרח שיהי' בו מבחי' העצמו' וגם מבחי' הנאצלים, דאל"כ אינו בבחי' ממוצע (וא"א שיהי' ע"י חבור ושייכות נאצלי' אל העצמות כו'). אך מה שיש בו מבחי' העצמו', אינו רק מבחי' אחרונה שבצעצמו', שמאיר בבחי' פנימי' הכתר שבו, שנק' כשב"כ¹¹⁶. ומה שיש בו מבחי' הנאצלים, הוא מה שנק' ראש ומקור לנאצלי', והוא בחי' חכ' שבכתר, שנק' ח"ס דא"א כו'. דהנה, הכתר הכללי הוא בחי' רצה"ע, ויש בזה ג' מדרי' בד"כ. בחי' המדות שברצון, וזהו מה שבא בבחי' מקור ממש לע"ס דאצי, ומתלבשי' בהם, והן בחי' ז"ת דאריך, דאוא"א מלבישי' כו'⁹⁵. ובחי' חכ' שבכתר, שבבחי' טעם כמוס לרצון, שמזה הוא סבת התחלקות הרצון כו', ה"ז בבחי' שייכות אל הנאצלים כו'. ובחי' כשב"כ, הוא בחי' הרצון העצמי, שאין טעם כלל לרצון כו', שזהו בחי' תחתונה שבצעצמו', שמובדל בערך מלהיות בבחי' מקור לנאצלים כו' (ומובדל ג"כ מבחי' ח"ס ומדות שברצון, וכמ"ש¹¹⁷ והבדילה כו' בין קדש ובין קה"ק כו', דקה"ק זהו בחי' כשב"כ, וכמ"ש במ"א¹¹⁸ בפ"י¹¹⁹ אית מלך לעילא ברזא דקה"ק כו', שיש פרוכת והבדלה ביניהם כו').

ובד"כ ב' המדרי' שבממוצע דכתר הן בחי' עתיק ואריך⁴². דבחי' עתיק היא בחי' תחתונה שבמאציל, וכידוע בפ"י עתיק שהוא ל' העתקה מספר לספר¹²⁰, וכמו אשר העתיקו אנשי חזקי' כו'¹²¹, שזהו המשכת והעתקת העצמו' כמו שהוא כו', וע"כ הוא בבחי' העתקה, מל' ויעתק ההרה¹²², שנעתק ונבדל מע"ס דאצי, שאינו כלל בבחי' מקור להם כו'. ובחי' א"א הוא בבחי' מקור לנאצלים, שג"כ למע' מהם, רק שהוא בבחי' מקור להם כו'. וזהו מ"ש בע"ח¹²³ דלפעמים הכתר נמנה במנין הספי', ולפעמים אינו נמנה, והיינו, דבחי' אריך בכלל, או בחי' ח"ס בפרט, נמנה במנין האצי, ובחי' כשב"כ, או בחי' עתיק, אינו במנין הספי', וכמא'⁴⁵ אנת הוא חד ולא בחושבן כו'. וע"כ ע"י הממוצע דכתר, שיש בזה מבחי' עצמו' המאציל, ע"ז הוא חבור ושייכות דנאצלים לעצמו' המאציל כו'.

ועפ"ז יובן מ"ש² תקעו בחדש שופר. דפ"י בחדש הוא ל' התחדשות, והיינו להמשיך גילוי אור חדש מבחי' עצמו' א"ס כו'. דהנה, בר"ה הוא בנין המל'¹²⁴, והוא

שצו

ח ואילך. סהמ"צ להצ"צ לט, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתקסב. סה"מ תרל"ח ע' שיד. תרנ"ח ע' קצט. המשך תרס"ו ע' קלו.

(121) משלי כה, א.

(122) לך לך יב, ח (בדילוג).

(123) שער כג (שער מוחין דצלם) פ"ח. שער מב (שער

דרושי אבי"ע) פ"א. וראה תו"א מגילת אסתר צא, ג ואילך.

לקו"ת שלח מט, ג ואילך. ביאורי הזהר להצ"צ שם ע' ערה ואילך. סה"מ עת"ר ע' ג. וש"נ.

(124) ראה פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א ואילך. שער

הכוונות שם. וראה לקו"ת נצבים נא, ב. דרושים לר"ה נו, ב

(114) ראה סה"מ תרס"ה ע' קיט. המשך תרס"ו ע' קעז ואילך. ע' רח. ע' רסז. סה"מ פרי"ת ע' מח.

(115) כו': כאן מסתיים המוסגר שבתחילת פקצ"ד (ע' תקמא).

(116) = כתר שבכתר.

(117) תרומה כו, לג (ושם: הקדש).

(118) ראה ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' רלט.

(119) זח"ב סז, ב.

(120) ראה לקו"ת חוקת סז, ב. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה

ח"ב ע' תתקמ ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע'

שממשיכים רצון ועונג בענין המלוכה, דשרש ההמשכה הוא מבחי' עצמו' א"ס ב"ה. וזהו מ"ש בכסה, דהיינו שההמשכה היא מבחי' א"ס המכוסה ונעלם, והיינו מבחי' העליונה שבהממוצע, דהרי מה שהוא בבחי' ראש ומקור לנאצלים, הרי א"ז אור חדש, מאחר שהוא בבחי' שייכות אל הנאצלים כו', כ"א המשכת האור חדש מבחי' העליונה שבהממוצע, שזהו בחי' תחתונה שבעצמו', וזהו בכסה כו'. וממשיכי' זה ע"י תקיעת שופר, שהו"ע הצעקה פנימי' דתשו' ¹²⁵, שזה מגיע בבחי' עצמו' כו', וכמשנת"ל פקצ"ג ¹²⁶ שע"י התשו' ממשיכי' בחי' תענוג העצמי, ועי"ז ¹²⁷ הרצון מחדש בבחי' אור חדש ממש כו'. וזהו שאמר בחדש סתם, דהכוונה כאן לבאר ענין ההמשכה שע"י תקיעת שופר שהוא המשכת אור חדש כו'. ובחדש הוא ג"כ התחדשות הלבנה, והיינו שההמשכה היא בבחי' מל', דזהו עיקר הכוונה להיות בחי' המלוכה בגילוי למטה, וכמש"א ¹²⁸ מלוך על העולם כולו בכבודך כו' והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך כו', שזהו ע"י המשכת אור חדש כו'. וזהו ג"כ מש"א במדרש שחגו בן יומו, שהוא ביום הכסה דוקא, והיינו שהמדר' שמכוסה, זהו עצמו שנמשך ומתגלה כו'. דהנה, יש במדר' הממוצע שמאיר רק הבחינה התחתונה שבהממוצע, והוא שהממוצע מפסיק ביניהם, והיינו בממוצעים דס' השתל' כו', וכמ"ש במ"א ¹²⁹, וע"כ או' כאן שהחג והגילוי הוא ביום הכסה, דהיינו דהמדר' העליונה שבהממוצע שמכוסה ונעלם, זהו עצמו שנמשך בגילוי כו'. וזהו תקעו בחדש שופר, שע"י השופר ממשיכים בחי' אור חדש מעצמו' א"ס ב"ה, וזהו בכסה ליום חגיגו, דהגילוי הוא מבחי' הא"ס המכוסה ונעלם, שמאיר בגילוי בחי' מל', ועי"ז יהי' גילוי המלוכה כו'.

קיצור. וכמו"כ הנשמות, שהן מהות אלקות, התהוותם הוא שיש להם שייכות אל העצמות, ולכן ביכולתם לבוא למדר' גבוהות, גם במוח ולב, וכ"ש ברעו"ד, וכ"ש בתשומע"ט ¹³⁰, ויכולים לקבל הכל. וזהו ע"י הממוצע, שיש בו מהעצמות, מבחי' אחרונה שבו, ומהנאצלים, מהעליון וראש שבהם. והוא בחי' הכתר, בחי' חכ' ומדות שבו, ובחי' כתר שבו, ובד"כ הוא בחי' עתיק ואריך. וזהו תקעו בחדש, גילוי או"ת, בכסא, בחי' העליונה שבממוצע, וההמשכה היא ע"י שופר.

ואילך. ובכ"מ.

(125) ראה לקו"ת נצבים מד, ב. אוה"ת דרושים לר"ה ע' אישעז. המשך תרס"ו ע' א ואילך. סה"מ תרצ"ב ע' ד.

(126) לעיל ע' תקמ ואילך.

(127) ועי"ז: אוצ"ל: ועי"ז נמשך.

(128) תפילת העמידה דר"ה.

(129) ראה שערי תשובה לאדמו"ר האמצעי ח"ב נט, א ואילך. סה"מ תרנ"ח ע' קפד. המשך תרס"ו ע' תקט.

(130) = בתשובה ומעשים טובים.

בס"ד. יום ב' דר"ה, תרד"ע

שצח שירי המעלות ממעמקים קראתיך הוי². הנה מזמור זה תקנו לאומרו בעשי"ת³. וצ"ל מהו"ע דבכ"י מעשי"ת צ"ל מזמור זה דשיר המעלות ממעמקים כו'. ובזהר בשלח דס"ג סע"א אי', ר' חזקי' פתח שיר המעלות ממעמקים, שיר המעלות סתם, ולא פי' מאן אמרו, אלא שיר המעלות דזמינין כל בני עלמא למימר כו', ומאי הוא ממעמקים קראתיך, הכי תאנא כל מאן דמצלי צלותא קמי' מלכא קדישא צריך למבעי בעותי' ולצלאה מעומקא דלבא כו'. ומי אמר דוד הכי, והא כתי'⁴ בכל לבי דרשתיך (ופי' במק"מ⁵, וא"כ מה הי' צריך לו' עוד ממעמקים קראתיך כו'), אלא דבעי לכוונא דעתי' ורעותי' מעקרא דכל עקריין כו'. וצ"ל⁶ מהו ההפרש בין מ"ש בכל לבי דרשתיך, למ"ש ממעמקים קראתיך, שזהו מעקרא דכל עקריין כו'. גם צ"ל מ"ש דזמינין כל בני עלמא למימר, דתנא דמאן דמצלי כו' מעומקא דלבא כו', וכי משו"ז זמינין כל בני עלמא למימר דא כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת⁷ לה' דהכתר הוא בחי' ממוצע בין המאציל לנאצלים⁸, דלהיות שהנאצלים הן באין ערוך לגבי העצמות, וע"כ, בכדי שיהי' חבור ושייכות להנאצלים אל עצמו, זהו ע"י הממוצע, שכלול מבחי' עצמו' המאציל ומבחי' הנאצלים כו'.

קצו) אמנם⁹ עדיין אינו מובן איך הכתר הוא בבחי' ממוצע, מאחר דבחי' עליונה שבו שהיא בחי' תחתונה שבמאציל, והוא בחי' עתיק או כשב"כ, דעתיק הוא בחי' העתקת העצמו', ה"ז בחי' עצמות המאציל ממש כו', וגם בחי' כשב"כ¹⁰ שזהו בחי' רצון העצמי, כנ"ל פקצ"ה¹¹, ה"ז בחי' עצמות א"ס ב"ה, הרי בחי' ומדרי' זו אינו בבחי' שייכות כלל אל הנאצלים, ואינו נמנה עמהם¹², וא"כ ה"ה לעולם למע' כמו בבחי' עצמות המאציל כו'. ובחי' תחתונה שבו, שזהו בחי' ח"ס בפרט וא"א בכלל, לעולם נמנה עם הע"ס, שזהו בבחי' מקור להם כו'. הרי שהן ב' מדרי' נבדלות, שזה במדרי' העצמות, וזה

סנ"ד סק"ב בשם "כתבים". סידור אדה"ז במקומו. וראה גם לקו"ת רד"ה שיר המעלות (דרושים לר"ה סב, ב).

(4) תהלים קיט, י.

(5) = במקדש מלך (לזהר שם).

(6) ראה סה"מ תרס"ח ע' טז. ד"ה שיר המעלות תשכ"ז שבהערה 1.

(7) פקצ"ג ואילך (ע' תקלט ואילך).

(8) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. לקו"ת ברכה צט, א. שה"ש ז, ד ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קצד ואילך.

(9) בהבא לקמן – ראה אמרי בינה שבהערה 1.

(10) = כתר שבכתר.

(11) ע' תקמד.

(12) ראה עץ חיים שער כג (שער מוחין דצלם) פ"ח. שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. תו"א מגילת אסתר צא, ג ואילך. לקו"ת שלח מט, ג ואילך. ביאורי הזהר להצ"צ שם ע' ערה ואילך. סה"מ עת"ר ע' נ. וש"נ.

(1) חלק מהמאמר מיסוד, כנראה, על אמרי בינה שער התפילין פקמ"א (קפב, ג ואילך) – כנסמן לקמן בהערות.

מאמרים שמיסודים, כנראה, על מאמר זה: חלק מהמשך מצה זו תרפ"ב וד"ה פינחס בן אלעזר תרפ"ב (סה"מ תרפ"ב ע' שלו ואילך. ע' שע ואילך). חלק מד"ה כגוונא תרצ"א (סה"מ תרצ"א ע' רלה ואילך). חלק מד"ה שיר המעלות דשבת תשובה וד"ה ביום השמע"צ דיום שמח"ת – תשל"א.

להתחלת וסיום המאמר – ראה ריש וסוף ד"ה שיר המעלות ממעמקים תשכ"ז (סה"מ תשכ"ז ע' יז. ע' כג ואילך).

(2) תהלים קל, א.

(3) פרי עץ חיים שער תפלות ר"ה פ"ז. מגן אברהם או"ח

(* עוד מאמר שמיסוד, כנראה, על אמרי בינה שם: ד"ה א"ר אבהו תרנ"ג (סה"מ תרנ"ג ע' קנג ואילך). ועם הוספות כו' – ד"ה שופר של ר"ה של יעל כו' תרצ"ט (סה"מ תרצ"ט ע' 26 ואילך). ד"ה ושנתי כדכד דש"פ ראה תשט"ז (סה"מ תשט"ז ע' רמו).

במדרי' הנאצלים כו', ואיך הוא בבחי' ממוצע כו'. דכשם דעצמו' המאציל והנאצלים הן באין ערוך, כמו"כ הוא בהב' מדרי' שבהממוצע, מאחר שזה בבחי' העצמות ממש, וזה בבחי' שרש לנאצלים כו'. ובפרט לפמשנת'ל פקצ"ד¹³ דענין הממוצע שיהי' חבור ושייכות אל הנאצלים עם עצמות המאציל, ואיך יהי' זאת ע"י ממוצע כזה שהמדרי' העליונה מובדלת לגמרי מהנאצלים, והמדרי' התחתונה שייכה להנאצלים ואינה בערך המדרי' העליונה כו', והיינו, שבהממוצע גופא, המדרי' התחתונה שבו היא באין ערוך לגבי המדרי' העליונה שבו, כי המדרי' העליונה שהיא בבחי' העתקה והבדלה לגמרי מן הנאצלים, כמו"כ הוא גם לגבי שרש ומקור הנאצלים כו', ואיך יהי' החיבור והשייכות ע"י בחי' ממוצע כזה כו'. כ"א זה יכול להיות רק כאשר הממוצע הוא מדרי' אחרת, שאינו לא העליון ממש ולא התחתון, ויש בו מן העליון והתחתון כו', והיינו, דעם היות שאינו העצמות, מ"מ, יש בו מבחי' העצמות ממש, וכמו"כ עם היות שאינו התחתון, דהיינו הנאצלים, יש בו ממש מבחי' התחתון כו'. ובממוצע כזה שייך לומר דלפעמים הוא נמנה, ולפעמים אינו נמנה, דע"ה נמנה במנין הספי', מצד מדרי' הנאצלים שבו, לפעמים הוא עצמו אינו נמנה במנין הספי', מצד בחי' העצמות שבו כו'. וע"י ממוצע כזה יכול להיות חבור ושייכות הנאצלים אל העצמות, מפני שהמדרי' התחתונה שבו ה"ה ממש כמו הנאצלים (עם היות שאין זה בחי' הנאצלים ממש, כמוכן). ובחי' העליונה שבו היא ממש כמו העצמות, ומ"מ, אינו עצמות ממש כו', והכל הוא במהות אחד כו', וע"כ ע"ז אפשר להיות חיבור ושייכות הנאצלים עם העצמות כו'. וזה א"א לאמר בבחי' עתיק ואריך, שהן ב' מדרי' מובדלות כו', כנ"ל.

שצט

והנה במ"א¹⁴ מבואר, דבחי' עתיק, עם היות שזהו העתקת העצמות¹⁵, מ"מ, כאשר בא בבחי' כתר, אינו כמו בבחי' המאציל עצמו כו'. וכמו בחכ' דאצי', דפנימי' אבא הוא פנימי' עתיק ממש¹⁶, ומ"מ, אינו כמו בחי' פנימי' עתיק, דלא ידע ולא אתייעדא כלל¹⁷, וכמו שבא בבחי' פנימי' אבא, אפשר להגיע לזה ע"י בחי' השלילה דמצות ל"ת, דלאו קודם להן כו'¹⁸, וכמ"ש במ"א¹⁴. וכמו"כ בחי' עתיק, ע"ה שזהו בחי' העצמות, מ"מ, הרי נעשה בבחי' ממוצע, דעצמות המאציל אינו בגדר ממוצע כו'. וי"ל, דזהו דבע"ח שמ"א ספ"ג¹⁹, כשמדבר בענין הממוצע שבכתר, שיש בה בחי' מאצילות ובחי' נאצלות, כ', ושניהם נק' כתר, די"ל הכוונה, שאין זה בחי' עצמות המאציל, ולא בחי' האצי', כ"א מדרי' ממוצעת כו'. ומ"מ, אין זה מספיק עדיין, שהרי מ"מ בחי' עתיק הוא בבחי' העתקה והבדלה מהאצי', שאינו ממהותו כלל כו', ונק' לא ידע, שבעצמותו אינו מהות ידוע כלל, וממילא

17) ראה זח"ג (אד"ז) רפת, ריש ע"ב. שער מאמרי רשב"י לזח"ב (ספרא דצניעותא) קעו, ב (ריש פרק א). וראה פירוש המלות פצ"ו (סא, ב ואילך). סה"מ עת"ר ס"ע ט.
18) ראה תו"א שמות נב, ריש ע"ד. לקו"ת פקודי ה, ד. ו, ד. תורת חיים שם תמג, ג. וראה פלח הרמון ויקרא ע' ריד – בשם הבעש"ט. שה"ש ע' מה – בשם הרב המגיד.
19) בע"ח שמו"א ספ"א: כ"ה בעץ חיים דפוס שקלאוו, תק"ס. בדפוסים שלפנינו: שער מב ספ"א.

13) ע' תקמא ואילך.
14) ראה המשך תרס"ו ע' קלו ואילך. ד"ה ולקחתם לכם תער"ב (סה"מ תער"ב-תרע"ו ע' כה ואילך). ועם הוספות כו' – סה"מ תרצ"א ע' פ ואילך. תרצ"ו ע' 8 ואילך.
15) ראה לעיל פקצ"ה (ע' תקמד). וש"נ.
16) ראה אוצרות חיים (שער עתיק פ"ד לח, ב – בהוצאת קארעק, תקמ"ג) בהגהת מהר"ן בשם האר"ז(ל). רמ"ז לזח"ג רעו, ב. לקו"ת נצבים מט, ד. וש"נ. סה"מ הי"ש"ת ע' 49 ואילך. וש"נ.

לא אתייעדא כלל כו', וזהו מה שמובדל לגמרי מהנאצלים, דמאחר שאינו בבחי' מהות ידוע כלל גם בעצמו, ממילא ה"ה מובדל לגמרי מהנאצלים (שהן בבחי' מהות ידוע כו'). ועם היות שאין זה כמו העצמות ממש, היינו שבעצמות אינו שייך לומר כלל ענין ההעתקה מן הנאצלים, וכמו שבא בבחי' כתר ה"ה בבחי' העתקה כו', וע"ד המבו' במ"א²⁰ בענין ההפלאה דאוא"ס שמופלא מן הגילויים (והו"ע ידיעת השלילה כו'²¹), דזה שייך בהאוא"ס שבבחי' שייכות עכ"פ אל הגילויים, אבל מה שאינו בבחי' שייכות כלל, הרי אינו שייך לומר כלל שהוא מופלא מן הגילוי כו', וכמו"כ הוא בענין ההעתקה, דדוקא כאשר העצמות בא בבחי' כתר ועתיק, שייך לומר בו ענין ההעתקה כו', אבל סכ"ס²² ה"ה בבחי' העתקה לגמרי מהנאצלים כו'. ובחי' אריך, מאחר שזהו בבחי' מקור לנאצלים, ונודע ומורגש בעצמו ובנאצלים כו', ה"ז באין ערוך דבחי'²³ עתיק כו'. ועוד זאת, דגם לגבי הנאצלים, הרי בחי' אריך, עם היותו מקורם, א"ז ממהותם כו', דהרי הנאצלים עיקרם הוא בחי' חכ' (דגם המדות דאצי' הן דוקא המדות ש"ע"פ החכ' כו'), ובחי' אריך ה"ז בחי' הרצון שלמע' מהחכ' כו', הרי א"ז ממהות הנאצלים כו'. ואיך יהי' זה בבחי' ממוצע, ושיהי' עי"ז חבור ושייכות הנאצלים אל העצמות כו', מאחר דבחי' העליונה הוא בחי' עצמות, שבבחי' הבדלה לגמרי מהנאצלים, ומדרי' התחתונה הוא באין ערוך לגבי המדרי' העליונה, והיא גופא ג"כ אינו ממהות הנאצלים כו'.

אלא מוכרח לומר, דמה שהכתר נק' ממוצע, היינו דאותה מדרי' עצמה שנק' בחי' אחרונה שבעצמות, הוא עצמו שנעשה כתר לנאצלים כו', והיא ממהות הנאצלים כו', וזה א"א לומר בב' מדרי' שבכתר, בחי' עתיק ואריך, דבחי' עתיק מובדל בערך, ואינו יורד מעולם להיות בבחי' מקור כו', ובחי' אריך שנעשה מקור לנאצלים, א"ז בחי' ומדרי' עתיק כו' (וגי' אינו ממהות הנאצלים, ואיך יהי' עי"ז חבור הנ"ל, כנ"ל).

וא"כ צ"ל בהכרח דעיקר הממוצע הוא בחי' ח"ס²⁴, דבכללותו הוא בחי' חכ', והיינו שזהו כמהות הנאצלים, שהן בחי' חכ' כו', רק דבחי' ח"ס ה"ז למע' מע' מבחי' חכ' דאצי', וכמא'²⁵ אנת הוא חכים ולא בחכ' ידיעא כו', דחכ' דאצי' נק' חכ' ידיעא, להיותה בבחי' מהות ומדרי' החכ' כו'²⁶, משא"כ בחי' ח"ס היא לא ידיעא, שאינה בבחי' מהות חכ' עדיין כו', עד שהיא למע' מן החכ' לגבי החכ', וכמא'²⁷ שתוק כך עלה במח' כו', וכמשנת"ל בכ"ד²⁸, רק שהיא בבחי' מקור לחכ', וכמו כח המשכיל, שהוא מקור השכל, ואינו בבחי' מהות שכלי כו', וכך ח"ס היא רק בחי' מקור לחכ' כו'. ועם היותה בחי' מקור לנאצלים, הנה לפעמים עולה ונכלל בבחי' עצמות, ואינו נמנה עם הע"ס (ואז הדעת נמנה, שהוא הממשיך מבחי' העצמות דמו"ס²⁹ כו'), ולפעמים יורד למטה להיות מקור וכתר לנאצלים

ת

(26) תו"א נח י, ג. לקו"ת נשא כב, ד. אוה"ת וירא ח"ד תשמב, א. לעיל פקפ"ד (ע' תקטו).
 (27) מנחות כט, ב. וראה לקו"ת בחוקותי מו, ג. שלח מה, ב. מסעי צב, ד. ברכה צה, סע"ב. שה"ש מז, סע"ד ואילך.
 (28) = וכמו שנתבאר לעיל בכמה דוכתי (ראה לעיל פי"ד. פי"ז. פצ"ח (ע' ל. ס"ע לה. ע' רנד)).
 (29) = דמוחא סתימאה.

(20) ראה סה"מ עת"ר ע' ב ואילך.
 (21) ראה לקו"ת פקודי ג, ד. ו, ג. סה"מ שם. לעיל פק"א (ע' רסב).
 (22) = סוף כל סוף.
 (23) דבחי': אוצ"ל: לבחי'.
 (24) = חכמה סתימאה (ראה גם סה"מ עת"ר ע' יג).
 (25) תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

כו'. ופי' שעולה ונכלל, היינו דהעצמות שלו הוא כמו העצמות, והוא שיש בו מבחי' העצמות ממש, כמשי"ת³⁰, דמשו"ז אינו נמנה עם הספי' כו'. ובחי' חיצוני' שבו הוא בבחי' מקור לנאצלים כו'. ולכך נק' ממוצע, שיש בו מבחי' העליון והתחתון, דהיינו, דפנימי' שבו עולה למע' (והיינו שזהו בחינת העצמות שבו כו'), וחיצוני' שבו יורד למטה, שנעשה בחי' מקור כו'. והוא עצמו כולל ב' המדרי' כו', והיינו, דח"ס עצמה היא מדרי' בפ"ע שאינו העליון והתחתון, שא"ז בחי' העצמו' (דעצמות אינו בגדר חכ' כו'), ולא בחי' הנאצלים, וכולל ב' המדרי', שיש בו מבחי' העצמיות ממש, והוא הפנימי' שבו, ויש בו מהתחתון, היינו בחי' החיצוני' שלו, שנעשה מקור כו', וכללותו הוא בחי' חכ', ועי"ז יהי' החבור כו'.

ולפ"ז מוכן כללות הענין איך שע"י הממוצע יהי' חבור ושייכות הנאצלים אל העצמות, שהן באין ערוך לגמרי כו', והיינו, שהשייכות שלהם הוא בבחי' העצמות שבממוצע, דע"ה שזהו בחי' העצמות ממש, ה"ז כמו שבא בבחי' חכ' כו', דבחי' ומדרי' זו היא ג"כ אינו כלל בבחי' מקור לנאצלים, רק בחי' החיצוני' כו', מ"מ, מאחר שבכללות ה"ז בחי' החכ' (שזהו כמהות הנאצלים כו'), והחיצוני' מזה נעשה בבחי' מקור לנאצלים, ע"כ יש לנאצלים שייכות גם לבחי' העצמות שבהממוצע כו', ועי"ז יכולים לבוא גם לבחי' עצמות המאציל כו'.

קיצור. אמנם, בחי' עתיק, הגם שזהו העתקת העצמית, ולא כמו העצמית ממש, מ"מ, ה"ז בבחי' העתקה והבדלה לגמרי מן הנאצלים (ובעצמות אינו שייך גם הבדלה), ואינו נמנה עמהם, ואריך הוא מקור הנאצלים, ונמנה עמהם, שהן עצמן מובדלים זמ"ז, וגם אריך בעצם מהותו אינו ממהות הנאצלים, ואיך יהי' עי"ז שייכות הנאצלים אל העצמות. ובהכרח שהממוצע הוא מדרי' שאינו העליון והתחתון, ויש בו מן העליון ממש ומן התחתון ממש, ולפעמים נמנה עמהם, ולפעמים אינו נמנה. והוא בחי' ח"ס, שזהו חכ', כמהות הנאצלים, ומובדל מחכ' דאצי', ופנימיותו הוא בחי' העצמות שבא בבחי' חכ', ולכן לפעמים עולה ואינו נמנה, ולפעמים יורד בבחי' חיצוניות שבו להיות מקור לנאצלים, ונמנה עמהם. וע"י שייכות הנאצלים אל העצמות שבהממוצע, שהוא מ"מ בחי' חכ', יש להם שייכות אל העצמות ממש.

קצו) וביאור הענין יובן בבחי' החכ'³¹, שיש בכח החכ' ב' הפכים, הא', הו"ע ההפלאה, והוא כח ההעלאה בעילוי אחר עילוי בדקות השכל והעלם אחר העלם עד שנפלא מכל השגה ורעיון לגמרי כו', והב', הוא ההיפך מזה, והוא כח הירידה וההמשכה מן העלם לגילוי עד למטה מטה כו'³².

ויובן זה בכמה אופנים, והוא, שכח ההפלאה הוא כח ההפשטה³³ להפשיט כל ענין שכלי מלבושי השגה, ולהגיע לעומקו ופנימיותו ביותר כמו שהוא בתכלית הדקות, עד

(32) ראה ד"ה יבחר לנו תשכ"ג (סה"מ מלוקט ח"ה ע' ו).

(30) ראה לקמן פרכ"ג (ע' ותנב).

(31) בהבא לקמן – ראה אמרי בינה, סה"מ תרפ"ב ותרכ"א – הוצאה החדשה – ח"א ע' ד).

(33) ענין הא' הנ"ל.

שבהערה 1.

תא

שאינו נתפס בכלי השגה, והיינו לפי שאינו מוגבל ומצוייר באיזה הגבלה, מצד עוצם דקות הענין, עד שאא"ל בבחי' תפיסא ממש כו', וכידוע דכל תפיסת ענין שכלי הוא ע"י הגבלת הענין, שהן הקצוות שבו כו'³⁴, ודקות הענין ביותר שאינו בבחי' ציור והגבלה, ע"כ אינו בבחי' תפיסא בכלי ההשגה כו' (ואין הכוונה שאינו בבחי' תפיסא כלל, דכח החכ' בכ"מ הוא בבחי' תפיסא במקצת עכ"פ, רק שאינו בבחי' תפיסא ממש בכלי, להיות בבחי' השגה כו'). וזה אינו שבא דוקא לאחר ההתלבשות, דהיינו שלאחר שידוע את הענין בלבושי ההשגה, ה"ה מפשיט כו', כ"א שבתחלה תופס כל ענין בבחי' הפשטה, ועולה ומתפס בהענין ומעמיק בו ביותר בעילוי אחר עילוי כו', דאז, לבד העילוי שבזה בהפשטת הענין (שזהו רק דקות הענין שמופשט מהגשמה), יש בזה העילוי בעצם הענין, שידוע את השכלי באו"א לגמרי, כי הוא תופס בעצם הענין, שהוא באו"א לגמרי מכמו שהוא בהשגה כו' (ועמשנת"ל פצ"ז³⁵). דהנה, ע"י הפשטת לבושי השגה, הוא רק שבא אל דקות הענין, וכמו בכל ענין שכלי יש השגה מגושמת והשגה בדקות, כמו"כ בהפשטה אחר ההלבשה ה"ה בא אל דקות הענין, והוא הפשטת ההגשמה לבד כו', אבל כשתופס הענין בתחלה בדרך הפשטה, ה"ה תופס את הענין באו"א לגמרי כו'. ויש לפעמים שגם בהפשטה שאחר ההלבשה ה"ה בא ע"ז שהענין הוא באו"א מכמו שהי' תחלה בהשגתו כו', אך העיקר הוא כשהתפיסא בתחלה הוא בדרך הפשטה כו'. והב', הוא כח הירידה להלביש כל ענין בלבושי השגה, שיהי' נראה ונגלה ומוכן לכל כו' (והעיקר הוא בבחי' האורך, שהוא המשכת והתגלות עצם הענין שבא במדידה והגבלה, ומתלבש בלבוש אחר לבוש, שבזה הוא יורד ומתגלה ממדרי' למדרי' כו'). ובד"כ הוא בחי' חיצוני' הענין, מה שאפשר לבא לידי השגה כו'. אמנם, זהו חיצוני' העצמות, שה"ז עצם הענין שיורד ונמשך, רק שהוא החיצוני' שבו, מה שיכול להיות בהשגה כו', והחיצוני' הוא לפי אופן הפנימי, דכפי שמגיע בכח ההפלאה שבו בפנימי' ועצמו' הענין, לפי אופן זה הוא החיצוני' והירידה ממדרי' למדרי' כו'. וכמ"ש במ"א³⁶ בענין ההשפעה, דכפי אופן כח חכמתו בעצם, הוא מראה כחו בההשפעה כו', דהרי שכל הרב בעצם הוא למע' באין ערוך לגבי התלמיד, וכמו שידוע הענין לעצמו, א"א לבא אל המקבל, כ"א בחי' חיצוני' לבד כו', ומ"מ, החיצוני' הוא לפי אופן הפנימי, דמי שהוא חכם גדול ביותר בעצם כח חכמתו, גם השכליים שמגלים המה עמוקים ונעלים ביותר כו'. וכמו"כ לפי אופן שמגיע בעצם הענין בכח ההפשטה, כ"ה בחי' החיצוני' שבא בהתלבשות כו'. ועצם הענין יכול לבא ג"כ בהתלבשות, אבל בלבוש שמתעלם ומסתיר בו, וכמו במשל וחיידה כו'³⁷ (וזהו דוקא כשבא אל עצם הענין, דכאשר ידיעתו הוא רק בבחי' חיצוני' לבד, א"א לו להעלימו בלבושים

34 ראה גם לקמן פרנ"א (ע' ותקח).

35 ע' רנא ואילך.

36 ראה סה"מ תרנ"ט ע' ר.ו. תרס"ד ע' לה. אעת"ר ע' ריט. לעיל פנ"ה (ע' קלא). לקמן פרפ"ה (ע' תקעז). ח"ב ע' ותקטו.

37 בד"ה יבחר לנו תשכ"ג (הנ"ל הערה 32): ולהעיר, שבכח הירידה דשכל שני ענינים. שביכולתו לצמצם את השכל שיהי' לפי ערך התלמיד, ושביכולתו להעלים את השכל ע"י שמלבישו במשל .. ויש לומר, דהטעם שמביא בהמאמר ענין

הירידה להתלבשות במשל, הוא, כי מדבר כאן בכח ההפלאה (הפשטה) שבחכמה, ובענין זה נוגע יותר הירידה להתלבשות במשל. דהגם שענין ההתלבשות במשל (משא"כ הירידה דצמצום) הוא לכאורה היפך ענין ההפלאה, מ"מ, בזה שמלביש את השכל במשל ניכר ומתגלה כח ההפלאה דחכמה. דזה שהתלבשות במשל הוא היפך ההפלאה הוא כשהפלאה היא מוגדרת ומצויירת בהצורך דלמעלה מהתלבשות במשל, אבל מצד אמיתית ענין ההפלאה, אפשר להיות גם התלבשות במשל.

כנ"ל, כ"א בלבושים המגלים את השכלי כו', רק כאשר יודע עצם השכלי, אז דוקא ביכולתו להעלימו כו', דכאשר יודע רק חיצוני' הענין, אינו יכול להביאו במשל וכה"ג, כי לא יהי' מכוון, רק דוקא כאשר יודע עצם הענין, יוכל להלבישו במשל כו', כידוע ומבו' במ"א³⁸. וזהו ג"כ כח ההפלאה וכח הירידה שהן בערך זל"ז, דכאשר העלי' שלו הוא רק בהחיצוני', הירידה הוא רק בלבוש המגלה, וכאשר מגיע אל העצם, יוכל להורידו בלבוש המעלים כו').

ועוד יובן זאת ע"ד ב' הענינים דחריף ומקשה ומתון ומסיק³⁹, דחריף ומקשה הוא⁴⁰ שמעלים אור השכל בכמה העלמות והסתרים ע"י הקושיות וסתירות כו', וכאשר מתרץ ומסיר את העלם, יקשה עוד ויעלים ביותר כו', דכ"ז הוא שבא לעומק הענין ביותר, דלבד זאת מה שע"י הקושיות וסתירות מתגלה עומק הענין, הנה סבת הדבר מה שהוא חריף ומקשה הוא מפני שנכנס לעומקו של הדבר כו'. וכידוע דכל ענין שכלי בשטחיותו הוא מובן ומושג, וכאשר יעיין יותר בהענין, יראה איך שאינו מושג עדיין, וכל מה שיעמיק יותר שיגיע יותר לעומקו, יותר הוא מוקשה ההבנה, עד אשר יבא ויגלה את אור האמת לעומקו כו'. הרי שסבת ההעלם הזה שע"י קושיות המעלימים, זהו ג"כ ע"י שבא לעומקו דוקא כו'. ומתון ומסיק הוא⁴⁰ להביא כל אור שכל ולהורידו ולהמשיכו בבחי' או"י⁴¹ דוקא כו'. והן ב' כחות נבדלות⁴⁰, דחריף ומקשה הוא שחוש שכלו הוא בבחי' או"י⁴² דוקא להעלים ביותר (געפינען די ניט רעכטקייט), וע"ה שבזה מגיע אל העומק יותר, אבל אינו בא בהתגלות (דגם בעצמו אינו יודע אמיתית הענין איך שהוא כו'), דזה שהוא רק בהחוש דחריף ומקשה, הגם שמגיע לעומק הענין (דהיינו שקבלתו בכל ענין אינו מקבל אותו כמו שהוא בשטחיותו, כ"א שנכנס תיכף בעומק הענין), הרי מ"מ אין העומק מובן אצלו, שהרי מקשה על זה, וכמו"כ העומק הבא ע"י הקושיות אינו אצלו בהתגלות, כי הוא בלתי מסודר בהענינים ומסתבך בהם כו'. ומתון ומסיק הוא שכל ענינו הוא למצוא הנחת הענין (דיא רעכטקייט), ואינו מגיע לעומקו כ"כ, אבל מה שידוע ה"ה יודע ומשיג בטוב כו'. והן ב' קוין בבחי' החכ' שמובדלים זמ"ז כו'. אבל אמיתית החכ' הוא כשיש ב' הקוים (והו"ע קו האמצעי הכולל שניהם), והיינו, שיש בו כח האו"י, שמגיע בזה לעומק הענין ביותר, והוא ג"כ מתון ומסיק, והיינו שע"י הקושיות וסתירות, מאיר אצלו עומק הענין (והיינו דע"י התכללות ב' הכחות, הסתירות גופא הן באופן כזה שהן בסדר והדרגה, ואינו מסתבך בהענין כו', ואדרבא, שבהם וע"י מאיר אצלו עומק הענין כו'), ומביאו מן ההעלם אל הגילוי כו'.

קיצור. ויקדים שבחכ' יש כח ההפלאה והעלי' בהעאה"ע⁴³, וכח הירידה, והוא חוש ההפשטה, שתופס בתחלה בעצם הענין ועולה בפנימיותו ועומקו ביותר שלמעלה מתפיסת השגה, ויכול להיות גם לאחור ההשגה בהתלבשות, וכח הירידה הוא

תרפ"א (סה"מ תרפ"א ס"ע קצו ואילך. תש"ח ס"ע 123 ואילך).

(41) - אור ישר.

(42) - אור חוזר.

(43) - בהעלם אחר העלם.

(38) ראה אמרי בינה שער התפילין פקל"ו (קעת, ג). סה"מ

עת"ר ס"ע קעא ואילך.

(39) ראה הוריות יד, א.

(40) ראה שערי אורה שער החנוכה כג, סע"א ואילך.

המשך תרס"ו ע' ככג. לעיל פ"ק (ע' רס). ד"ה חייב איניש

בחיזונית העצמיות, להלבישו ולהביאו למטה מטה. וחכם הוא שיש בו שניהם, ולפ"ע כחו בהפשטה, כן כחו רב בהלבשה. וגם עצם הענין יוכל לבוא בלבוש. גם כענין חריף ומקשה, שזהו מפני שתופס בעומק הענין, והולך ועולה בעומקו בבחי' או"ח, ומתוך ומסיק הוא חוש הירידה באו"י, ואינו בעומק כ"כ, אבל הענין ברור. וצ"ל שניהם, ועי"ז מאיר ומתגלה עומק הענין.

קצח) והנה ב' הכחות שבחכ', הגם שהם הפכים זמ"ז, הנה באמת הן תלויים זב"ז, דמי שיש בו רק כח ההפלאה או רק כח הירידה, א"ז אמיתית החכ' כו', דכאשר חסר כח הירידה, ה"ה חסר בכח הזה, וגם כח ההפלאה אינו בשלמות, וכנ"ל דחריף ומקשה לבד ה"ה בלתי מסודר בהענינים, וגם לעצמו אינו יודע אמיתית הדבר כו', והחסר כח ההפלאה, אין בו חוש ההעמקה, וממילא לא יוכל לירד בהענין כ"כ כו'. ואמיתית החכ' היא שיהיו בו ב' הכחות, וכח הירידה הוא לפ"ע כח ההפלאה כו', דלפ"ע כח ההפלאה שמגיע בעומק השכל ביותר למע' מכמו שהוא מושג כו', כמו"כ הוא כח הירידה שיוכל להמשיך ולירד עד למטה מטה ביותר. וכידוע דכח הירידה בשכל להביא כל אור שכל בבחי' השפעה אל הזולת, זהו דוקא ע"י שיודע את אור השכל בעומקו ופנימיותו יותר, וגם צריך לשנות את השכל מכמו שהוא אצלו כו', ועוד צריך להמציא לזה ענינים חדשים במה להביא את השכל, שזהו דוקא כאשר יש לו כח המוליד בשכלו להמציא שכלים חדשים ממקור השכל כו', וממקור השכל ה"ז בא מעומק יותר מהמצאת השכל בתחלה כו', וגם את השכל הזה צריך להעלותו למקור השכל, היינו כמו שהשכילו תחלה, ואז דוקא יוכל לשנותו וגם להמציא ענינים במה להביאו ולגלותו כו', וכמשנת"ל פק"ע⁴⁴. וכמו"כ כח ההתחלקות להביא את האור שכל בחלקים רבים, זהו דוקא כאשר בא לעומק המושג דאותו שכל כו', דכאשר מגיע לעומקו ופשיטותו, יוכל לחלקו לכמה חלקים כו', דאם ידיעתו בו הוא רק בחיזוני, ה"ה מצומצם מאד בהענין, ודי לו רק כפי שיודע אותו, ואינו יכול להביאו בכמה פרטים, כ"א דוקא כשמגיע לעומקו ופנימיותו (דשם הוא בבחי' פשיטות כו'), אז יכול להביאו בריבוי התחלקות פרטים ובריבוי ענינים עד אין שיעור כו'. וע"ה דבריבוי ההתחלקות וההתפשטות אינו בא בזה בחי' עומק השכל בהתגלות (כ"א מה שנמצא בהעלם בחלקי פרטי השכל כו'), דמה שמתגלה הוא השגת השכל, שזהו בחי' חיזוני בכלל כו', מ"מ, זהו דוקא כאשר בעצמו הוא מגיע לעומק השכל בהענין כו'. וגם באור השכל המושג, צריך להעלותו למקור השכל כמו שהשכיל אותו בתחלה, שזהו הכח או"ח⁴⁵, להעלות ולקרב את השכל למקורו כמו שהמציא אותו בתחלה, ועוד לעומק מקור השכל יותר מכמו שהי' תחלה בבחי' או"י כו', עי"ז⁴⁶ דוקא הוא כח ההתפשטות וההתחלקות בריבוי פרטים ביותר כו'. וה"ז עד"מ הכיוון וההתפשטות בכח היד, הרי לפ"ע כח הכיוון בעצמו, שהו"ע אסיפת הכח בעצמו, לפ"ע זה הוא כח ההתפשטות, וכמו כחו בהגבהת המשא, כן כחו להניע המשא מידו כו'. וכמ"ש במ"א⁴⁷ בענין כ"ף כפופה וכ"ף פשוטה, דהכל ענין א', דכ"ף כפופה, הו"ע הכיוון והסתימה דהעלם אחר העלם כו',

תג

46) עי"ז: אוצ"ל: ועי"ז.

47) ראה פירוש המלות פק"ס ואילך (קת, ד ואילך).

44) ע' תסט ואילך.

45) או"ח: אוצ"ל: דאו"ח.

הוא עצמו כ"ף פשוטה, להתפשט למטה ביותר (והוא בבחי' הכתר כו'), דלפ"ע עומק רום הוא בחי' עומק תחת כו'. וכ"ה בקמ"ץ ופת"ח⁴⁸, דסתימות שבחכ' הוא בקמ"ץ, ופתיחת החכ' מהעלמו לגילוי הוא בפת"ח, דלפ"ע הסתימות הוא הפתיחה והגילוי כו'.

קיצור. וב' הכחות תלויים זב"ז, דכשחסר כח הירידה, אין שלימות גם בכח ההפלאה, שאין הענין ברור, והירידה והתפשטות השכל, וכן התחלקות הפרטים, הוא דוקא בידיעת עומק השכל ביותר, שזהו בכח ההפלאה. וכמו כ"ף כפופה הוא כ"ף פשוטה, וכמו קמץ ופתח, דהא בהא תליא.

קצט) **ויובן** זה יותר עד"מ התלמיד היושב לפני רבו, דנעשה כנקודה א' לקבל, דלפ"ע הכח שמצמצם כל עצמי' שלו בבחי' כיווץ בתכלית, בלתי יכול להיות ממנו בחי' התפשטות כלל, דאידי דטריד למבלע לא פליט כלל וכלל⁴⁹, מזה עצמו בא כח התפשטותו למטה אח"כ, להיות מקור נובע להשפיע ולהוליד השכלות חדשות כו', דכאשר שומע ומקבל בלי צמצום וכיווץ בעצמו, ה"ה מקבל את השכל, אבל לא יוכל להתפשט בו ביותר כו', כ"א ע"י צמצום וכיווץ כל עצמותו, ה"ה מקבל את עצם השכלי (ועמשנת"ל פקל"ט⁵⁰), ועי"ז נעשה כמקור נובע בהענין להשכיל ולהתפשט בו ביותר כו'⁵¹. וזהו כמו ענין ההפלאה שנת"ל פקצ"ז⁵², מה שעולה בעילוי אחר עילוי בהענין כו'. וכמו"כ יובן באופן הב' שנת"ל שם⁵³, שזהו כמו העומד על דבר שכל וסברא ומתעכב בה, ומעמיק בה בכל כח שכלו, עד שיהי' לו בזה כמה קושיות ותירוצים, הנק' פלפול, שזהו העלם אחר העלם, שאחר שמתרץ, חוזר ומקשה, וכל שמגיע לעומקו יותר, ה"ה מופלא ואינו מתיישב כו', ואז דוקא רווחא לי' שמעתתא אח"כ, שישכיל בה סברות חדשות רבות עד אין שיעור למטה כו', דאם הי' מקבל את השכל בחיצוניותו לבד, הי' הגבלה בהתפשטות כו', רק דוקא ע"י ההעלם הקודם, שמגיע לעומק השכל (והיינו שע"י ההעלם מגיע לעומקו ביותר, והיינו שמגיע עי"ז לבחי' עומק שהוא בבחי' אור חדש כו'), תהי' ההתפשטות בבחי' בל"ג כו'.

תד

ונמצא מובן מכ"ז, דבחי' כח ההפלאה והירידה, הגם שהן הפכים זמ"ז, מ"מ, ה"ז הא בהא תלי', שע"י ההפלאה דוקא, עי"ז הוא דוקא הירידה, והירידה הוא לפי אופן ההפלאה, דהגם שאינו מתגלה האור המופלא, דהיינו בחי' העומק כו', מ"מ, לפי אופן ההפלאה כמה שמגיע בזה בעומק ובהפלאה הענין ביותר, לפי אופן כזה הוא בחי' הירידה וההתפשטות כו' (ובהכרח שיש בזה גם מהאור המופלא, מאחר שע"ז הוא דוקא הירידה וההתפשטות כו').

וי"ל דזהו בחי' כח ומ"ה שבחכ', דכח שבחכ' הוא בחי' התקרבותה אל הבינה, ובחי' מ"ה הוא התדבקותה בכתר כו'⁵⁴. וידוע דחכ' הוא בחי' נקודה, ויש בזה ב' מדרי', הא,

48) ראה פרדס שער כח (שער הנקודות) פ"ה. פירוש

49) המלות שם פקס"ה (קיב, סע"ג ואילך).

50) ס"ע תקמט ואילך.

51) ע"פ חולין קח, ב.

52) ע' תקנ ואילך.

53) ע' שסד ואילך

54) ראה המשך וככה תרל"ז פכ"ה. פל"ב (סה"מ תרל"ז

מה שיסו"א⁵⁵ הוא בחי' נקודה, שזהו ההשפעה אל הבינה, וכמו נקודת ההשכלה כו', והבי', בחי' חכ' שבחכ' או כתר שבחכ', שהיא בבחי' נקודה דאזעירת גרמא⁵⁶, לקבל מבחי' הכתר כו'. וזהו בחי' פלא שבחכ', בעלותה לקבל מבחי' הכתר⁵⁷, שכל שהעלי' היא ביותר, עי"ז הוא המשכה והירידה ביותר כו'. וכמו משה שהי' בחי' החכ', הרי הי' כבד פה⁵⁸ לגבי תושבע"פ כו'⁵⁹, ובמ"ת דוקא נתרפא, וכמ"ש במד"ר⁶⁰ ע"פ⁶¹ אלה הדברים, דלפי שאז הי' בבחי' הביטול ביותר, שעלה אל האלקים, בחי' העלם העצמי כו', וכמ"ש במ"א⁶², עי"ז דוקא נתרפא, להיות בבחי' ירידה והמשכה כו'.

ועפ"ז יובן מ"ש שיר המעלות ממעמקים שתקנו לומר זה בעשי"ת. דהנה⁶³, בר"ה הוא בנין המל'⁶⁴, וידוע דמל' הוא בחי' הגילוי, דהט"ס⁶⁵ שלמע' מהמל' הן בבחי' עלי' למע', וכמו טבע העלול להדבק בעלתו, והתגלות האצי' הוא בחי' המל', וכן בכל ספי', ההתגלות שלה הוא בחי' המל' כו'⁶⁶. ובכדי להיות הגילוי, צ"ל שרש המשכה ממדרי' גבוה יותר, וכמשנת⁶⁷ דכח הירידה הוא לפ"ע כח ההפלאה דוקא כו'. וזהו דבר"ה ועשי"ת עיקר העבודה הוא בבחי' העצמות דנפש דוקא, דבכל השנה, עיקר העבודה במוח ולב, משא"כ בר"ה ועשי"ת, עיקר העבודה היא בעצמות הנשמה, שע"ז מגיע בבחי' עצמות א"ס, שע"ז ממשיכים בחי' המל' להיות בחי' הגילוי כו', ובפרט שהכוונה בהמשכת המל' בר"ה הוא להיות גילוי המלוכה למטה, דצ"ל המשכה מבחי' פנימי' ועצמות א"ס כו'. וזהו ג"כ ענין⁶⁸ המל' בר"ה, שעולה בבחי' העצמות, שז"ע המלך הקדוש כו'⁶⁹, שזהו בכדי להמשיך בחי' גילוי המלוכה כו'. והנה, בעשי"ת נבנה בחי' המל' בע"ס פרטי', והיינו פרטי' ההתחלקות, דכ"ז הוא ע"י המשכה מבחי' העומק דוקא כו'. וז"ש⁷⁰ שיר המעלות ממעמקים בר"ה ועשי"ת, דבר"ה הוא המשכת המל', דהיינו בחי' ההתגלות וההתפשטות בכלל, ובעשי"ת שהוא בחי' התגלות הפרטי' כו', כ"ז הוא ע"י העבודה בבחי' עומק ופנימי' הנפש, שמגיע בבחי' עצמות א"ס ב"ה, וכמ"ש⁷¹ לך אמר לבי בקשו פני, בחי' פנימי' הלב⁷², ועי"ז את פניך ה' אבקש כו'⁷¹. וזהו ג"כ ההפרש בין בכל לבי דרשתוך לממעמקים קראתיך⁷³, דבכל לבי הוא העבודה דמוח ולב, וכמו בכל לבבך כו'⁷⁴, אבל ממעמקים הוא העבודה בעצמות הנשמה כו'. ועז"א בזהר דזמינין כל בני עלמא למימר דא, דהעבודה

תה

שם. וראה לקו"ת נצבים נא, ב. דרושים לר"ה נו, ב ואילך. ובכ"מ.

(65) = דהט" ספירות.

(66) ראה לקמן ח"ב פשפ"ח ואילך (ע' ותשצז ואילך).

סה"מ תרפ"ז ע' כד ואילך.

(67) פקצ"ז (ע' תקנ).

(68) ענין: אוצ"ל: ענין עליית. או: ענין בנין.

(69) תפלת העמידה לעשי"ת (ברכות יב, ב).

(70) = וזהו שאומרים.

(71) תהלים כז, ח.

(72) ראה לקו"ת תצא לו, ב. נצבים מד, ב ואילך.

(73) ראה ד"ה שיר המעלות תשכ"ז שבהערה 1.

(74) ואתחנן ו, ה.

ח"ב ע' תלו. ע' תנוז). סה"מ תרנ"ז ע' קצט.

(55) = שיסוד באא.

(56) ראה זח"ג קצא, א.

(57) כני"ל פקצ"ב (ע' תקלו ואילך).

(58) שמות ד, י.

(59) זח"ג (רע"מ) כח, א. וראה תו"א בשלח סו, ב. לקו"ת

במדבר יז, ד. תורת חיים שמות מז, ד. סה"מ תרכ"ז ע' צב

ואילך. תרנ"ח ע' פה. ספר השיחות תשנ"ב ח"א ע' 285 ואילך.

(60) דב"ר פ"א, א.

(61) דברים א, א.

(62) ראה אוה"ת יתרו ע' תשפג.

(63) ראה גם ד"ה יבחר לנו שבהערה 32 (סה"מ מלוקט

ח"ה ע' ה ואילך. בהוצאה החדשה – ח"א ע' ג ואילך).

(64) ראה פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א ואילך. שער הכוונות

דמצ"ע⁷⁵ הנשמה, יכולים כולם לבא לזה, והוא ככולם בשוה, וכמ"ש⁷⁶ ויהי בישורון מלך, דהיינו בחי' המשכת המלוכה דר"ה כו', בהתאסף כו' יחד שבטי ישראל כו'⁷⁶. דהנה, ההתחלקות הוא מבחי' החכ' ולמטה⁷⁷, דאין דעותיהן שוות כו'⁷⁸, וע"כ יש חילוקים בהעבודה דמוח ולב, שזה משיג כך וזה משיג כך, ממילא יש חילוקים בהעבודה, אבל בהעלאת מ"ן דבחי' פנימי' ועומק הנפש, כולם שוין, וכמ"ש בסש"ב⁷⁹ דהנפשות מתאימות המה, והכל יכולים לבא לזה כו'. וזהו משום דתפלה צ"ל מעומקא דלבא, ע"כ כל בני עלמא זמינין למימר דא כו'. וזהו שיר המעלות ממעמקים, שאו' זה בעשי"ת, להמשיך מבחי' עצמות א"ס ב"ה, להיות המשכת המל' כו'. ואומר שיר המעלות סתם, דזמינין כל בני עלמא כו', להיות שזה בכול ישראל, שע"י העבודה בעומק הלב בר"ה ועשי"ת, ממשיכים גילוי המלוכה כו'.

קיצור. וכמו תלמיד לפני רבו, כל שהוא בכיוון ביותר, שמקבל עצם השכל, ה"ה אח"כ מקור נובע להשכיל ולהשפיע, וכן ע"י הפלפול דוקא רווחא שמעתתא. וי"ל שזהו בחי' כח ומ"ה דחכ', חשב"ח או כשב"ח⁸⁰, ויסוד שבחכ'. וכמו משה במ"ת דוקא נתרפא בדבור. ובזה יובן מ"ש ממעמקים קראתיך, דבנין המל' הוא מבחי' העומק דא"ס, שזהו ע"י עבודה העצמיות דר"ה ועשי"ת.

(78) ראה ברכות נח, א. סנהדרין לח, א.

(79) פל"ב (מא, א).

(80) = חכמה שבחכמה או כתר שבחכמה.

(75) = דמצד עצם.

(76) ברכה לג, ה. וראה לקו"ת נצבים מד, א. מה, א.

(77) ראה תו"א מגילת אסתר צח, א. לקו"ת דרושים לשבת

שובה סז, א. שם, ד. סה"מ תרס"ד ע' נט. עת"ר ע' קסת.

ISBN: 978-0-8266-6092-3

9 780826 660923